

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLIII. št. 21 (12.653)

Trst, nedelja, 25. januarja 1979

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije)
Tlx 460270

1
5723
OSREDNJA KNJIZNICA
S.VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P.132
66001 KOPER
7096 AA
60100200

Zaskrbljenost brez malodušja

LUCIJAN VOLK

Če se res lep dan najavlja že z jutrom, potem se nam, slovenski narodnostni skupnosti v Italiji, z novim letom ne obetajo prav lepi časi. Prav v začetku leta smo namreč priča oživljanju narodnostne nestrpnosti, ponovnim izbruhom protislovenskega nacionalizma ter dogodkom, ki dokazujejo nekakšno upadanje demokratične občutljivosti in zavzetosti za pravilno vrednotenje naše prisotnosti in naše vloge v družbeni skupnosti, katere dejavni del smo.

Prav na dan Novega leta je imel tržaški listarski župan za umestno in potrebno, da nas ob sicer praznični priložnosti novoletnega koncerta v gledališču Rossetti, prav s sklicevanjem na tega že davno umrlega tržaškega razumnika (ki je sicer pametno obvladal poleg italijansčine tudi slovenščino in nemščino, prav zato, da je mogel ustrezno opravljati vodečo funkcijo na Občini), namerno žali in zapostavlja, češ da se sme v Trstu govoriti samo italijansko.

Neposredni žalitvi slovenskih občanov (in posredni škofu, ki je bil med božičnimi voščili v mestni stolnici kratko spregovoril tudi v slovenščini) je sicer sledila reakcija, najprej seveda protest naših predstavniških organizacij, med katere gotovo spada tudi naš dnevnik, nato tudi italijanske demokratične javnosti. Toda nismo imeli vtisa, da so bile te reakcije zadostne, zlasti pa ne tako splošne, kot bi ustrezalo resnosti dogodka, ki ne more izzveneti drugače, kot poskus postavljati Slovence v zapostavljen položaj v duhu sovinitviskih pritiskov predfašističnih in fašističnih časov.

Tudi razprava v tržaškem občinskem svetu na seji 16. t. m. ni mogla izbrisati namerne žalitve, saj je župan ni izrecno preklical niti se ni zanjo opravičil, morda tudi ker ga ni znala skupščina z odločnejšim pristopom k temu prisiliti. Resnici na ljubo je treba dati priznanje levčarski opoziciji — KPI in Tržaško gibanje — da je nastopila z vso potrebno ostrino proti poskusu novega ustvarjanja narodnostne in družbene napetosti ob običajnem šovinističnem napadu na Slovence, prav tako je pa res, da ni bilo zaslediti enake odločnosti tudi v drugih demokratičnih strankah, ki so se ponavadi zavzemale za tvornejši odnos z našo narodnostno skupnostjo. Manjše stranke, republikanci, liberalci in socialdemokrati, so morda nehotе pokazale svojo »majhnost«
ravno s popolnim molkom. Krščanska demokracija se je v bistvu omejila na obrambo samo posredno napadene škofa. Nekoliko je tudi presenetila nezadostna odločnost socialistov, ki morda niso povsem doumeli daljnosežnejše nevarnosti Staffierijevega izživljanja.

Žalostno nas je presenetil tudi umik škofa Bellomija, ki ga ne moremo tolmáčiti drugače, kot plod pritiskov nacionalističnih krogov, v torkovem intervjuju za deželni televizijski dnevnik. V njem se je namreč škof skoraj opravičeval, da je

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Možnost predčasnih volitev postaja iz dneva v dan stvar

De Mita zaostрил krizo v v z izjavo o »predfašistični fazi«

Glasilo Craxijeve stranke očita tajniku KD načrtno rušenje koalicije

RIM — Bettino Craxi in Ciriaco De Mita sta si ponovno skočila v lase: izmenjala sta si celo vrsto ostrih napadov, obtožb in protiožb ter celo groženj. Zdi se potemtakem, da se je kampanja za predčasne volitve pravzaprav odprla še predno je državni poglavar odredil razpust parlamenta, medtem ko prihajajo z različnih strani, zlasti pa iz komunističnih vrst opozorila, da se lahko predsednik republike odloči za kaj takšnega samo v primeru, ko zares ni mogoče izoblikovati druge vlade.

Toda pojdemo po vrsti. Na včerajšnjem snidenju s toskanskimi demokratistami je De Mita obtožil socialiste, da odlašajo s strankino skupščino, ki naj skliče potem kongres, samo zato, ker se bojijo povedati, kaj mislijo. »Doživljamo fazo, ki je na moč podobna predfašistični, saj so spopadi med

strankami v tesni zvezi s tem, kakšne volje so posamezniki,«
je dodal tajnik KD, potem pa še bolj zamoril politično vzdušje, ko je na zasedanju sindikata CISL v Firencah izjavil naslednje: »Namig na predfašistično obdobje mi je narekoval občutek, da se interesi ljudi kot takih in njihove besede kot politikov precej razhajajo.«

Socialisti so mu seveda nemudoma vrnilo milo za drago. Petelina je prvi sprožil sam Craxi, ki je v Palmi de Malorca, kjer se je sestal s španskim ministrskim predsednikom Felipejem Gonzalezom, dejal: »Izjave demokratjskega tajnika se mi zdijo vrhunski prispevek k poslabšanju politične krize, ki se je odprla v vladni večini.« Današnje glasilo socialistov Avanti pa grozeče pribija: »Tajnik, ki namerava naprositi zaveznike, naj podprejo kandidaturo človeka iz njegove stranke za predsedstvo vlade, bi moral sprejemati mnogo bolj odprta in tvorna stališča. Tako pa moramo gledati, kako De Mita kar na tekočem traku niza cene ne polemike s strankami vladne koalicije.« Glasilo PSI še pripominja: »Vse kaže, da je demokratjski tajnik napravl doslej vse pravilne in potrebne korake za to, da se koalicija razbije,

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Govor bo zlasti o iraško-iranski vojni, ki se še zaostčuje

Priprave na peti islamski vrh v znamenju odpora integralizmu

KUWAIT — V Kuvajtu se že zbirajo najvišji predstavniki 46 držav članic Organizacije islamske konference (ICO), ki se bodo udeležili 5. islamskega vrha. Na zasedanju, ki se začne jutri zvečer, bo govor o iraško-iranski vojni, spopadih med Palestinci in Amalovimi šiiti v libanonskih taboriščih, o bližnjevzhodni krizi kot taki in morda tudi o Afganistanu. Jedro razgovorov bi moral biti dolgoletni konflikt med Iranom in Irakom: ker se Teheran vrha noče udeležiti zaradi kuvajtske podpore Iraku, se utegeva leži zadeva omejit na izglasovanje navadne resolucije s pozivom k pomiritvi, a vseeno bo lahko prišlo do zakulisnih sestankov in pogajanj med državniki, ki se sicer ne bi sešli. Prvi je v Kuvajt dospel Mubarak, ki se prvič udeleži islamskega vrha, saj se je začela med Egiptom in nekaterimi arabskimi državami odjuga po razdoru zaradi mirovne pogodbe med Kairo in Tel Avivom iz leta 1979. Prišel pa je tudi Hafez Asad, ki je na strani Irana, a je rekel, da ne bo Sirija dovolila Homeiniju ekspanzije v zalivsko območje.

Islamski vrh bo v novo zgrajeni trdnjavi v puščavskem predmestju Kuvajta, ki jo obdaja visok zid, je opremljena z najsodobnejšimi elektronskimi aparaturnami in je stala 270 milijonov dolarjev. Varnostnikov v uniformi in civilu je itak kot listja in trave. Organizatorji se bojijo pač atentatov in res je včeraj že počila prva bomba v trgovskem središču, a kaže, da ni bilo žrtev. Sicer pa leži Kuvajt zelo blizu iraško-iranske fronte ob Šat-el-Arabu, kjer se boji srdito nadaljujejo, čeprav iranskim četam ne uspe zavojevati Basre. Po vesteh iz Teherana naj bi iranske čete osvojile včeraj

po enajstdnevnem obleganju taktično bazo 11. iraške divizije in ubili, ranili ali zajeli 200 sovražnikov. V bojih za Basro pa naj bi jih v petek ubili ali ranili 3.000. O lastnih žrtvah seveda niti besedice, sicer pa je enako na drugi strani, kjer trdijo, da so včeraj z letali bombardirali šest iranskih mest, med njimi spet tudi »sveto mesto«
Kom. Iranci pravijo, da so tedaj sestrelili šest iraških bombnikov.

Privolitev goriške občine za slovensko šolsko središče

GORICA — V goriškem občinskem svetu so včeraj ponoči z veliko večino glasov štirih strank koalicije (KD, PSI, PSDI, SSK) in komunistov (proti so bili, čeprav z različnimi motivacijami MSI, PLI in Zeleni, republikanca pa sta odšla iz dvorane) odobrili prvi akt, ki je v zvezi z gradnjo slovenskega šolskega središča v Gorici. Gre za pomembni dogodek, saj bodo uporabili nakazilo 5.600.000.000 lir, ki ga je v ta namen nakazala rimska vlada.

NA 10. STRANI

Smučanje: danes v Crans-Montani

Začetek SP

□ □ □

Nogomet: kvalifikacije za EP

Italija 5
Malta 0

□ □ □

Odbojka: v moški C-1 ligi

Poraz Vala
Kmečka banka

NA 14. IN 15. STRANI

Odbojka: sinoči v ženski B ligi poraz s 3:1

»Dvolična« igra Mebla

PADOVA — Upanje, da bi združeni ekipi Meblo na gostovanju v Padovi uspelo premagati vodilni Tregarofani je trajalo le dva niza. »Dvolična«
odbojkarice Mebla pa so zamudile priložnost, da bi povedle v setih z 2:0 in so tako srečanje izgubile s 3:1. Treba je povedati, da je zmaga močnih gostiteljic povsem zaslužena, saj so pokazale bolj solidno igro, medtem ko je igral Meblo vse preveč improvizirano in raztrgano. Vsekakor je treba v isti sapi povedati, da Padovčanke niso nepremagljive in Meblo bi lahko sinoči z bolj konstantno igro celotne ekipe in kančkom sreče več tudi iztržil zmago proti ekipi, ki je še naprej glavni kandidat za napredovanje v A-2 ligo.

Začetek tekme ni bil za Meblo nič kaj spodbuden. Gostiteljice so predvsem z dobrimi servisi onemogočile Meblon napad, same pa so bile v protinapadu res nezadržne. Visoko so povedle 12:4. Nato so naše nekoliko izboljšale sprejem in servis, nanizale nekaj točk, kar je hitro zmedlo Tregarofani. Meblo je skrbno izkoristil številne nasprotnikove napake in nepričakovano izenačil na 12:12, po ostrem boju pa set celo osvojil z delnim izidom 11:0. Tekma se je tedaj razživela, postala je napeta, atraktivna in tudi dokaj kakovostna.

Drugi niz je bil izjemno izenačen. Pri 12:11 in 12:12 je Meblo zamudil nekaj odličnih priložnosti, da bi osvojil tudi ta niz, a je žal zagrešil tri napake, za katere se je potem

NADALJEVANJE NA 14. STRANI

Košarka: sinoči v Trstu v B-2 ligi

Srečna zmaga Jadrana

TRST — Po dveh zaporednih porazih v gosteh so Jadranovi košarkarji z zvrhano mero sreče sinoči prišli do novih točk, in to v srečanju proti skromni ekipi Vicenze, ki je v teku prvega polčasa celo povedla z 18 točkami. In ne samo to: gostje so imeli ob izteku srečanja in ob prednosti naših košarkarjev s točko razlike (79:78) dva prosta meta. Barbiero je zgrešil oba meta in jadrancovi so tako zmagali.

»Srečna zmaga«
torej in novi prepotrebni točki. To pa je tudi edina pozitivna ugotovitev na tem srečanju, ki je bilo na dokaj nizki tehnični ravni. Naši so zelo nihal v igri, le občasno so pokazali, kaj znajo, napravili so številne napake tako v obrambi kot v napadu.

Jadran je začel z dokaj neobičajno postavbo: Lokar, Sosič, Štoka, Ban in Daneu. Po začetnem vodstvu (6:2) so gostje vzeli pobudo v svoje roke in najprej povedli s šestimi točkami razlike (16:10), da bi v 10. min. njihovo vodstvo doseglo kar 18 točk (28:10). Kazalo je, da bodo naši zabeležili pravo katastrofo. Na srečo pa jim je le uspelo zmanjšati razliko ob koncu polčasa.

Začetek drugega dela tekme je bil za naše spodbuden. V 23. min. so povedli s 50:43. Jadranova dobra igra pa je trajala le nekaj minut, nato pa so se vrstile napake, gostje so stanje zopet izenačili v 28. min. (53:53) in odtlej se je bil

NADALJEVANJE NA 14. STRANI

Smrt neposredno po TV?

VOJMIR TAVČAR

Sta obup in smrt v neposrednem televizijskem prenosu še človeška? Ali pa so trpljenje, obup in smrt vse bolj zmes nevroze in spektakla? S temi vprašanji brez odgovora je Sergio Quinzio na turinski Stampi končal svoje razmišljanje o neposrednem televizijskem prenosu samomora finančnega ministra Pennsylvanie Budda Dwyera. Samomor, o katerem so poročali vsi časopisi, so večkrat predvajale na ekranu ameriške televizijske mreže, v petek dopoldne pa se je pojavil tudi na italijanski televiziji. In kot vselej ob tako dramatičnih primerih, so si novinarji zastavili vprašanje: dati na ekran posnetke? predvajati samo del scene? ne dati v oddajo nič?

Razne mreže so se odločile za različne izbire. V ZDA so nekatere predvajale posnetke v celoti, vključno s sceno, v kateri se vidi kroglo, ki prebije lobanjo, druge filma niso dale na ekran. Pri RAI so izbrali vmesno pot. Sliko so ustavili, ko je Dwyer vzel revolver in ga dal v usta, s tonom pa so nadaljevali vse do konca vključno s pokom in obupanimi kriki Dwyerove žene. Nato pa so odprli telefon in mikrofon razpravi z občinstvom, da bi preverili pravilnost izbire. Po izjavah odgovornih je velika večina gledalcev (okoli 70 odstotkov) soglašala z izbiro, nekaj gledalcev pa je protestiralo. Nek mlajši fant je povzdignil samomor kot vrednoto, drugi, starejši, pa so menili, da je italijanska publika dovolj zrela in bi zato lahko gledala prizor v celoti.

Sociolog Franco Ferrarotti je priporočil, da si je samomorilec najbrž zaželel neposrednega prenosa kot katarze in obenem maščevanja proti njegovim obtoževalcem. Ob tem pa je takoj opozoril na posledici, ko v neki družbi televizija odloča, kaj je važno in kaj ni: prva posledica je, da se vse spremeni v spektakel; druga, da vse postane nerealno. Gianni Baget Bozzo je dodal, da je po njegovem mnenju Dwyerova gesta bila po eni strani odraz obupa, po drugi pa odraz ponižnosti. »Ko si nek človek vzame življenje — meni Baget Bozzo — ne išče spektakla ali ekshibicije, pač pa pozornost sočloveka. Zato lahko tudi razumem, da si nekdo želi pozornost

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

● Zaskrbljenost

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Slovenec voščil v njihovem jeziku, in nas povsem nesprejemljivo vzporejal (kot da nismo narodnostna skupnost, ampak nekaka jezikovna manjšina) z občani nemškega, grškega in drugih jezikov, ki živijo v našem mestu. Nastop, ki je res vreden solza slovenske vernice, ki se nam je zanj prizadeto pritožila.

Med dogodke, ki vso našo narodnostno skupnost upravičeno zaskrbijo, je tudi nov pritisk na naše zgodovinsko narodnostno ozemlje, ki ga predstavlja vsiljena namestitvev sinhrotrona v neposredni bližini Bazovice. Zadeva se sicer od danes še ni dokončno odločila, toda skrbi nas povsem upravičeno nerazumljiva trma občinskih upraviteljev, da svetlobni generator hočejo postaviti prav tam in nikamor drugam, oziroma tam, kjer je bilo prvotno določeno, na območju samega Raziskovalnega centra, kot zahtevajo neposredno prizadeto prebivalstvo, vse njegove predstavniške organizacije in vsa naša narodnostna skupnost.

Tudi pri tem vprašanju ne čuti slovensko prebivalstvo zadostne podpore vseh demokratičnih političnih sil, niti ne vseh tistih, v katerih se tradicionalno prepoznavajo. Res je, da se KPI in Tržaško gibanje odločno zavzemata za rešitev, ki jo zagovarjajo občani z Vzhodnega Krasa, res je, da Slovenska skupnost odločno nasprotuje lokaciji pri Bazovici in da bo vprašanje postavila tudi na dnevni red preverjanja med strankami občinske večine, res je tudi, da je proti taki rešitvi tudi občinski odbornik PSI Jagodic. Toda skrbi nas prevelika neodločnost in mlačnost socialistične stranke kot take, od katere je pričakovati večjo odločnost in podporo stališčem, ki jih navsezadnje zagovarja tudi sama sekcija PSI z Vzhodnega Krasa, kot tudi socialisti, ki zastopajo stranko na primer v Kraški gorski skupnosti in v pristojnem rajonskem sosvetu.

Pa tudi druge demokratične stranke bi morale razumeti, kako bi bilo napačno ustvarjati z neumno prisilo trajen razdor med znanstveno pobudo, ki jo nedvoumno podpira tudi slovenska narodnostna skupnost, in prebivalstvom, med katerim bo morala delovati v dolgi perspektivi. Zato pričakujemo, da bodo znali tržaški občinski svet in stranke, ki v njem delujejo, še opraviti pameten premislek, da naposled pride do pravične in umne rešitve.

Razlogi za veliko zaskrbljenost torej so bolj kot utemeljenji, toda to nas ne sme pahniti v malodušje ali v pasivnost. Že dolgo vemo, da si mora pisati narod usodo predvsem sam, v naših razmerah seveda vedno išče solidarnost, podporo in sodelovanje vseh italijanskih demokratičnih sil. Zato moramo še krepiti in količinsko ter kakovostno pomnožiti naše napore in pobude, da prebijemo tudi te sive oblake, ki so se pojavili nad nami.

Do napada je prišlo v zbirališču etiopskih beguncev Tug Wajale

V Somaliji ugrabili deset francoskih državljanov članov humanitarne organizacije Zdravnikov brez meja

Italijanska tehnika in etiopski delavci na sliki, ki so jo posredovali ugrabitelji. (Telefoto AP)

PARIZ — V francoski prestolnici je močno odjeknila vest, da so predsinočnim v begunskem taborišču Tug Wajale (Somalija) ugrabili deset francoskih zdravnikov in članov organizacije »Zdravniki brez meja«.

Vest o ugrabitvi francoskih državljanov je včeraj potrdil glasnik človečanske organizacije »Medecins sans frontieres«, ki je sporočil, da je Francoze ugrabila skupina oboroženih neznancev. Ugrabljenci, šest žensk in štirje moški, so že deset mesecev živeli v Somaliji in nudili svojo pomoč v taborišču, kjer je zbranih 32.000 etiopskih beguncev.

V rokah ugrabiteljev, ki so po napadu na begunsko taborišče ubrali »smer proti meji z Etiopijo«, sta zdravnika Valerie Schwoebel in George Minier, bolničarji Roselyne Morin, Denise Hort, Anne Raimbault, Francoise Leduc, Anne-Violaine Marcan, Christophe Democrit ter organizatorja Ronan Lebrre in Michel Courvalet.

Po prvih in še zmedenih vesteh, ki prihajajo na pariški sedež organizacije »Zdravniki brez meja«, so nekateri očividci sporočili, da je napad izvedlo »nekaj desetih« oboroženih oseb, verjetno gverilcev, ki so v ranem jutru vdrl v poslopje, kjer se je nahajal sedež humanitarne središča, ter ugrabili Francoze in enega begunca. Napadalcu naj bi izjavili, da ne nameravajo ugrabljencem storiti nič zalega.

»Zdravniki brez meja« so se pred dvema letoma že znašli v težavah v sosednji Etiopiji, saj so jih etiopske oblasti izgnale iz države, češ da se vse preveč ukvarjajo s politiko. Po mnenju generalnega direktorja organizacije Francisa Charona pa bi težko odkrili, kateri gverilski skupini pripadajo ugrabitelji, ki jim je morda pri srcu le iskanje mednarodne »reklame«. To hipotezo podpira tudi slična izvedba ugrabitve italijanskih tehnikov v Etiopiji, o katerih so ugrabitelji ponovno izjavili, da jih bodo v kratkem izpustili, zaenkrat pa so posredovali tiskovnim agencijam sliko nasmejanih ugrabljencev.

Volitve v Zvezni republiki Nemčiji Kohl ostal brez pravega nasprotnika?

BONN — V ZRN bodo danes izvolili novega kanclerja in obenem določili sestavo bodočega Bundestaga. V prejšnjo razpoloženo državi, kjer je valuta dosegla »zgodovinsko« trdnost, kar je imelo velike pozitivne učinke na razmahu gospodarstva in širjenju blagostanja, bo težko prišlo do bistvenih političnih sprememb.

Ce sodimo po »nezanimanju«, ki ga je vzbudila zadnja javna televizijska petstrankarska debata pred včerajšnjim dnem obveznega razmišljanja in volilnopropagandnega molka, lahko trdimo, da se volilci čutijo pripravljeni in da bodo verjetno potrdili sedanjega kanclerja Helmuta Kohla.

Po mnenju nekaterih opazovalcev, je vodja nemških krščanskih demokratov rojen pod srečno zvezdo, saj je prišel na oblast v času, ko je bila ZRN godna za »preporod« tudi brez njega

na čelu države. Kohlova nemarkantna osebnost pa je očitno bolj priljubljena od impresivne figure njegovega političnega antagonista, socialdemokrata Johannesau Raua.

Protestant Rau, ki se lahko ponaša s tremi diplomami honoris causa, je osredotočil vso svojo volilno propagando na moralno basni o škrtatu in mravlji. Kohl, ki se opira na pozitivne učinke trenutnega blagostanja, je kajpak škrtat, medtem ko Rau ponuja vrline mravlje, žuželke, ki zna biti pripravljena tudi na hude čase. Prav to krutšenje idilične podobe neke države, ki se razposajeno veseli pozitivnega trenutka, naj bi odbilo marsikaterega volilca. Splošno nezanimanje za tokratne volitve pa bo nedvomno prizadelo predvsem manjše stranke in Rauove socialdemokrate.

Nove »upokojitve« v SZ?

MOSKVA — Sovjetski partijski voditelj Mihail Gorbačov je napovedal, da bo plenum CK KP Sovjetske zveze v torek, 27. januarja. To je prvič v zgodovini sovjetske partije, da generalni sekretar pove datum plenuma. Prav tako presenetljivo pa je dejstvo, da je znan tudi dnevni red. Sovjetski partijski vrh, naj bi razpravljali o kadrovskih vprašanjih. Za to formulo se navadno skrivajo »upokojitve« in zamenjave v vrhovih partije. Sodeč po posegu člana politbiroja CK KP SZ Jegorja Ligačova na seji centralnega komiteja sta na prepihu tako ukrajinsko kot kazahstansko vodstvo. Ligačov je prvemu očital, da je Ukrajina od nekdaj izvoznice postala uvoznik žita. Prav tako se je znižala živinoreja, manj je mleka, da je prehrambena industrija v krizi. Glede kritik na račun pomanjkljive živinoreje v Kazahstanu je treba omeniti, da te služijo predvsem pri utrjevanju novega sekretarja Kolbina in kot opomin pristašem odstavljenega Kunajeva.

Bolgari spet pretvarjajo zgodovino in si lastijo ozemlje Makedonije

SOFIJA — Samo tri mesece po protimakedonski in protijugoslovanski nadaljevanji strani neke zgodovine je bolgarska TV minul ponedeljek prikazala dokumentarni film, v katerem so izražene ozemeljske zahteve do Jugoslavije. Film je pripravil RTV center v Blagojevggradu, sedežu istoimenskega okrožja na obmejnem območju Bolgarije proti Makedoniji.

Dokumentarec se začne s prikazom ostankov opuščene mejne karavle. Ta naj bi označevala mejo bolgarske kneževine, ustanovljene konec minulega stoletja ostanki karavle so bili avtorjem filma povod, da so znova spomnili na nasilno ločevanje Bolgarov. Sedanjim in prihodnjim generacijam Bolgarov pravzaprav sporočajo, da je Makedonija bila nasilno odtrgana od matične države.

Avtor filma Na mejni črti, ki so jo določili po berlinskem sporazumu leta 1878, v nekem prizoru z roko kaže proti zahodu proti današnji Makedoniji v sestavi SFRJ in ugotavlja, da je »tam na zahodu v odvzetih krajih Bolgarije

bolgarski narod še naprej zaslužjen, na drugi strani pa uživa v svobodi«.

Uradna Sofija meni, da so sklepi berlinskega sporazuma skrajno nepravilni za bolgarski narod in bolgarsko državo. S tem dogovorom so, kot trdijo, takratne evropske sile nasilno začrtale »umetno mejo« med Bolgarijo v takratni kneževini in »Bolgarijo« v Makedoniji, ki jo v Sofiji pogosto imenujejo odtujeni zahodni del države.

Ozemeljske zahteve do Makedonije je videti tudi v zaključnih kadrih omenjenega filma, in sicer s sporočilom, ki naj bi bilo jasno tudi tistim, ki jim je zgodovina manj znana. Filmska kamera je znova usmerjena daleč proti zahodu proti SR Makedoniji in SFRJ. Počasi se sprehaja nad pokrajino, nad katero se zbirajo nevihtni oblaki, veter pa krivi krošnje dreves. Tam je, kot pravijo v tem filmu, odtujeni del Bolgarije, tam živijo zaslužjeni Bolgari. Kakšno nevihto napovedujejo s tem filmom? (dd)

Nove ugrabitve v zahodnem Bejrutu

BEJRUT — V policiste preoblečeni neznanci so včeraj v poslopju bejrutske univerze v muslimanskem delu libanonskega glavnega mesta ugrabili tri ameriške državljane in nekega Indijca z ameriškim potnim listom. Ugrabljenci so docenti bejrutske University College, in sicer profesorji Alan Steen, Robert Porthill, John Terrance in dekan ekonomske fakultete Singh.

Cilji drzne akcije niso znani, prav tako ni znano, kdo so ugrabitelji. Nesporo je le dejstvo, da je zahodni Bejrut postal skrajno nevaren za tujce, ki morajo zaradi službe ostati v muslimanskih četrtih.

Medtem pa odposlanec anglikanske Cerkve Terry Wait ne varčuje s tajnimi napor, da bi izposloval osvoboditev v Libanonu ugrabljenih zahodnjakov, ki so v rokah islamskih skrajnežev.

● Smrt neposredno po TV?

NADALJEVANJE S 1. STRANI

in sočutje čimvečjega kroga ljudi ter si vzame življenje pred televizijsko kamero. Samomor ni samo obup, je tudi obupana prošnja za pomoč: apel, morda brezizhoden, vendar pa apel.

Baget Bozzo ima v svoji interpretaciji najbrž prav. Toda to opravičuje prenašanje tako brezizhodnega krika? Je prav, da televizija prenaša posnetke, jih ponovi in nato da spet v oddajo? Novinar, programist, kdor mora odločati, je pri tem v precepu. Ali je publika dovolj zrela za take prizore? Naj se gre cenzorja? In če začne s cenzuro, če seže po škarijah, kje se bo končalo? In še: je neposredni prenos smrti (pa naj gre za Vermicino ali samomor Dwyera) sploh moralen?

Reakcije nekaterih ameriških gledalcev, ki so prosili za ponovitve scene, da bi jo lahko posneli na domače videotipe, vzbujajo sum, da ni ravno vsa publika dovolj zrela in navaja k prepričanju, da so v družbi kot je ameriška, ki je v veliko večji meri zasvojen s televizijo od naše, trpljenje, obup, smrt res vse bolj zmes nevrote in spektakla. In najbrž ne drži, da so nas filmi o nasilju že navadili na kri, da so nekateri avtorji v svojih delih že prikazali podobne prizore. Med fikcijo in stvarnostjo le obstaja neka razlika, pa čeprav televizija teži po tem, da jo izniči.

Bistvo problema, s katerim se spoprijemajo ali bi se morale spoprijemati vse razvite družbe, je torej vloga množičnih medijev in še zlasti televizije, njene sposobnosti, da briše razliko med realnim in nerealnim, med fikcijo in stvarnostjo, med življenjem in njegovo bolj ali manj spektakularizirano predstavo. Orson Welles je pred nekaj desetletji z znano radijsko oddajo o prihodu maršorcev dokazal, kako medij lahko vzburi psihozo med

ljudmi, kako jih obvlada, kako lahko povzroča lažne predstave. Televizija ima danes še večjo moč. Saj se vsi vprašujemo, ko smo protagonisti nekega dogodka, kakšen bo odmev in smo potrti, če televizije ni zraven. Če ekstremiziram, a ne preveč, bi lahko vprašal, ali se je sploh zgodilo tisto, kar ni prišlo v časopise, na radio in na televizijo?

Dileme in problemi, s katerimi se mora spoprijeti družba, niso majhni, saj je treba po eni strani zadostiti potreb, nujnosti celo po informiranju, ki je temelj demokratizacije družbe, ker le informiran človek lahko zavestno soodloča, po drugi pa, kot pravi Ferrarotti, spektakularizirana stvarnost, ki jo prenaša televizija, vzbuja občutek

irealnosti, zmedo med spektaklom in življenjem. Dwyerov samomor je za televizijskega novinarja — isto velja sicer tudi za radijskega in časopisnega novinarja, a v manjši meri, ker je moč besede manjša od moči slike — spet načel vprašanje o praviči poročanja. Do kam lahko gre? Katere so meje, ki jih ne sme prekoračiti? Jasen in točen odgovor ni možen, točna birokratska pravila so nemogoča, saj gre v marsikaterem primeru za dilemo, pred katero se znajde človek sam s svojo vestjo. Ena sama stvar je gotova: pri odločanju in izbiri edino pravilo, ki ne velja, je, da bi prenos nekega prizora ali objava neke take novice lahko dvignila gledanost oddaje ali prodajo časopisa.

● De Mita zaostri krizo v večini

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ne pa za to, da sodelovanje preide v novo fazo.

Il Popolo pa obtožbo Avantija enostavno preusmerja na PSI: »Avanti navaja svojevrstno kopico polemik, medtem ko razmere zahtevajo dosledno analizo.« In še: »Če so socialistične polemike samo pretveza za razbitje koalicije, potem je ta pretveza prešibka«. Gotovo je vsekakor, da je volja po razbitju večine opazna pri vseh strankah večine. »Simptomi tega so dobro vidni,« meni Spadolini in dodaja, da sta zdaj potrebni krepka politična pobuda in moralna moč, kajti v nasprotnem primeru ne bo mogoče zaustaviti degeneracijskega postopka, ki utegne postati usoden tekoči zakonodajni dobi. Spadolini je v radijskem intervjuju rekel: »Politična fantazija je prišla že tako daleč, da si omišljajo celo takšno vladno večino, ki naj se soglasno razpusti; večino torej, ki ni po razpustitvi več večina, zahteva pa, da to spet postane po volitvah.«

Podobnega mnenja je komunistični tajnik Natta, ki je potrdil odločno nasprotovanje partije »predčasnim volitvam, če se mislijo nekateri zanje odločiti samo zato, ker se jim to splača in s tem namenom, da predlagajo zopetno potrditev petstrankarske koalicije«. Če ne more to zavezištvu več stati na lastnih nogah in če ne marajo poiskati nobene druge rešitve, je pribil Natta včeraj v Parmi, potem je to treba obvezno in jasno utemeljiti tako pred parlamentom kot pred javnim mnenjem. G. R.

IZREDNA
PRODAJA

PLAŠČEV
PLAŠČEV
PLAŠČEV
VSEH VELIKOSTI

Emporio
FIORENTINO

TRST - UL. S. Maurizio 16 (Trg Ospedale) - Tel. 794669

NOVI TEČAJI 1987

ŠOLSKI ZAVOD

enenkel

- Strojepisje na mehanskih strojih, električnih in elektronskih strojih z video napisi.
- Registriranje podatkov IBM
- Word processing
- Splošno knjigovodstvo
- IVA - plače
- Programski jezik basic

• Tečaji se začnejo v januarju in februarju

TRST - UL. BATTISTI 22 - TELEFON: 761989

Vlada osvojila predloge finančnega ministra Visentinija

Če bo šlo vse po sreči, bo leta 1988 manj davkov

Če bo šlo vse po sreči, se bodo naši davki v prihodnjem letu nekoliko zmanjšali. Minister za finance Visentini je namreč pred dnevi predstavil to-zadevni osnutek rimski vladi, le-ta ga je osvojila in izdelala osnutek zakona, ki bo šel v razpravo v parlament. »Če bo šlo vse po sreči«, smo napisali. To pa zato, ker se že čujejo prvi nasproti glasovi, prvi kritični glasovi. Na dan prihajajo, z raznih strani, pomisleki o vsebini zakona. Napovedujejo se prvi popravki. Brez dvoma bo tudi tokrat prišlo do kakih popravkov, kot je bilo ob prejšnjih podobnih priložnostih. Tako tudi pred kratkim, ko so v parlamentu prav tako razpravljali in odločali o znižanju davčne stopnje, ki so jo, prvič po tolikšem času, uvedli v lanskem letu.

Za kaj pravzaprav gre? Iz razpredelnice, ki je na tej strani, je moč videti kolikšni so bili davčni količniki do konca 1985, kolikšni so bili lani in so tudi letos, kaj bomo dočakali v prihodnjem letu 1988, če obvelja Visentinijev predlog.

Gre za omejevanje takoiimenovane ga fiscal draga. Kaj to pomeni. Če ostaja davčni količnik nespremenjen, plašaš več davkov, ko divja inflacija. Z inflacijo seveda dobiš višjo plačo. Prav tako se višajo življenjski stroški. Zaradi tega z višjo plačo nisi pridobil

dejansko ničesar. Če je davčni količnik nespremenjen, pa plašaš veliko več davka. Tako je bilo v Italiji dolgo vrsto let. Zaradi divje inflacije, ki je nekaj let bila nad dvajset odstotkov, so vsi davkoplačevalci morali dati državi veliko več kot v normalnih časih. Dovolj je, da pogledamo obračunske listek mesečne plače, pa bomo ugotovili, da gre na povprečno plačo od dvajset do trideset odstotkov samo za davek na osebni dohodek. Dandanes pa je že veliko odvisnih delavcev, ki plača med trideset in štirideset odstotki.

Sindikati so zahtevali zmanjšanje davkov, prav tako razne politične sile. Razne rimske vlade pa se niso vdale, ker je tak način obračunavanja dohodkov prinašal v državno blagajno lepe denarje.

Šele pred dvema letoma je prišlo do širše in konkretne razprave o znižanju davčne stopnje. Zakonski osnutek Visentinija, izdelan in predložen že v letu 1985, je bil dokončno izglasovan šele v začetku leta 1986, pričel pa je veljati s 1. januarjem 1986. Če je kdo ostal z lanskimi dohodki na več ali manj isti ravni kot leto prej, je lahko že v lanskem novembru, ko smo plačevali predujem davka na lani ustvarjeni dohodek, plačal precej manj. To se mu bo poznalo tudi ob končnem

obračunu letos maja. Seveda vsi plačamo za lani ustvarjeni dohodek manj davka, pa čeprav smo lani zaslužili več kot leto prej.

Lansko znižanje davkov je bilo ugodno za vse davkoplačevalce. Še največ za tiste z majhnimi dohodki. Najbolj so bile namreč znižane davčne stopnje davka na osebni dohodek pri tistih, ki imajo dohodke do dvajset milijonov lir. Predvsem ti so pridobili tudi na drug način. Zelo so bili lani

povečani stalni odtegljaji na osebo ali družinsko skupino, neglede na višino ustvarjenega dohodka. Do tega je lani prišlo po živahni razpravi v javnosti in v parlamentu. Prvotni osnutki ministra Visentinija so bili dokaj različni.

Letos Visentini nadaljuje s to svojo politiko. V letu 1988 bodo znižani davki za vse, vendar za nekatere več, za druge manj. Tokrat je hotel Visentini ugoditi predvsem srednjim slojem.

Letni dohodek (v milijonih)	Količniki do konca 1985	Količniki 1986 in 1987	Količniki predlagani za 1988
do 6	18	12	11
od 6 do 11	18	22	22
od 11 do 24	27	27	26
od 24 do 28	35	27	26
od 28 do 30	35	34	26
od 30 do 38	37	34	33
od 38 do 50	41	34	33
od 50 do 60	41	41	33
od 60 do 100	47	41	40
od 100 do 120	47	48	40
od 120 do 150	56	48	40
od 150 do 250	56	48	40
od 250 do 300	62	53	45
od 300 do 500	62	58	50
od 500 do 600	65	58	50
nad 600	65	62	56

Načrt je pripravljaj več časa

Svojevstvena Visentinijeva vojna z izdajalci državnih tajnosti

Sindikati pa so nezadovoljni

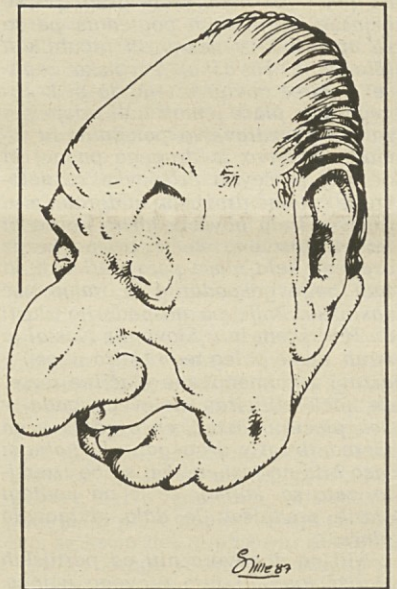
Že več mesecev finančni minister Bruno Visentini in sindikalni vodje križajo meče. V javnost so prihajale skoro dan za dnevne vesti, ki so bile marsikdaj v navzkrižju ena z drugo. Tam sredi lanskega decembra so bili sindikalisti na pogovoru z Visentinijem. Po sestanku so novinarjem povedali, da jim je Visentini obljubil, da bodo stopnje davka na osebne dohodke IRPEF znižane že v letu 1987, potem ko so bile le-te precej občutno zmanjšane za dohodke, ustvarjene v letu 1986. Šlo naj bi za nadaljevanje procesa ublažitve fiscal draga, to je nepravilnega višanja davkov zaradi inflacijske stopnje.

Že dan potem je Visentini sindikaliste demantiral. »Niso razumeli mojih besed«, je dejal minister, ki je znan po svojih trmastih nastopih. Mož je pač finančni magnat, ni se mu treba bati ne svojih strankinih (republikanskih) pristašev, ne koalicijskih partnerjev in niti trenutnega nasprotnika, v tem primeru sindikatov. Sindikalistom je Visentini tudi dokazoval, da bi bil tak ukrep Zakonsko skoro nemogoč, saj bi ga bilo treba sprejeti že veliko časa pred iztekom leta. Tako je trdil Visentini. Povedal pa je, da bo pripravil osnutek za zmanjšanje davkov na dohodke, ki jih bodo italijanski državljani ustvarili v letu 1988. Načrt je, kot pišemo drugje na tej strani, že predložil vladi, ki ga je osvojila. Visentini ga namerava izpeljati v prvih mesecih leta, preden pride do štafete med sedanjim predsednikom vlade Craxijem in doslej še neznanim demokristjanskim prvakom. Visentini namreč namerava ob menjavi štafete zapustiti vlado in v miru skrbeti za svoje posle.

Že pred tednom dni je Visentini s tem vznemiril italijansko javnost. Sestal se je s Craxijem in mu orisal načrt davčne preosnove, ki naj bi veljal od 1. januarja 1988. Vendar pa takrat Visentini ni hotel niti novinarjem niti drugim politikom povedati, kakšne bodo spremembe, kakšno bo zmanjšanje davkov, koliko bodo prištedili državljani, ob kolikšen zaslužek bo država.

V spominu je namreč Visentiniju ostala prevelika želja po izdajanju vladnih tajnosti s strani tega ali onega ministra. Ko je namreč pred letom in pol dni orisal svoj načrt zmanjšanja davkov v italijanski vladi je Visentini vsakemu ministru dal v roke dokument z rahlo različnimi številkami. V naslednjih dneh so italijanski medij objavili različne osnutke predloga. Visentini je tako vedel, katerim ministrom je dokument »zbežal«. To je takrat tudi povedal, čeprav ni izdal tistih, ki so se širokoustili z novinarji. Različni osnutki so seveda med prebivalstvom vzbujali različna pričakovanja, ki niso bila v celoti uresničena.

Bo sedanji Visentinijev osnutek šel v razpravo v parlament in ali bo tam obdoben? V tem času se nad Rimom in tamkajšnjo vlado ter tudi parlamentom zbirajo temni oblaki. Že v marcu predvidena štafeta ni dajala nekaterim mirno spati. Rezultati socialdemokratskega kongresa, še bolj razni referendumi, kažejo na to, da bi lahko prišlo do trenj v koaliciji in do razpusta parlamenta ter predčasnih volitev. Če bi do tega prišlo bi šli v

Tako je ministra Visentinija videl karikaturist dnevnika Italia Oggi

pozabo številni zakonski osnutki. Med temi tudi Visentinijev načrt o zmanjšanju davkov. Iz preteklih izkušenj pa je znano, da v takem primeru v novem parlamentu, na jesen, bi bil za silo skrupčan drug zakon, slabši od tistega o katerem bi se mirno sklepalo in odločalo v prvih mesecih leta.

Sindikalne organizacije niso najbolj zadovoljne s to potezo ministra za finance. Sindikalna konfederacija je na Visentinija precej jezna, ker je izdelal svoje predloge, ne da bi se sploh predhodno posvetoval z njo. Sindikalisti namreč zahtevajo, da bi že v tem letu prišli do davčnih popustov. Če bi ne bilo mogoče zmanjšati davčne stopnje, naj bi se v drugi polovici 1987 vsaj zvišali davčni odtegljaji tistim državljanom, ki so v odvisnem delovnem razmerju. To so trdili sindikati. Temu je Visentini tudi ugodil s tem, da je vnesel povišek odteglaja na nezaposlenega soproga.

Vendar pa sindikalisti niso popolnoma zadovoljni ter zahtevajo še nove popravke.

Skrbno moramo hraniti vsak primeren dokument

Kaj vse in kako lahko odšttejemo v naši vsakoletni davčni prijavi

Čeprav smo šele v začetku leta in manjka do roka, ki je določen za prijavo lanskih dohodkov, to je do 31. maja, še več kot štiri mesece, je prav, da vsakdo od nas prične že sedaj misliti, kako bo takrat sestavil davčno prijavo, katere dokumente bo priložil, kaj bo lahko naredil, da ne bo državi plačal več davka od tega kar je državi dolžan. Marsikdaj se namreč prepozno zavemo, da nimamo pri roki dokumenta, da se je ta izgubil v morju papirjev, ki jih ima vsakdo od nas doma. Pa ne moremo te naše pravice izkoristiti za to, da bi plačali manj davka.

Najbrž bi bilo kar prav, da bi delali tako, kot so delale naše none. Vse pobotnice, vse uradne papirje, vse kar bi lahko dokazalo tak ali drugačen pa čeprav le domač izdatek, so naše none spravile v posebno kartonsko škatlo. Tam so bili papirji na varnem. Prav bi bilo torej, da bi se taka navada ohranila oziroma obnovila v vsaki naši družini. V škatlo ali večjo kuverto naj bi vsi mi dajali sproti vse kar ima opravka z našimi izdatki ali dohodki. Marsikaj tega bi prav prišlo vsako leto v maju, ko se lotimo sestavljanja davčne prijave. Kolikokrat smo bili na zdravniškem pregledu in plačali ticket za nekaj tisoč lir, pa smo potem pobotnico vrgli v smeti. Več takih pobotnic pa zelo prav pride takrat ko sestavljamo davčno prijavo.

V letošnjem maju bomo sestavljali davčno prijavo za lani ustvarjen dohodek in za morebitne lanske odtegljaje. Prav je, da razne papirje zberemo že sedaj. Še bolj pa bo prav, da že sedaj, ob začetku leta, pričnemo zbirati papirje o letošnjih dohodkih in stroških, ki jih bomo uporabili šele v prihodnjem letu, maja 1988, ko bomo sestavljali podobno davčno prijavo za letošnje dohodke in stroške.

Kakšni bodo letos davčni obrazci?

Za številne bralce bodo besede v tem članku odveč, saj smo se v večletnem sestavljanju davčne prijave, sami ali s pomočjo kakega strokovnjaka, že privadili, kaj vse napišemo na obrazce

državne davčne uprave. Ti obrazci pa iz leta v leto zmešajo štrene še najbolj pozornim sestavljalcem. To zato ker je treba o tem ali drugem dohodku ali odtegljaju vsako leto pisati drugače. Okvirčki se skoro iz leta v leto menja. Očitno imajo nekateri funkcionarji državne davčne uprave veliko veselja s tem, da ne dajo spati davkoplačevalcem, saj jim iz leta v leto ustvarjajo nove probleme.

V rimskih krogih upajo, da letos ne bo večjih sprememb. V obrazcu za lanske davke namreč so količniki za nepremičnine enaki prejšnjim, prav tako davčna stopnja za davke na osebni dohodek. Zaradi tega bo za vsakogar med nami letos delo bolj enostavno, upoštevajoč lani sestavljeno prijavo.

Odštetje obresti za posojilo z vknjižbo

Znano je, da je moč zaprositi marsikatero banko za dolgoročno posojilo z vknjižbo banke na to nepremičnino. Marsikateri občan si lahko le na tak način z deset-, petnajst- ali dvajsetletnim posojilom zgradi hišo ali kupi stanovanje. Vračati bo moral glavnino in precejšnje obresti. V prvih letih bo običajno vsakih šest mesecev v rednih obrokih plačal več obresti kot glavnine. Obresti se bodo nižale od obroka do obroka.

Take obresti na posojilo z vknjižbo (mutuo-casa je italijanski izraz) lahko vsakdo odšteje od davčne prijave. Vendar le do višine 4.000.000 lir letno. Izjema so tisti, ki kupijo novo hišo, če ne posedujejo drugih podobnih nepremičnin, in če hiša ni luksuzna (ne sodi v katastrske kategorije A-1, A-7, A-8 in A-9) potem se prej omenjen štirimilijonski odtegljaj dvigne na 7.000.000 lir letno.

Zastopniki združenj lastnikov nepremičnin kot tudi bančni zavodi in tudi nekatere politične sile pa si prizadevajo, da bi tako 4-milijonsko kot 7-milijonsko stopnjo dvignili. Obe vsoti sta v veljavi že več let, še iz časa ko je bilo treba za enostanovanjsko hišo plačati polovico denarja, ki je danes potreben. Vendar pa je davčna oblast gluha in noče uslišati tej zahtevi.

Običajno banke zahtevajo plačilo takih posojil dvakrat letno, v januarju in juliju. Moč pa je kak obrok plačati tudi kak dan prej. To prihaja v poštev še zlasti pri plačilu januarskega obroka. Če ga nekdo plača pred 31. decembrom, potem bo lahko obresti, ki jih je plačal s tem obrokom, odštel iz davčne prijave za prejšnje leto. Treba je biti pri tem zelo pazljivi. Take obresti lahko odšttejemo iz davčne prijave tistega leta, v katerem smo materialno plačali naš dolg do banke. Veljal bo datum na davčni pobotnici.

Življenjsko zavarovanje

V zadnjem času, odkar je precej govora, da bo država imela težave z izplačevanjem pokojnin, se je veliko ljudi odločilo, da prostovoljno iz svojega žepa prispeva v sklad za dodatno pokojnino. To lahko državljani naredijo tako, da sklenejo s kako zavaroval-

Večje je v njegovem osnutku zmanjšanje količnika pri tistih, ki zaslužijo med 28 in 60 milijoni lir letno. Občutno je zmanjšanje tudi v tistih primerih, kjer je zaslužek večji. Visentini pravi, da je treba tokrat ugoditi predvsem tistim, ki so več pričakovali pred letom in pol dni.

Sicer pa, kot je moč ugotoviti iz raznih izjav v teh dneh, imamo že prve pomisleke o vsebini njegovega zakonskega osnutka. Že na seji rimske vlade v začetku tedna, je Visentini moral nekaj spremeniti. Predlagal je za letošnje leto minimalno znižanje davka za tiste družine, kjer žena ni zaposlena. Njegov predlog je bil zmanjšati davek za 48.000 lir, od 360.000 na 408.000 lir. Na seji vlade je bil vnesen prvi popravek: zmanjšanje davka gre na 420.000 lir. To bodo delodajalci obračunali v decembrski plači, za vse leto nazaj. Vlada se tako ne bo dotaknila letošnjega proračuna, kajti decembrske plače se davčno urejajo v januarju naslednjega leta.

Vendar pa je že sedaj jasno, da bo prišlo do popravkov, in da bodo tu označene davčne lestvice najbrž delno spremenjene. Tudi iz političnih razlogov, saj nobena stranka ne bo hotela pustiti na cesti mase volivcev, ki imajo do dvajset milijonov lir letnega dohodka.

Odštetje ILOR

V celoti lahko odšttejemo od našega dohodka lani plačan davek ILOR. Gre v tem primeru za davek na nepremičnine ter za davek, ki ga plačujejo prosti in trgovski ter obrtni poklici. Odšttejemo tako obračun davka ILOR za leto 1985, plačan v maju 1986 kot tudi predujem za leto 1986, plačan v lanskem novembru.

Ne moremo pa odšteti drugih davkov, ki smo jih plačali v lanskem letu. So pa nekatere izjeme. Če je kdo, na podlagi ugotovitev davčne uprave, v lanskem letu plačal stare davke, še izpred leta 1974 (takih primerov je sicer malo, a vendarle so), potem bo lahko od tega odštel le 50 odstotkov.

nico pogodbo o dodatni pokojnini. Deset, petnajst, ali dvajset let bodo plačevali v posebni fond. Ob zaključku te dobe bodo lahko uživali dodatno pokojnino ali pa dvignili v tem času nabrano vsoto s premijami.

Del tega dolgoročnega zavarovanja (trajati mora najmanj pet let in v tem času ni moč dobiti pri zavarovalnici nobenega posojila) je moč odšteti od davčne prijave. Največ do 2.500.000 lir letno. Ta vsota je seveda enkratna. Če nekdo z več zavarovalnicami podpiše več pogodb, bo lahko davčno odštel le dva milijona in pol. To pomeni da bo, upoštevajoč svojo specifično davčno prijavo, lahko precej prištedil, vsekakor nad en milijon lir.

Seveda mora davkoplačevalec to dokumentirati s fotokopijo izkazila zavarovalnice, da je v dotičnem letu, na katerega se nanaša davčna prijava, zares plačal zavarovalniško premijo.

Zdravstveni stroški

Pred nekaj leti je državna davčna uprava ugodila državljanom s tem, da le-ti lahko od davkov odštejejo tudi zdravstvene stroške. Vsi namreč vemo, da v več primerih tiste stroške za zdravstvo, ki nam jih državna zdravstvena služba ne povrne, lahko odšttejemo v naši davčni prijavi. Zaradi tega je prav, da skrbno ohranimo vse pobotnice za kakršenkoli strošek, ki sodi v to kategorijo, od najmanjšega pa do visokega.

Stroški za šolanje

Družinski poglavarji lahko prištedijo tudi stroške za šolanje svojih otrok ali samih sebe na višjih srednjih šolah ter na univerzah. Vendar lahko tu odšttejemo samo šolske takse, ne pa stroškov za preživljanje oziroma za nakup knjig ter drugih šolskih potrebščin. Če kdo študira na zasebni šoli, kjer so stroški višji od tistih na državni šoli, lahko na davčni prijavi odšteje le vsoto, ki bi jo plačal na podobni državni šoli.

Stran pripravil
ALEX WALTRITSCH

Včeraj sestanek na Trgovinski zbornici v Vidmu

Furlanski gospodarstveniki odločno proti kontingentu tekočih goriv za Tržačane

MARKO WALTRITSCH

VIDEM — Polemika med Vidmom in Trstom narašča in je zajela tudi gospodarstvenike. Včeraj so se v Vidmu sestali, na povabilo predsednika tamkajšnje Trgovinske zbornice Gian-nija Brava, furlanski gospodarstveniki: industrijci, trgovci, obrtniki, avtoprevozniki predvsem iz videmske, delno tudi iz pordenonske pokrajine. Na se-stanek niso prišli, čeprav povabljeni, goriški in tržaški gospodarstveniki. Čuli smo ostre polemične tone do Tržačanov, še zlasti ob njih zahtevi, da se na Tržaško raztegne razdeljevanje bonov tekočih goriv, ki jih že več časa imajo prebivalci goriške pokrajine.

Polemika o tem je v ospredju zani-manja že več časa. V Gorici in Sovod-njah, delno tudi v drugih občinah go-riške pokrajine, velja režim proste cone že od leta 1948, torej kmalu štiri-dest let. Sem sodi tudi kontingent te-kočih goriv, ki ga imajo predvsem av-toprevozniki ter tisti industrijci, ki le-ta uporabljajo v svojih tovarnah, kot tudi širše plasti avtomobilistov. Ko se je v lanskem letu razpravljalo o poda-rljanju in delni spremembi zakona o goriški prosti coni tja do konca stolet-ja, je padla ideja, da bi del goriških ugodnosti razdelili na Tržaško. V po-štev naj bi prišla tekoča goriva. Vlada temu ni ugodila. Konec leta je odobri-la enoletno podaljšanje zakona za Go-riško. Vladni dekret je v teh dneh v razpravi v rimskem senatu. Iz Rima nam poročajo, da grozi nevarnost, da bo zakon podaljšán le do konca tega leta, potem pa nič več. Če bi prišlo do tega, potem bi šlo goriško gospodar-stvo zares rakom živžagat.

Potem ko je rimska vlada odklonila prej nekako obljubljeni kontingent goriv Trstu, je v tem mestu zavrelo. Voditelji vsedržavnih strank se očitno bojé očitkov Liste za Trst, ki utegne prav s tem vprašanjem spet pridobiti na veljavi. Predsednik Tržaške trgo-vinske zbornice, demokristjan Tombe-si, je videmskega kolego Brava zaprosil za solidarnost tamkajšnje Trgovin-ske zbornice in izrazil željo, da bi pri-šlo do srečanja predsednikov štirih tr-govinskih zbornic dežele. Bravo, tako je povedal na včerajšnjem sestanku, je dejal, da ne soglaša s tem, da bi bil Trst nekako privilegiran. Tombesiju pa je odgovoril, da je pripravljen o tem diskutirati, vendar ne za zaprtimi vrati, marveč ob prisotnosti gospodar-stvenikov in novinarjev. Zaradi tega je za včeraj sklical še omenjeni sestanek.

Tombesiju to ni bilo všeč in je Bra-vu odgovoril s ostrimi toni ter dal iz-jave časopisju. Na svojo stran je pridobil tudi pordenonskega predsednika

Paola Musollo, od 1. januarja novega predsednika deželnega združenja zbornic, ki je Bravu oporekal, da skli-če tak sestanek. Goriški predsednik Enzo Bevilacqua pa je bolj previdno odgovoril, da zaradi zadržanosti ne bo prišel.

Na včerajšnjem srečanju smo čuli precej ostre tone. Furlani menijo, da mora goriška prosta cona ostati tak-šna, kakršna je. Ne sme priti niti do sprememb, ki so jih Goričani zahteva-li. Podaljšana mora biti za daljšo dobo, ne le samo za eno leto. Trst pa lahko dobi kontingente le, če jih dobita tudi Videm in Pordenon. Ne gre le za kon-tingente avtomobilistom - zasebni-kom. Gre za kontingente cenejšega goriva avtoprevoznikom in industrij-cem. To pa bi bila nelojalna konku-

renca znotraj dežele. Oporekali so tudi trditvam tržaških politikov, da je bil Trst solidaren s Furlanijo v času popotresne obnove, zato da mora se-daj Furlanija pokazati svojo solidar-nost do Trsta. Za popotresno obnovo so dobili 380 milijard, Trst pa jih dobi iz raznih virov 1.000. Trst mora poka-zati, da jih zna koristno uporabiti, trdi-jo Furlani. Železnica pelje do tržaškega pristanišča, industrija pa je itak v furlanskem zaledju. Govorili so za-stopniki velikih in malih industrijcev, avtoprevoznikov, trgovcev, Pittini, Del Piero, Zoratto, Ceccarelli, Variola itd. Oster do svojega predsednika zborni-ce je bil tudi predsednik pordenon-skih industrijcev Gregori. Predsednik goriških industrijcev Chiozza pa je poslal pismo, v katerem izjavlja, da je solidaren s Tombesijem.

Po tem vprašanju so Bravo in drugi načeli tudi razpravo o mešanih indus-trijskih conah vzdolž italijansko-jugoslovanske meje. O tem pa bodo govorili kasneje.

Na vsak način se spor med Trstom in Vidmom širi. Tokrat je zajel tudi gospodarstvenike, potem ko si furlan-ska javnost, s številnimi izraženimi stališči v videmskem dnevniku Mes-saggero Veneto, želi odcepitve Furla-nije od Trsta. Prav v teh dneh so v razpravo segli tudi furlanski politiki, ki so, vsaj nekateri, previdnejši od šir-ših plasti prebivalstva ter od tistih, ki ljudi lovijo na emocijah. Spor med gospodarstveniki pa utegne bolj kot tisti na drugih področjih zares škodo-vati deželni enotnosti. Včerajšnji se-stanek je brez dvoma še en dokaz se-danjega nevarnega vzdušja.

Gospodarsko pismo iz Slovenije

V Jugoslaviji velike nejasnosti s plačami

JOŽE PETROVČIČ

Takoj v začetku leta je nastala s plačami velika zmeda. Eni so zatrje-vali, da jih je vlada zamrznila, drugi — med njimi tudi predstavniki vlade in sindikata — pa so opozarjali, da ne gre za zamrznitev, pač pa, da se plače lahko povečajo, vendar le za toliko, za kolikor je v posameznem podjetju poskočila storilnost. Tisti, ki so že pred novim letom zaslutili, kaj pri-pravlja vlada pri plačah, so jih na vrat na nos povečali, kolikor se je le dalo, in razdelili vse »presežke« iz de-narnih skladov. Doslej še ni znano, koliko je res samo napovedovanje, da jih vlada utegne zamrzniti, pognalo plače navzgor in kolikšen bo vpliv tega na rast inflacije. Prav poveza-va plač z inflacijo (in dejstvo, da plače vendarle vplivajo na rast inflacije) povzroča jugoslovanskim vladam ve-like težave. Plač si ne upajo zamrzniti in tudi zdajšnja zagotavlja, da jih ni zamrznila in da jih tudi ne namerava. Poudarja pa, da je treba najti način, da plače ne bi bile tako močan gene-rator inflacije, kot so doslej.

Plač jugoslovanska gospodarska politika nikakor ne more obvladati. Obvladati niti ni najprimernejši izraz, saj bi mogoče bolje reči, da nikakor ne more doseči, da bi rast plač res dolo-čali samo ekonomski kriteriji. Tak ekonomski kriterij pa je predvsem storilnost. Ta pa zdaj še ne odloča, kakšne bodo plače. Lani se je na pri-

mer storilnost v državi povečala za 0,8 odstotka, kar bi pomenilo, da bi se morale plače realno povečati za prav toliko. V resnici pa je lani realno po-večanje plač doseglo 8,5 odstotka. To pomeni, da so se plače zneskovno po-večale precej bolj, kot pa je poskočila inflacija. Po nekaterih podatkih (urad-nih še ni) so se lani plače namreč povečale v državi za 105 odstotkov, inflacija pa se je vrtela okoli 90 od-stotkov. V podjetjih so torej razdelje-vali za plače denar, ki ga niti niso zaslužili. Vzeli so ga nekje drugje. Navadno ga vzamejo od akumulacije, od tistega denarja torej, ki bi ga sicer morali nameniti za druge namene, na primer za obnovo podjetja.

Ta pojav sicer ni nov, toda šele lani je postal izrazitejši. Pred tem so nam-reč plače nekaj let zaporedoma za-ostajale za inflacijo in so se realno zmanjševale. Že leta 1984 pa je bilo opaziti, da so začele loviti inflacijo. Zato so že takrat skušali rast plač do-ločiti s posebnim dogovorom. Ta do-govor naj bi določil, od česa je odvis-na plača in glede na kaj se lahko po-veča. Predvsem pa so skušali doseči, da bi bilo približno enako delo po-svod tudi približno enako plačano. Toda sporazumevanje o takem dogo-voru je šlo počasi od rok predvsem zaradi tega, ker je določilo o »enakih plačah za enako delo« možno upora-biti šele, ko so tudi pogoji za gospo-darjenje za vsa podjetja približno enaki. Izenačitev pogojev za gospo-darjenje pa ni lahka zadeva in tega gospodarska politika tudi ni dosegla. Delno tudi zaradi tega, ker je bilo za-radi raznih političnih dogodkov (kon-gresi) treba plače nekoliko sprostiti. Podjetja so to možnost takoj izkoristi-la in uveljavilo se je načelo, da je treba s plačami slediti dirki, ki jo je uprizarjala draginja.

Prejšnja dogovarjanja so bila zaradi tega potisnjena na stranski tir. Očitno zato, da bi pri uveljavitvi načela »za enako delo približno enako plačilo« pomagala tudi partija, je že v začetku leta ponudila idejo, da bi morali pla-čo pravzaprav razdeliti na dva dela. En del plače bi moral biti za ista dela približno enak, ne glede na to, v kate-ri republiki in v katerem podjetju je tak delavec zaposlen. Ta del plače naj bi vsakemu zaposlenemu zagoto-

vil socialno varnost. Drugi del plače pa naj bi bil povsem odvisen od gos-podarjenja v posameznem podjetju. Zato so kmalu prvi del plače poime-novali kar socialna kategorija, drugi del pa ekonomska kategorija. Ti pred-logi so povzročili dodatno zmedo, saj se ni vedelo, ali bo zdaj prej omenje-ni dogovor o določanju plač tisti, po katerem se je treba ravnati pri izpla-čevanju delavcev, ali pa bo treba upoštevati partijske smernice.

Oba modela sta bila precej zaplete-na (eden še nedorečen, drugi pa še nejasen). Partijskim pogledom pa so se uprli celo v nekaterih republikah (Slovenija, Hrvaška). Partijska zami-sel namreč govori o tem, da bi iz pr-vega dela plače jemali tudi prispevke za šolstvo, zdravstvo, pokojnine in so-cialno varstvo, iz drugega pa naj bi delavci plačevali prispevke za delo-vanje celotne družbene nadgradnje in države. Toda povsem jasno je, da bi morali bistveno večje prispevke iz drugega dela plače poravnati tisti, ki tudi bolje gospodarijo in imajo več zaslužka. Bolje pa gospodarijo zlasti na Hrvaškem in v Sloveniji. Nastal je strah, da se poleg tega skuša uvesti v državi takoiimenovane plačilne razre-de (nekvalificiran delavec spada v nek plačilni razred, en uradnik v en razred, drugi v drugega...). Podjetja si niso bila na jasnem, kaj se bo izcimi-lo, zato so, kolikor se je na podlagi starih predpisov le dalo, dvigovala plače.

Niti od dogovora niti od partijskih stališč torej ni bilo pravega učinka. Plače so močno rastle in zato je sredi lanskega leta posredovala vlada z znanim zakonom o plačah. Ta zakon je zahteval, da naj podjetja vendarle spoštujejo določila dogovora in da morajo na podlagi tega dogovora (oz. novega zakona) izdelati v podjetjih pravilnike za razporejanje denarja za plače. Glavna zahteva zakona pa je bila: plač ni možno povečevati na rač-un akumulacije. Kdor je torej imel majhno akumulacijo (četudi ne po svoji krivdi, saj pogoje za gospodarje-nje v glavnem določa država), je tudi plače lahko povečal samo malo. Ker pa je imelo veliko podjetij majhno akumulacijo, je tako določilo hitro po-vzročilo močno negotovanje med de-lavstvom in številu stavk se je pove-čalo. Stavke so pojenjale, ker je bilo

Mladi za združeni svet

V dvorani inštituta Zanon v Vidmu (Trg Goldoni) bo danes srečanje čla-nov, prijateljev in somišljenikov giba-nja »Mladi za združeni svet«, ki se v naši deželi vključuje v široko gibanje vseh, ki si prizadevajo, da bi pomagali ustvariti pogoje za mir v svetu.

Tokratno srečanje se bo začelo ob 10. uri ter bo trajalo vse do poznih popoldanskih ur. Organizatorji pri-reditve so se odločili za to obliko, da bi se udeleženci iz vseh krajev naše de-žele bolje med seboj spoznali in tako pripomogli k odstranjevanju zaprek, ki ločujejo posamezne etnične skup-nosti.

Dopoldanski del srečanja bo tako namenjen nastopom raznih kulturnih skupin, italijanskih, furlanskih in slo-venskih, popoldan pa bo posvečen razpravi o tem, kako doseči, da bi se naša dežela aktivneje vključila v pro-ces boja za mir v svetu, v mejah svoje pristojnosti, pa tudi v boj za uresničev-anje vsebine gesla »Skupaj je mogo-če«.

dopuščeno, da so si podjetja pravilni-ke o osebnih dohodkih ukrojila delno po svoji meri. Računovodje so s spre-tnimi potezami obšli dokaj strogo do-ločilo o povezanosti plač in akumulaci-je. Zato so v zadnjih mesecih plače spet poskočile, postalo pa je popolno-ma jasno vsaj nekaj: obračunski sis-tem je tako ohlapen, da dopušča izve-dencem povsem proste roke. Noben izračun o poslovanju in gospodarje-nju ni bil več pravi, natančen, sploh pa ne realen. Vlada je morala zato ugrizniti v kisljo jabolko: predlagala je popravke obračunskega zakona, hkrati pa je morala ponuditi tudi spremembe zakona o delitvi dohodka. Dosegla je pomembno spremembo: plače niso več na prvem mestu med obveznostmi, ki jih mora poravnati podjetje, ampak so bolj pri dnu, kar pomeni, da je dala prednost nekatere-m drugim plačilom (npr.: plačilo ob-resti je na pomembnejšem mestu kot plača).

Zdaj nov obračunski in delitveni zakon preizkušajo v posameznih pod-jetjih. Torej lahko še doživi posamez-ne popravke. Po njem pa naj bi se začeli ravnati po 30. juniju. V obdobju do takrat pa se s plačami lahko zgodi marsikaj. Tega se je vlada zavedala, zato je določila, da ne smejo preskoči-ti rasti iz zadnjega trimesečja oziro-ma, da se lahko povečajo samo tam, kjer se je dvignila tudi storilnost.

Kakšne bodo torej plače v prvih treh mesecih oz. kakšne bodo za janu-ar? Številni razlagalci razlagajo, toda marsikje si niso povsem na jasnem, kako obračunati plače in čakajo na nova navodila. Vlada skuša nekaj skoraj nemogočega: ne bi rada dopus-tila, da bi se plače kar na slepo pove-čevale (brez realnega kritja in z moč-nim vplivom na rast inflacije), plač pa ne more (in ne sme) zamrzniti, ker bi potem morala zamrzniti tudi cene in navsezadnje vse v gospodarstvu določati z upravnimi, birokratskimi ukrepi, kar pa je povsem v nasprotju z zahtavo, da se mora gospodarstvo tržno usmeriti in da je treba v gospo-darstvu upeljati realne ekonomske kategorije. Za prve tri mesece je na-šla omenjeno rešitev, katere odlika je predvsem ta, da je (še) nejasna. Mor-da pa je bil prav to namen.

PRIMO ROVIS

NUDI PRAVIM LJUBITELJEM KAVE

1. bogato izbirno najboljše kave
2. kakovostno kavo po najugodnejši ceni
3. dnevno sveže praženo in surovo kavo

Pražena kava, ki jo hranite v zmrzovalniku ostane sveža kot na dan praženja

SKODELICA KAVE 500 LIR

Kavne mešanice CREMCAFFÈ so vam na razpolago v degustaciji na Trgu Goldoni šte. 10 ter v vseh trgovinah, supermarketih in kavarnah

VID VREMEC

Pinko Tomažič in drugi tržaški proces 1941

42.

Ko se je vrnil k staršem v predmestje Tržiča, ga je Lojze Strugar že prvi dan povezal z Oskarjem Kovačičem. Potem je Danilo v Trstu povezal Kovačiča z Ernestom Arbanasom — Gigijem, Ljubom Sušičem in Aleksandrom Modicem. Ti trije so bili skojevci iz »Istrskega internata«, ki so se bili vrnili k staršem v Trst. Bili so prvi in najozji sode-lavci Oskarja Kovačiča v Trstu, ker je Oskar med svojim ilegalnim bivanjem najdlje stanoval pri Modicu in Sušiču, vtem ko je Arbanas vodil Kovačiča po Istri.

Kovačič je v Trstu dobil zvezo z nekdanjima sodelov-kama Pina Tomažiča, in sicer z mladinkama Zoro Perello in Vojko Šmuc. Obe sta postali navdušeni aktivisti OF. Obe sta delovali v vrstah tržaške mladine, zlasti v središču me-sta. Povezan je bil tudi z mladincem Borisom Kovačičem, pri katerem sta bila javka in skromna tehnika za ponarejenje dokumentov, in Nadij Šemerl, ki je bil zelo marljiv in požr-tvovalen aktivist v Kovačičevi skupini v Trstu. V septem-bru 1941 je Kovačič dobil zaupnike in pristaše v mnogih vaseh okrog Trsta, zlasti v Ricmanjih, Dolini, Plavjah, Sv.

Barbari in Škofijah. Pomembna organizacijska enota OF je bila v Plavjah, kjer je delal Jože Milančič s svojim sinom Borisom. Iz Plavij je organizacija OF (tudi prek Doreta Fur-lica, Predvojnega komunisti iz Škofij op. pisca prodrla) v industrijski center Sv. Marka v Trstu in v rafinerijo Aquila.

S pomočjo Danila Perica je Oskar Kovačič dobil v Tr-stu zveze s tremi člani KPI (Bruno Gulli, Michele Tomas in Giordano Cermeli). Pri Tomasu, ki je bil natak in je sta-noval v tržaškem Predmestju Sv. Alojz (San Luigi), je bila pozneje organizirana ena prvih ilegalnih tehnik (ciklostil) v Trstu. Organiziral jo je Pokrajinski komite KPS, v katerem sta bila on in Zora Perello, nato pa od oktobra 1945 tudi njegov brat leo Kovačič — Pepi, ki ga je vodstvo poslalo iz Ljubljane v njegovo pomoč.

Kot star socialist je bil med tržaškimi Slovenci znan tudi čevljarski mojster Vrabec. Prek njegovega sina Ubalda je Lojze Strugar seznanil Kovačiča z njim, pri katerem je bila do aretacije Kovačiča v decembru 1941 varna javka. (101)

Ciklostilno tehniko je organiziral Tomas, bil je make-donske narodnosti, star komunist, ki je uspel skriti tiskar-ske pripomočke po aretaciji komunistov v Trstu. Danilo je imel sorodnike v gostilni »Bella Veduta« pri Sv. Alojzu, kjer je tudi stanoval od časa do časa. V tisti gostilni so se shajali on, Gulli, Cermeli in Tomas. Po Kovačičevem navo-dilu so usposobili tehniko za razmnoževanje propagandne-ga gradiva. Veliko letakov so razmnožili in jih s pomočjo sodelavcev tudi razstrosili po Trstu ob obletnici oktobrske revolucije. Oskar je pripravljval besedilo letaka v slovenšči-ni, Peric, Gulli, Cemeli in Arbanas so poskrbeli za italuijan-

ski in za sploh vsa ostala tehnična opravila. Tudi po Kova-čičevi aretaciji je tehnika najprej delovala. (102)

Vse bolj so se bližali dnevi velikega procesa v Trstu. Prvi aktivisti OF pod Kovačičevim vodstvom pa niso miro-vali. Pripravili so veliko število letakov v slovenščini in Italijanščini in si med seboj razdelili posamezne sektorje in kraje. V trosilni akciji so zajeli Trst in Slovensko Primorje. V Trstu je akcija trajala več dni. Policija je našla letake v italijanščini tudi blizu vhoda v sodno palačo. Nadalje so pisali tudi razna gesla proti fašizmu, z izrazi simpatij za obtožence na procesu, posebno za Pinka Tomažiča. V slo-venskem jeziku so razdelili letake tudi v okolici Postojne in Pivke ter na južnem Krasu, v italijanščini pa v trziški ladjedelnici. V tisti akciji so se odlikovali že omenjeni fan-tje in dekleta. (103) Prek Rudija Vremca je bil Kovačič pove-zan tudi z Opčinami.

Gotovo je, da je število letakov doseglo nekaj tisoč. Nekateri avtorji prispevkov o protifašističnem boju tržaš-kih Slovencev navajajo celo 20.000 izvodov letakov v obeh jezikih. (104)

Letaki so pozivali k osvoboditvi obtožencev in bodrili napredno javnost k še odločnejšemu boju proti fašizmu ter okupatorju. Menimo, da je bila tista propagandna akcija edenstvenega pomena, ki je imel svojstvene razsežnosti.

(101) Glej opomba št. 100

(102) Danilo Peric, izjava pri piscu

(103) Glej Opomba št. 100

(104) Več avtorjev, Boj za svobodo, Ob tridesetletnici zmage nad fašizmom, Trst 1975, Branko Babič, Pred tridesetimi leti je bil osvoboden Trst, str. 12

V knjigi Julija Beltrama Pomlad v Istri

Kaj se je dogajalo v con B

Delo sta izdali založbi Lipa iz Kopra in ZTT iz Trsta

Koper, 9. 2. 1947. Manifestacija ob zaključku agrarne reforme

Knjigo pod naslovom »Pomlad v Istri« izpod peresa Julija Beltrama sta izdali skupaj založba Lipa v Kopru in Založništvo tržaškega tiska. Posrečena je bila zamisel založb, da izdajo delo, saj tematika v bistvu zadeva vse področje, ki naj bi svojčas sestavljalo takojmenovano Svobodno tržaško ozemlje, ki pa, kot vemo, ni nikoli zares zaživelo. Knjiga obravnava, kot izhaja že iz naslova, zlasti istrski del, se pravi tisti del, ki je v glavnem pomenil tedanjo cono B Svobodnega tržaškega ozemlja.

Knjiga je razdeljena na 73 krajših poglavij, ima pa nekaj več kot 350 strani. Seveda je ocena o tej knjigi povezana s političnimi okoliščinami tedanjega časa (od leta 1947 do leta 1952); avtor se je potrudil, da je tedanje stanje zgoščeno prikazal že na začetnih straneh. Branje je zato kajpak lažje. Res je šlo tedaj za majhen del jugoslovanske povojne zgodovine, ki se je dogajala na tem področju, bilo pa bi preskromno, če bi rekli, da je šlo samo za nekaj kamnov v mozaiku dograjevanja nove Jugoslavije. Šlo je za precej več.

Problematika, ki jo obravnava knjiga, zadeva pravzaprav takorekoč edino ozemeljsko vprašanje, pri katerem se je lahko stvarno bila naša nova država po drugi svetovni vojni. Vemo, da je bilo po sklenitvi Mirovne pogodbe z Italijo ustanovljeno Svobodno tržaško ozemlje, ki naj bi zaobjemalo področje od Devinca do Novigrada v Istri, z glavnima središčema Trstom in Koprom. Mednarodne razmere in pogledi pa niso dopustili njegove uresnitve. Že pri vprašanju guvernerja te nove deželice, o čemer so začeli razmišljati kmalu po uveljavitvi Mirovne pogodbe, je postalo brž jasno, da novo telo ne bo zaživelo.

Ves čas od jeseni 1947, ko je stopila v veljavo Mirovna pogodba, do podpisa Londonskega memoranduma oktobra 1954 je bil potemtakem v znamenju boja za dokončno rešitev tega problema. V tem primeru je seveda šlo, potem ko je bilo jasno, da nove države ne bo, za priključitev takojmenovane cone B STO Jugoslaviji. Bilo pa je to vse prej kot preprosto. Tu so se prepletali širši in ožji interesi, kar je med drugim pripeljalo do znanega oktobra 1953, ko je na meji med Jugoslavijo in Italijo, oziroma med Jugoslavijo in tedanjo cono A STO, prišlo do tako napetega stanja, da smo bili na robu vojne spopada. Beltramova knjiga obravnava čas od leta 1947, ko je v Kopru nastalo takojmenovano Istrsko okrožje, potem ko je Vojaška uprava JLA, po pooblastitvi Združenih narodov, vzela v upravo cono B, pa vse do leta 1952, ko je bilo okrožje razpuščeno.

Tedaj so se namreč že pričeli uveljavljati obrisi neposredne rešitve med Jugoslavijo in Italijo, čeprav so bile ovire še velike, pa tudi prave volje ni bilo na pretek. Do podpisa Londonskega memoranduma je namreč še veliko vode steklo pod mostovi politike takojmenovanega tržaškega vprašanja, ki so ga naposled rešili tako, da so cono B, skupaj s takojmenovanimi Hrvatskimi hribi nad Miljami, priključili Jugoslaviji, cona A pa je pripadla Italiji. Knjiga razčlenjuje razmere do leta 1952, ko so zahodni zavezniki dopustili, da je prišel v Trst prvi pomemben del italijanskih funkcionarjev, Jugoslavija pa je reagirala s podobno potezo v con B. Istrsko okrožje je zato izginilo, njegovo mesto pa sta prevzela koprski in bujski okraj kot vizija priključitve slovenskega dela Istre Sloveniji, hrvatskega pa Hrvaški.

Knjiga ima naslov »Pomlad v Istri«, ki je po svoje mikaven, vsebini pa bržčas ne ustreza. Beltram odkrito razlaga težave in uspehe, klimo, ki je bila mestoma mučna, razvoj, ki je včasih

močno zanihal; skratka, razmere so bile stvarno takšne, da bi nemara terjale bolj »realen« naslov. Simbolični poudarek »pomladi« je bržčas pretiran, pa čeprav je šlo brez dvoma za zgodovinski preobrat, za nove prijeme, za korenite družbene prenovne, vse to združeno z naravnost nepopisnimi napori nosilcev nove ljudske oblasti v tem delu Istre.

Julij Beltram je s tem, da je napisal to knjigo, storil resnično pomembno zgodovinsko dejanje. To je namreč prva publikacija, ki na zaokrožen način obravnava takratna dogajanja, jih uokvirja v tedanje zgodovinsko obdobje, ter jih, poleg tega, pestri z nekaterimi dogodki, ki povečujejo privlačnost knjige. Res pa je, da obravnava tedanjih razmer, širših in ožjih, s tem zanesljivo še ni sklenjena. Veliko bi se dalo še povedati v makro in mikro razsežnosti. Beltram je zdaj načel to problematiko. K sreči je še veliko tovarišev živih, ti pa bi s svojimi prispevki gotovo podkrepili njegovo razlago in pojasnila, vse to pa prekoslejo poživil z mnogimi zanimivostmi, ki so še ali pod ključem ali preprosto niso znane. S tem bi prispevali tudi k določenemu političnemu koloritu teme, oziroma knjige, ki je bržčas preveč črno-bela. Nesporno je, da so Italijani posvetili problematiki Svobodnega tržaškega ozemlja mnogo večjo pozornost in da jo še naprej preučujejo, čeprav žal v glavnem pristransko; knjige, ki jih je napisal Diego de Castro, so samo del te obsežne literature.

Avtor knjige »Pomlad v Istri« je sodil med najpomembnejše vodilne ljudi v con B, zato lahko povsem meritorno opisuje in podčrta posamezna razvojna obdobja. Izbral je kronološko metodo, ki je gotovo za obrnavo take problematike najbolj pregledna. Tudi bralci, ki problematike ne poznajo, bodo lažje dojeli njeno bistvo in razplete. Pri tem pa avtor ravna prožno; včasih se vrača na začetek, v nekaterih primerih pa podaljšuje svojo razlago v prihodnost, kar je po svoje tudi potrditev, da tematiko še kako dobro pozna in da jo hoče razmestiti tako, da je bralcu kar najbolj dostopna. Beltram ni samo poznavalec, pač pa je bil tudi akter tedanje zgodovine na tem območju.

Pri temeljnih razlagah izhaja iz postavk, ki so naravnale ne samo tedanjo, pač pa tudi današnjo politiko Jugoslavije, in to ne samo pri tržaškem vprašanju. Avtorjeva stalnica je, da novi Jugoslaviji ni šlo samo za narodno osvoboditev, ampak tudi za socialno svobodo, kar je tudi veljalo domala za vso Istro, kjer je prebivalstvo v ogromni večini sodelovalo v osvobodilnem boju. Družbeni prenovi zategadelj odmerja ne samo vidno, ampak naravnost osrednje mesto. Dovolj je omeniti nekaj poglavij: »Agrarna reforma in odprava kolonata«, »Boj za demokratizacijo življenja«, »Izgradnja oblasti in načrtnega gospodarstva«, »Pravna ureditev istrskega okrožja«, »Graditev ljudske oblasti v okrožju«, »Kadrovska vprašanja« in podobno.

Neogibno je bilo, da se je avtor v nekaterih primerih zaustavil pri odzivu italijanskega prebivalstva v tedanji con B, kjer je živel večinoma v obmorskih središčih. Res je namreč, da so nekateri krogi zavzemali do naprov nove ljudske oblasti pasivno, če ne celo sovražno stališče, ker se je pokazalo tudi na nekaterih sodnih procesih. Primerov skrajnosti ni bilo malo ne na eni strani ne na drugi. Pri delu italijanskega prebivalstva je imela velik vpliv dotedanja vzgoja, ki je bila v dobršni meri iredentistična, saj je bilo na primer znano, da je že nekdanja avstro-ogrska monarhija igrala zlasti na iredentistične strune v izvajanju politike »divide et impera«. Poleg tega ve-

lja opozoriti še na to, kar naglaša tudi avtor, da so bili Italijani pred osvoboditvijo tu v glavnem nosilci ključnih gospodarskih objektov ter da so bili nesporno v premoči v kulturi, čeprav je bila ta uglasena na iredentistične tone. Novi oblasti, ki ji je šlo za enakopravne odnose med v con B živečimi narodnostmi, zato ni bilo postlano s svetjem.

Knjiga seveda razčlenjuje tudi pojav »eksodusa« dobršnega dela italijanskega prebivalstva in deloma tudi slovensko - hrvaškega, ter ga obžaluje; v dialektični optiki pa pojasnjuje, da je šlo pri tem včasih za nestrpnost, pre-nagljenost, za emotivno prenapetost ali za pomanjkanje izkušenj pri nekaterih nosilcih konec koncev mlade ljudske oblasti. Šlo pa je prav tako tudi za negativno ravnanje nekaterih pripadnikov italijanskega prebivalstva, ki so jim drugi nasledili.

Navsezadnje ne gre pozabiti, da so mnoge italijanske institucije, zunaj tedanje cone B, prek radia, časopisja, letakov in z drugimi sredstvi nenehoma podžigale italijanske prebivalce, naj zapuste cono B in naj gredo v Italijo. Zgodovina ve povedati, da je za tem stala sama rimska vlada. V krogu italijanskih zgodovinarjev se širi število tistih, ki ugotavljajo, kako zgrešena je tedaj bila takšna politika.

V knjigi je zanimiv tudi zunanjepolitični segment, čeprav v njej ni najpomembnejši. Nazorno je prikazan tedanji položaj nove Jugoslavije, ki so jo še zlasti po resoluciji Kominforma obdajale same čeri; zahodne velesile so do reševanja tržaškega problema od samega začetka zavzemale očitno protitalijansko stališče; v prvi fazi zato, ker so sodile, da je Jugoslavija pač za tedanjo »železno zaveso«, po resoluciji Kominforma pa zato, ker so računale, da bodo s pritiskom spravile Jugoslavijo v zahodni tabor. V zvezi s Kominformom velja tudi spomniti, da je bila v Trstu zanesljivo najbolj ofenzivna protijugoslovanska postojanka, ki jo je vodil Vidali. Beltram je v svoji knjigi, pri oceni Vidali, prav tako oster, kot je nedavno na primer Branko Babič v knjigi »Odmevi«.

Avtor zato utemeljeno meni, da so bile težave v con B v toliko hujše, ker je domala slehernemu koraku dejavnikov v con B, najsi bo v politiki, gospodarstvu, kulturi ali drugod, brž sledila reakcija na nasprotni strani, ki je bila vselej »apriorna« in seveda negativna.

Knjiga »Pomlad v Istri« izhaja iz zgodovinskega dejstva, da se je večina prebivalstva cone B opredelila za matično domovino in za družbeni napredek že s tem, ker je neposredno sodelovala v osvobodilnem boju; vendar iz nje zaznavno izhaja tudi ugotovitev, da se je ta boj dejansko začel že mnogo prej, kar leta 1918, ko je Italija zasedla te kraje.

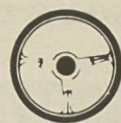
Napisali smo, da je Beltram z obravnavo te tematike odprl vrata tudi drugim. Kako dragoceno bi bilo, če bi se oglašil tudi kak pripadnik italijanske narodnosti, eden od tistih, ki so prav tako preživljali tista pionirska, napeta, zanimiva, pa tudi težka leta. Zgledovali bi se lahko po Tomizzi, ki je svojim romanom poleg visoke književne vrednosti vtisnil tudi pečat globoke človeške humanosti in politične širine.

Seveda ima prav, kdor trdi, da je knjiga neposredno namenjena Beltramovi generaciji, njenim predstavnikom ter sploh vsem sodelujočim pri nastajanju novega življenja v con B, ki so dajali vse od sebe za nov in boljši jutrišnji dan, čeprav niso bili redki primeri, kot smo pravili, »zasektašenja«, posebno v Istri ne. Vendar je knjiga prav tako neposredno namenjena sedanji in bodočim generacijam, ki bodo čedalje bolj potrebovale jasne, poštene in verodostojne zgodovinske viire in razlage. In ne gre samo za zgodovinarje.

Mimogrede, Beltram je ravnal prav, ko je domala vsa poglavja strnil na nekaj strani, vzlic temu da bi jih lahko, vsaj nekatere, daleč bolj razčlenil. Ubral je pametno pot, ker je njegov opis s tem, čeprav se sliši protislovno, pridobil prav na preglednosti in učinkovitosti. Tako mu je uspelo na 350 straneh v glavnem pojasniti, nakazati, deloma pa tudi razčleniti široko problematiko, ki je sila heterogena.

Avtor je poskrbel tudi za primerno dokumentacijo, nekatere izseke pa je obogatil s svojimi spomini. Seveda ni imel in ni mogel imeti pri tovrstnem pisanju literarnih pretenzij, vendar si je, tako se nam zdi, ves čas samokritično prizadeval, da bi bila knjiga čim bolj »bralna«. Potemtakem imamo pred seboj delo, ki ima elemente zgodovine, vestne dokumentiranosti, pa tudi reporterstva; slog pripovedovanja je preprost, pa vendar zmeram pritegne. Pritegne pa najbolj zato, ker je stvaren in jaseen, kot je Beltram navsezadnje bil, kadarkoli je šlo za ključne politične premike ali dileme.

MIRO KOCJAN

S. A. C. A. T.

IMPORT - EXPORT

nadomestni deli za

FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA

in za tuje znamke avtomobilov

UL. SV. FRANČIŠKA 38 - TRST - TEL. 768667 - 772002

OLYMPIC sport

TRST — UL. DEL BOSCO 10/a — TEL. 040/773902

SMUČI + VEZI TYROLIA ALI SALOMON
Z MONTAŽO

ROSSIGNOL

130.000 lir

HEAD

150.000 lir

ATOMIC

170.000 lir

SMUČARSKI ČEVLJI OD 49.000 LIR DALJE

SE ŽELITE ODPOČITI ALI ZDRAVITI ALI PA PREŽIVETI LE PRIJETEN ODDIH V TOPLICAH?

Ki ležijo sredi prelepe narave,
kjer se boste naužili miru in nadihali svežega zraka,
kjer iz večno toplega vrelca (36° — 38° C) izvira stoletja poznana zdravilna voda, kjer zdravijo kronične bolezni srca in ožilja, stanja po srčnem infarktu, angino pectoris in zvišan krvni pritisk,
kjer boste uživali ob okusno in skrbno pripravljeni hrani in pristnih dolenjskih vinih,
kjer se boste lahko naplavali, sprehodili, naplesali in kjer vam ne bo nikoli dolgčas,
potem ste že izbrali — PRIDITE V ŠMARJEŠKE TOPLICE

Nas naslov: ZDRAVILIŠČE ŠMARJEŠKE TOPLICE
68220 ŠMARJEŠKE TOPLICE
Telefon (068) 84-900, 84-030
Teleks 35866 YU ZST

Do prihodnjega petka še nekaj možnosti za posredovanje

Sredi noči prekinjena razprava o ugovorih proti namestitvi sinhrotrona pri Bazovici

Dokončne odločitve tržaške Občine o namestitvi sinhrotrona pri Bazovici torej še ni. Včeraj zgodaj zjutraj je namreč tržaški občinski svet, po dolgi in živčni nočni seji, sklenil (z glasovi opozicijskih strank KPI in MT ter večinskih LpT in SSK), da razpravo prekine in obnovi prihodnji petek, 30. januarja, ko naj bi tudi prišlo do odločilnega glasovanja o sklepu, ki predlaga zavrnitev vseh 22 ugovorov proti tej lokaciji. Medtem se odpira, navzlic ne veliki verjetnosti zares pozitivnega začelja, sprito trmastega vztrajanja občinske večine pri lokaciji pri Bazovici, še nekaj možnosti posredovanja.

Ze jutri bo namreč predsednik strokovne komisije, ki je izbrala Bazovico, in družbe Sincrotrone Trieste nobelovec Rubbia imel sestanek z organizacijami, ki nasprotujejo bazoviški lokaciji, torej s SKGZ, Kraško gorsko skupnostjo, Kmečko zvezo, Koordinacijskim združenjem vzhodnokraških vasi in SDGZ, na katerem ga bodo seveda skušali prepričati, da bi bila namestitev sinhrotrona v samem območju Centra za raziskave prav tako izvedljiva, kar bi odpravilo vsak razlog spora. Odbornik Vattovani je tudi ob prekinitvi občinske seje sprejel zahtevo komunista De Rose, naj o vprašanju še enkrat razpravlja svetovalska urbanistična komisija. Obenem pa bo lokacija sinhrotrona (ker dokončnega sklepa še niso sprejeli) tudi predmet preverjanja med strankami občinske večine, ki ga je zahtevala Slovenska skupnost.

Dosežen je bil torej isti učinek, ki ga je bila opozicija zasledovala že na začetku predsinodne občinske seje, ko je namreč predlagala odložitve razprave za poglabljanje vprašanja. Tedaj so za tak predlog glasovali le svetovalci KPI, MT in SSK, medtem ko je prevladal nasprotni glas MSI, KD, PSI in LpT. Razprava se je torej začela z dolgim uvodnim poročilom (podrobno obravnavo vseh ugovorov je zahteval zastopnik MT Parovel) odbornika Vattovanija, ki seveda ni doprinesel nobenih novih in tehtnejših argumentov v prid lokaciji pri Bazovici. Ponovil je zgolj nesporno pomembnost umestitve sinhrotrona

na Tržaškem (čemur nihče ne nasprotuje) in prikazoval izbiro lokacije kot nekakšen pogoj za to (kar ni absolutno res, ker so lokacije lahko drugačne) in na tej trhli osnovi utemeljeval po vrsti zavrnitev vseh 22 ugovorov.

Pri tem pa je med branjem besedila sklepa vključil tudi nekaj novih ugotovitev, pri čemer mu je Parovel oporekel, da je sklep spremenil in da ga je treba torej postaviti nanovo na dnevni red, proti čemur se je pa z glasovanjem izrekla večina.

V razpravo je prvi posegel De Rosa (KPI), ki je opozoril na nove dogodke in ugotovitve, ki so prišle na dan po novembrski razpravi o urbanistični varianti, ki določa lokacijo pri Bazovici, kar vse narekuje bolj poglobljeno preučitev zadeve, da se ne stori, kot drugod in tudi pri nas v preteklosti, nepopravljive napake. Odbornik SSK Lokar je odločno poudaril, da Slovenci ne nasprotujejo napredku in razvoju znanosti, toda sporna je zgolj lokacija sinhrotrona, ki bi pri Bazovici povzročal veliko škodo naravnemu okolju in družbenim in etničnim razmerjem, medtem ko ni nobenega resnega razloga, da ga ne bi namestili na področju AR1 v samem Raziskovalnem območju. Lokar je zato napovedal svoj nasprotni glas zavrnitvi ugovorov in poudaril, da se bo SSK tudi po sklepu Občine še nadalje borila na vseh ravneh za drugačno rešitev.

Bivši župan Richetti (KD), od katerega pravzaprav izvira sklep o namestitvi sinhrotrona pri Bazovici, je nepretrčljivo zagovarjal to izbiro, češ da je treba brezpogojno sprejeti odločitve strokovnjakov, da ne izgubimo te priložnosti. S podobnimi argumenti je zavrnitev ugovorov zagovarjal tudi liberalec Trauner in proti koncu seje tudi republikanec Pacor.

Veliko pričakovanje je vladalo, zlasti med prisotnimi Kraševci, za nastop socialističnega odbornika Jagodica. Ta je najprej poudaril, da večinske koalicije na Občini ne veže nikakršna ljubezen, pač pa zgolj nujna po upravljalnosti. Naglasil je pri tem, skli-

cujoč se na prejšnjo sejo, na kateri je bil govor o županovih novoletnih izjavah proti Slovincem in škofu v Rossettiju, da so ob tej priložnosti rešili upravljalnost samo za skrajno silo, pri tem pa dodal, da se povsem prepozna v tedanjih izjavah podžupana in tajnika PSI Segheneja, da je skupščina zapravila preveč časa za jalovo razpravo, medtem ko bi lahko tudi glede pravic Slovincem morali iskati stvarnejše poti. V zvezi z lokacijo sinhrotrona se je Jagodic odločno zavzel za namestitev v okviru Območja za raziskave in strokovno ovrgel vsa tehnična mnenja, iz katerih naj bi izhajala izbira Bazovice. Občina mora sprejeti samostojno stališče, je poudaril odbornik PSI, ne da bi podlegla raznim pritiskom, ki obstajajo tudi glede velikih cestnih infrastruktur, a se jim misli osebno upirati. Na koncu je Jagodic napovedal, da ne bo glasoval za sklep o zavrnitvi ugovorov.

Komunistični svetovalec Spetič je skupščino opozoril na drugačne razmere v angleški demokraciji, kjer vlada ne namerava vsiljevati svojih odločitev prizadetemu prebivalstvu niti pri zelo pomembni gradnji predora pod Rokavskim prelivom. Gre torej za pravilen demokratičen odnos med občinsko upravo in občani, ki je edini pravi porok za kulturni in znanstveni razvoj naših krajev. Zato se je Spetič odločno zavzel za premetitev sinhrotrona na lokacijo AR1. Povsem nerazumljiv je bil pa poseg socialističnega svetovalca Agnellija (ki se je bil novembra zavzemal za upoštevanje ugovorov), ki je sicer zatrjeval, da ni treba brezpogojno osvojiti stališča znanstvenikov, a hkrati dejal, da je treba upoštevati do neke mere Rubbiovo mnenje, ni pa dal razumeti, kako misli PSI glasovati. Zastopnik Tržaškega gibanja Parovel pa je imel dolg govor, v katerem je očital občinskemu odboru, da precenjuje mnenja tehnikov, da mitizira Trst kot mesto znanosti in da kolonizira slovensko prebivalstvo, zaradi česar je izrazil ostro nasprotovanje sklepu o zavrnitvi ugovorov proti namestitvi sinhrotrona pri Bazovici.

Staffieri napadel svobodo poročanja

Listarski župan Staffieri si je predsinodnim dovolil nezaslišan napad na svobodno poročanje sredstev javnega obveščanja. V svojih sporočilih skupščini na začetku predsinodne seje je namreč povedal, da je zahteval od poročevalcev Radia Opčine, ki je snemal in oddajal v živo potek že prejšnje seje (na kateri so razpravljali o Staffierijevih novoletnih žaljivih izjavah v Rossettiju), kot tudi predsinodnje (o sinhrotronu), naj mu izročijo registrirane posnetke. Po njegovem se namreč naj ne bi držali obveze, da bodo prenašali goli potek seje, ampak vnesli v oddajo tudi razne kritične komentarje.

Proti takemu nezaslišanemu poskusu uvajanja cenzure v javno poročanje je takoj nastopil komunistični svetovalec Spetič, ki je njegovi zahtevi oporekel nezakonitost in z resolucijo o postopku zahteval, naj se ji odreče, še zlasti ker se je Lista za Trst dolgo posluževala neposrednih oddaj »prijateljske« televizijske postaje. Toda Spetičeva resolucija je bila zavrnjena s 15 glasovi (LpT) proti 14 (KPI, MT, Lokar, Jagodic) ob vzdržanju KD, PLI, MSI, PSI, PRI in Mestne liste. Županovo vztrajanje na povsem neumestni in protizakoniti zahtevi se torej samo komentira in dokazuje, kakšen je pravi značaj človeka in skupine, ki ji pripada.

Visok jubilej Amalije Doljak

V petek je na svojem domu v Praprotnu slavila visok jubilej - 80-letnico Amalija Doljak. Nihče, kdor se z njo sreča, ji ne bi prisodil že polnih osem križev, saj je Amalija še vedno živahna, delavna in vesela.

Slavljenka se je rodila leta 1907 kot druga hči petih otrok v zavedni kmečki družini Marije in Jožefa Colje v Samatorci. Iz Samatorce je vsako jutro v lepem in grdem vremenu peščila v Zgonik, kjer je obiskovala ljudsko šolo. Po končani šoli je pomagala starem na kmetiji, nato pa nekaj let delala pri stricu, ki je stanoval v Rojanu. Ko se je vrnila v rojstno Samatorco, se je spet lotila dela na domu ter dolgo let peščila v Trst z jerbasom na glavi, polnim vrčev mleka in zelenjave. Leta 1928 se je poročila s Karlom Doljakom iz Praprota in mu v zakonu povila pet otrok. Tudi po poroki je Amalija nenehno in trdo delala, ampak tokrat za svojo družino.

V času zadnje vojne je njena družina tesno sodelovala v boju slovenskega naroda proti fašizmu in za svobodo. Mož Karel je odšel v partizane, a se je moral zaradi šibkega zdravja čez nekaj časa vrniti domov. Tu na domu pa je še naprej sodeloval v narodnoosvobodilnem boju, saj so na domačiji imeli bunker za partizansko vojsko in osvobodilno gibanje. Seveda mu je bila ob strani žena Amalija, ki mu je tudi pomagala. Tudi po osvoboditvi je tako Amalija, kot vsa njena družina, ostala zvesta načelom osvobodilne fronte.

Čestitkam otrok, vseh sorodnikov, prijateljev in vaščanov se pridružuje tudi naše uredništvo z željo, da bi bila še mnogo let tako vesela in zdrava. (mm)

V Zgoniku proslava ob jubileju Športnega krožka Kras

Petindvajset let dela v korist skupnosti

Z nadvse uspešno predprijeto je Športni krožek Kras, ki deluje na območju zgoniške in repentabske občine, v petek zvečer v športnokulturnem središču v Zgoniku slovesno obeležil 25-letnico obstoja in plodnega delovanja na telesnokulturnem torišču naše širše družbene dejavnosti.

»Ko smo pred 25 leti postavljali temelje telesnokulturnega delovanja v zgoniški občini,« je v slavnostnem nagovoru naglasil predsednik ŠK Kras Zvonko Simoneta, »si nihče izmed nas ni predstavljal, da bo naše društvo postalo eno vodilnih v sklopu manjšine in v namiznem tenisu celo vodilno društvo v državi. Tedanji cilji, ki so še danes osnovno izhodišče našega delovanja, so bili predvsem omogočiti mladim združevanje v lastnem slovenskem društvu, jim nuditi možnost športnega udejstvovanja ter vzgajati mlade v aktivne in zavedne člane slovenske manjšine v Italiji ter širše družbene skupnosti. Društvo nam je bilo takrat in je še vedno pomembno sredstvo v boju zoper škodljive družbene pojave, kot so alkoholizem, mamila in podobno.« Predsednik je nato orisal začetne težave zaradi pomanjkanja vsakršne tradicije in naklonjenosti športni dejavnosti. Vendar z vrhano mero vztrajnosti in angažiranostjo so tedanji pionirji s prvim predsednikom Stankom Budinom na čelu globoko zaorali v ledino in, čeprav v skoraj nemogočih pogojih dela, je Kras znal ubrati premočrno razvojno pot, ki je v tem četrstoletnju navrgla veliko tekmovalnih in delovnih zmag. Tako so člani krožka s prostovoljnimi delom uredili sedež v stari šoli, zgradili odbojkarsko igrišče na odprtem z razsvetljavo, uredili so trim stezo in dve balinarski igrišči. Na tekmoval-

nem področju prednjačijo predvsem uspehi v ženskem namiznem tenisu, saj je Kras doslej osvojil preko šestdeset državnih naslovov, med katerimi blestita predvsem državna ekipna naslova in zmaga Sonje Milič v absolutni kategoriji. Uspešno se je Kras vrsto let ukvarjal tudi z moško odbojko, zadnje čase pa z roketom in nogometom. Zavzeto delujejo tudi odseki za otroško telovadbo, balinanje in rekreacijo. »Trenutno vadi pri Krasu približno 250 članov vseh starosti, od otroka treh let do odraslih preko sedemdeset let. S tem opravljamo važno socialno funkcijo, ki je družba s svojimi javnimi ustanovami ni zmožna nuditi. Društvo je pred kratkim napravilo nov korak naprej s prevzemom direktne uprave novega športnokulturnega središča v Zgoniku, prav tako pa upravlja nogometno igrišče v Repnu.«

ŠK Kras je vedno tolažil telesno kulturo kot sredstvo za navezovanje stikov tako s klubi v zamejstvu in v Italiji, kot tudi s klubi iz matične domovine. Posebno skrb posveča stikom z matično domovino in tako soustvarja enotni slovenski prostor. V teh odnosih predstavlja kvaliteten skok podpis listine o pobratenju s TVD Partizan Moste iz Ljubljane leta 1979, s katerim ima stalna športna srečanja, kar pospešuje krepitev prijateljskih in človeških vezi med matico in zamejstvom. Simoneta se je nato zaustavil pri perečem vprašanju zbiranja izdatnih finančnih sredstev za tako razvejano delovanje. Javno se je zahvalil slovenskim gospodarstvenim krogom za izkazano pomoč, še posebej pa gorškemu podjetju Globtrade in openski tvrdki Trimac. Na koncu je predsednik Krasa še pristavil: »Naše društvo

je globoko povezano s teritorijem, kjer deluje in se ta aktivnost prepleta s splošnim dogajanjem. Tako zasledimo aktivno prisotnost našega društva pri celi vrsti pobud kot skupno prirejanje raznih proslav NOB, poimenovanja šol, razstave vin, pobjude za mir in sožitje med narodi, udeležba na enotnih slovenskih manifestacijah na Travniku in v Trebčah ter proslavah v Bazovici in Trstu, gostovanje v Beneški Sloveniji. Z vsemi krajevnimi dejavniki (od občinskih uprav do političnih sil, od kulturnih društev Rdeča zvezda in Kraški dom, od Zveze borcev do osnovnih šol in vrtev) smo vedno iskali skupne poti in stične točke v prid tukajšnjega prebivalstva in napredka človeštva, predvsem pa, da se tu ob meji ustvarijo pogoji stvarnega spoznavanja in razumevanja med narodi. Odprti smo vsem občanom in zahtevamo pravični globalni zaščitni zakon za Slovence, ki prebivamo v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Skupaj z vsemi demokratičnimi ustanovami si bomo prizadevali ustvarjati v teh krajih kulturo sožitja in medsebojnega razumevanja. ŠK Kras bo tako kot doslej v prvi vrsti v boju za boljšo prihodnost vsakogar ne glede na jezik, spol ali narodnost.«

Pozdrave, čestitke in priložnostna darila so nato prinesli številni ugledni gostje, med katerimi naj omenimo jugoslovanskega konzula Vlasto Valenčič. Najprej je spregovoril (tudi v imenu repentabskega župana Colje) zgoniški župan Miloš Budin, ki je pohvalil profesionalno resnost Krasa pri širjenju telesne kulture in se zahvalil za pridnost in sposobnost pri upravljanju centra v Zgoniku. Predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Boris Race je izrazil občudovanje, kako se je

v sorazmerno majhni občini razvilo eno naših najuspešnejših športnih društev. Povzel je misel, da se očitno z resnim delom, z vztrajnostjo in tudi trmo, dajo tudi gore premikati. Predsednik ZSSDI Odo Kalan je naglasil, kako je to drugo društvo ustanovljeno po vojni vihri, postalo nenadomestljivi člen socialne strukture in zaželel, da bi se v tem duhu Kras še nadalje krepil in uveljavljal. V imenu pobratenege Partizana Moste je Andrej Gostinčar podčrtal pomen uspešnega izvajanja skupnega programa sodelovanja in izrazil željo, da bi te bratske vezi še bolj vsidrali v srca mladih. Predsednik Bora Mitja Race je izrekel občudovanje, kako je Kras v težkih pogojih in s skromnimi sredstvi zabeležil velike uspehe in je izrazil pripravljenost, da društvi izkoristita vse možnosti skupnega sodelovanja. Pozdrave so nato prinesli še predstavniki KD Rdeča zvezda iz Saleza, KD Kraški dom z Repentabra, Pokrajinskega olimpijskega odbora CONI, Deželne namiznoteniške zveze, Telesnokulturne skupnosti Slovenije, Telesnokulturne skupnosti iz Nove Gorice, Namiznoteniške zveze Slovenije in SD Breg. Brzjavke pa so poslali podpredsednik deželnega sveta Tonel, Zveza telesnokulturnih organizacij iz Kopra in Pokrajinska nogometna zveza.

Številno občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo tribune, je v praznični atmosferi s ponosom in z zanimanjem sledilo tudi pestremu športno-kulturnemu programu, ki sta ga napovedovala Darna Purič in Mirko Sardoč. V bogati telovadni akademiji so s svojim ljubkim nastopom najprej pokazale svojo spretnost v poligonu in telovadnih vajah tri skupine predšolskih in šoloobveznih otrok ŠK Kras, ki jih vadija Robert in Sonja Milič, telovadke Partizana Moste pa so se mojstrsko odrezale v skupinski vaji s trakovi, Urška Lomšek pa v samostojni vaji z žogo. Spored sta zaokrožila pevka zbora Rdeče zvezde iz Saleza. Moški zbor, ki ga vodi Janko Simoneta, je zapel Zdravico in Vodopivčevu Na poljani, ženski zbor, ki je imel po desetih mesecih od ustanovitve svoj krstni samostojni nastop, je pod vodstvom Marte Werk-Volk uglaseno izvajal Pahorjevo Pesem žena, narodno Nocoj, pa oh nocoj, Otovo Kej mi boš tako zameril in Gobčevo Zajopmo pesem. Pevke so prijetno presenetile in zaznavni so prvi sadovi resne in vztrajne vadbe pod večšo dirigentkino taktirko.

Prireditvi je v mali dvorani še pozno v noč sledilo družabno srečanje ob prigrizku in domači kapljici. Spomini na težave in uspehe v dosedanjem delovanju so se prepletali z načrti, ki jih ima ŠK Kras, ki samozavezno stopa v drugo četrtno stoletja svojega telesnokulturnega udejstvovanja. (B. S.)

Dinar: še en »zgodovinski« minimum

Na tržaškem valutnem tržišču so včeraj zabeležili "zgodovinski" minimum vrednosti dinarja. Banke so ga namreč menjavale po 1,90 lir, prodajale pa so ga po 2,40. Še pred letom dni so dinar menjavali po 4 lire, prodajali pa so ga po 4,75.

Menjava lir za dinarje je brez dvoma ugodna za Italijane, ki se v zadnjih mesecih pogosteje odpravljajo čez mejo po raznih nakupih, zlasti mesa in drugih živil ter bencina, medtem ko so v Trstu in Gorici zabeležili precej manj jugoslovanskih kupcev.

Ob 18.30 nastop Karst Brothersov

Drevi kabaretni večer v Zgoniku

Potem ko so pred dvema tednoma vremenske neprilike prekrizale račune organizatorjem, ki so morali pod silo razmer odpovedati najavljene kabaretni večer, bo KD Rdeča zvezda iz Saleza drevi ob 18.30 gostilo v športno-kulturnem središču v Zgoniku tržaško kabaretno skupno Karst Brothers. Mladi umetniki bodo ob petju in glasbi hudomušno uprizorili svoj show poln satiričnih puščic, domislje in vicev, ki bodo prav gotovo spravili v dobro voljo še tako zahtevnega poslušalca. (B. S.)

Na območju izvirov Timave potreben sanacijski poseg

Področje ob izviri Timave pri Štivanu je z naravnega in zgodovinskega vidika brez dvoma eno najbolj zanimivih na Tržaškem, kljub temu pa je dokaj zanemarjeno. Za njegovo ovrednotenje si že dalj časa prizadevajo številne uprave in ustanove, čeprav brez uspeha, saj se vsaka pobuda redno zatakne pri vprašanju financ. Prizadevajo si devinsko-nabrežinska občinska uprava, Tržaška turistična ustanova, tržaška pokrajinska uprava, pa tudi Tržaška občina, ki je lastnica nekaterih zemljišč okrog vodovodnih črpalk.

Prav na enem izmed teh zemljišč, in sicer v kraju, ki mu domačini pravijo Pri Jaknah, pa je poseg javnih uprav posebno nujen. Gre namreč za geološko nestabilno območje, na katerem so zabeležili že vrsto podzemskih usadov.

Ta naravni proces pospešuje tudi promet na bližnji državni cesti. Če ne bo prišlo do primernih posegov, bi se znalo zgoditi, da bo nastala nepopravljiva škoda.

O tem vprašanju so v teh dneh na sedežu pokrajinske uprave razpravljali odborniki za okolje Tržaške pokrajine Alberto Dini, Tržaške občine Fabio Forti ter funkcionarji ACEGA, ANAS in drugih podjetij ter ustanov. Ugotovili so, da vsak poseg predpostavlja poglobljeno geološko študijo, saj so razpoložljivi podatki zastareli. Zato so sklenili, da se bodo obrnili na deželno upravo, da bi izdelavo takšne študije finančno podprla. Govor je bil tudi o potrebi, da bi pri Štivanu povsem zaprli državno cesto težkemu prometu (tovornjakom ipd.).

Protesta Radia Opčine in KZKV

Radio Opčine je včeraj ogorčeno odgovoril na neverjeten in grob politični napad nekaterih občinskih svetovalcev Liste za Trst na petkovi seji občinskega sveta. Le-ti so (kot poročamo na drugem mestu) obtožili Radio Opčine, da cenzurira govore nekaterih svetovalcev pri radijskih prenosih občinskih sej, kakor tudi da »hujška k narodnostni mrzniki.« »To je docela lažno,« piše v tiskovnem sporočilu Radia Opčine, »saj je naša radijska postaja prenašala v celoti vse govore svetovalcev. To prav dobro vedo vsi naši italijanski in slovenski poslušalci, ki so priča, da je Radio Opčine vedno oddajal sporočila bratstva, enotnosti in razumevanja med narodi in to na jasnih protinacionalističnih stališčih,« se zaključuje komuniké Radia Opčine.

Koordinacijsko združenje kraških vasi je izrazilo Radu Opčine polno solidarnost in hvaležnost. »S tem, da je Radio Opčine prenašal v živo petkovo sejo in sejo o novoletnih izjavah župana Staffierija, je nudil pomembno sredstvo demokratičnega poročanja slovenskim in italijanskim občanom tržaške pokrajine,« poudarja sporočilo KZKV. »Napad na Radio Opčine je nazaslišno kršenje svobode obveščanja občanov o delovanju javne uprave. Ta svoboda očitno moti in zastrašuje nekatere ljudi ali politične skupine, ki bi raje še nadalje delovali izven nadzora javnega mnenja. KZKV obsoja ta poskus zatiranja svobodnega, korektnega in demokratičnega glasu in poziva župana, da v bodoče prepreči podobna dejanja,« se zaključuje protest KZKV.

Nasprotovanje KPI nekaterim odborovim predlogom Deželni osnutek o decentralizaciji zaskrblja devinsko-nabrežinski svet

Devinsko-nabrežinski svet je predsi- nočnim sprejel vrsto upravnopoli- tičnih sklepov, ki so sprožili med odborom in komunističnimi svetovalci mestoma živahno razpravo. Na začet- ku se je župan Brezigar spomnil na nedavno umrlo Doro Gruden, sestro bolj slavnega pesnika Iga Grudna, ki je leta 1926 morala bežati pred fašističnim terorjem in se iz rodne Nabre- žine preselila v Ljubljano, kjer je obja- vila pesniško zbirko Rdeče kamelije, zraven pa prevajala in pisala za otroke ter mladino. Brezigar je tudi prebral Andreottijevo pismo v zvezi z resolu- cijo, ki jo je svet sprejel po tragični smrti graška ribiča Zerbina. Med sporočili župana velja še omeniti nje- govo oceno o delovanju občinskih služb ob vremenskih nepravilnostih, pri čemer je ugotovil, da bo uprava mora- la kupiti nov trosilnik soli, večino te- žav pa bi v podobnih primerih lahko učinkovito reševali predvsem z usta- novitvijo občinske službe za civilno zaščito, za katero pa mora dati dovo- ljenje državna komisija za krajevne fi- nance.

Občinski svet je nato soglasno spre- jel resolucijo KPI o zakonskem osnut- ku dežele za decentralizacijo upravnih pristojnosti. Odborniki in svetovalci izražajo v njej globoko zaskrbljenost in nasprotovanje zaradi nevarnosti, da bi Tržaška občina prevzela vrsto novih pristojnosti in tako bistveno izvohtila vlogo pokrajinske uprave, manjših ob- čin in Kraške gorske skupnosti. Reso- lucija nadalje obvezuje župana in ob- činski odbor, naj v tesnem sodelova- nju z občinskim svetom posežeta na

ustreznih sedežih tudi za začetek za- konskega postopka, ki naj dosedanje pristojnosti Sklada za Trst prenese na Pokrajino.

V nadaljevanju se je občinski svet, ob občasnih primitivnih izpadih mi- sovca Quadraccija, sprejel več kot 30 sklepov oziroma prošelj Deželi za pri- spevke. Med prošnjami za prispevek na kulturno-znanstvenem področju naj omenimo vsoto 10 milijonov lir, s ka- terimi misli uprava financirati letošnjo izvedbo Raziskovalnega Tabora mla- dih, ki ga Slori in druge slovenske us- tanove nameravajo izvesti letos v De- vinu, tudi ob sodelovanju študentov Zavoda združenju dela. V zvezi s kulturno politiko je komunist Depan- gher izrazil mnenje, da so posegi od- bora večinoma namenjeni raznim ma- nifestacijam in proslavam, torej en- kratnim ali sporadičnim pobudam, pri čemer pa manjka kontinuiteta in okvirno načrtovanje za kakovostno iz- boljšanje kulturne dejavnosti. Depan- gher je tudi opozoril na dejstvo, da je sedanji odbor dejansko »pokopal« Center za proučevanje vprašanj v zve- zi s hkratno prisotnostjo slovenskega in italijanskega jezika v naši deželi, v kolikor ni predvidenih prispevkov za njegovo oživitve.

Vendar osrednje vprašanje, ki je sprožilo nasprotovanje komunistov, je bilo načrtovanje mreže za napeljava metana in predvideno asfaltiranje cest, ki povezujeja Vižovlje in Slivno ter Slivno in Šempolaj. Po ostri debati in nekajminutnem posvetovanju je od- bor sprejel ugovore komunistov, ki so

zahtevali, naj se uprava pri načrtova- nju metanske mreže obrne tudi na podjetje Acega in ne le na zasebnike. Tudi predlog podžupana Caldija o as- faltiranju omenjenih cest je bil spre- menjen: cesti bo uprava uredila in iz- ravnala, ostali pa bosta neasfaltirani, kar bo pripomoglo, da se ekološko za- ščiti eno najlepših kraških področij v devinsko-nabrežinski občini. Več pri- pomb so komunistični svetovalci imeli tudi na račun novega vzgojno- izobraževalnega centra za prizadete, ki naj bi začel delovati v kratkem. Po obširnem poročilu demokristjanskega odbornika Bussanija so glasovali za predloge odbora, vendar z obvezo, da se delovanje te službe nadzoruje in da se ponovno odpre socialni center v Sesljanu.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Danile Grdelič

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam bili ob strani v teh težkih trenu- tkih.

Posebna zahvala g. župniku, cerkve- nim pevkam, darovalcem cvetja in vsem, ki so pokojnico spremenili na za- dnji poti.

Družini Grdelič in Zobec

Ricmanje, Boljunec, 25. januarja 1987

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so na ka- kršenkoli način počastili spomin naše mame in none

Argie Mahnič vd. Maver

Posebna zahvala ženskemu cerkve- nemu pevskemu zboru iz Boljunca, zboru F. Venturini od Domja, Zvezi vojnih invalidov NOV ter osebju Obalnega upokojniškega doma v Se- medeli pri Kopru in dr. Marjanu Spe- tiču, ki sta skrbela za njeno zdravje.

SVOJCI

Lakotiče, 25. januarja 1987

25. 1. 1982 25. 1. 1987

Minilo je 5. leto, odkar si odšla od nas, draga žena in mati

Franka Rudenšek

Z žalostnim srcem in ljubeznijo se te spominjava

mož Dragotin in hčerka Vida

Spomin na tebe bo ostal vedno živ. Čas beži, a ne izbriše bolečin. Hvala vsem, ki obiskujete njen grob, ji pri- našate cvetje, prižigate svečke in mo- lite zanjo.

Celje, Ljubljana, 25. januarja 1987

Ob nenadomestljivi izgubi drage mame izrekata Majdi in Ivi iskreno sožalje

Silvana in Vojko

Ob smrti drage mame Zofke Batič sočustvuje z Ivo in Majdo Giovanni z družino.

Ob boleči izgubi dragega očeta in deda Ferdinanda Potoka se pridru- žujejo žalosti družine: Ski-Club, športno društvo Union, Skupnost vr-tnarjev in vinogradnikov ter sloven- ski kulturni društvi S. Škamperle - Sv. Ivan in Union - Podlonjer.

Ob prerani smrti dragega Luciana Petrisa, smučarskega učitelja v Ra- vasclettu, izražajo družini in delov- nim kolegom globoko sožalje

vsi prijatelji

Ski kluba Union iz Trsta

† 23. januarja nas je zapustil naš dragi

Vittorio Deponte

(Tojo)

Pogreb dragega pokojnika bo jutri, 26. t. m., ob 13. uri iz mrtvašnice glav- ne bolnice naravnost v Dolino.

Žalostno vest sporočajo mama, žena, sin, brat in nečak; sestre, sva- ki, nečaki in drugo sorodstvo.

Dolina, 25. januarja 1987

Žalovanju se pridružujejo:

tašča, svaki in svakinje ter vsi nečaki

Dolina, 25. januarja 1987

† V 16. letu starosti nas je za- pustil naš dragi sin

Agostino Tusso

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 25. t. m., ob 13. uri iz hiše žalosti, Nab- režina Kamnolomi št. 25/Z, v nabre- žinsko cerkev.

Žalují: mama Nevenka in tata Pupi, nona Cilka, teta Marica in drugo sorodstvo.

Nabrežina, 25. januarja 1987

Ob bridki izgubi dragega Agosti- na izrekajo mami Nevenki in Pupiju iskreno sožalje bivši sošolci srednje šole Igo Gruden.

† Nenadoma nas je zapustil naš dragi

Karel Bukavec

Pogreb dragega pokojnika bo jutri, 26. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glav- ne bolnice v proseško cerkev.

Žalují: mama Ivanka, brata Slavko in Danilo z družinama ter drugo sorodstvo.

Prosek, 25. januarja 1987

ZAHVALA

Ob izgubi

Zore Rukin vd. Caharija

se zahvaljujemo vsem, ki so na kateri- koli način počastili njen spomin.

Posebna zahvala dr. Igorju Guštinu, g.e. Ditki Giraldu ter pevskemu zboru Rdeča zvezda.

Sin Aldo z družino

Zgonik, 25. januarja 1987

ZAHVALA

Srčno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi drage

Santine Konič vd. Zorzenon

Sin Dario, sestra Kristina ter brata Miro in Pino.

Trst, 25. januarja 1987

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Zofije Blažič vd. Ferluga

se ganjeni zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom ter vsem, ki so jo spremenili k večnemu počitku.

Posebna zahvala osebju Doma upo- kojencev Sežana.

Ferlugi, Opčine, 25. januarja 1987

Včeraj ob zori v stanovanjski hišici na Greti

Oče in sin umrla med nočnim snom Zadušil ju je ogljikov monoksid

Zahrtna smrt je včeraj pred zoro požela na Greti življenji očeta in sina. Žrtvi sta 53-letni trgovec Mar- cello Cociani in njegov 19-letni sin Paolo. Umrla sta zaradi zadušitve na svojem domu v Ul. Bruni 2. Vse kaže, da je tragedijo povzročilo slab- o delovanje plinske peči.

Marcello Cociani je bil lastnik trgo- vine z avtomobilskimi gumami »Marcello Gomme« na Senenem trgu. Z njim sta delala oba sinova, mlajši Paolo in starejši Massimo. Slednji stanuje s svojo družino v Ul. Carpinetto 14 in je sprožil alarm, ko je včeraj zjutraj zvedel, da oče ni prišel odpret trgovine. »Bil sem na pogrebu žene babice,« nam je de- jal, »in takoj so me obšle črne slut- nje, ko so mi naši uslužbenci sporo- čili, da očeta ni na spregled. Bil je zelo vesten človek in ne pomnim, da bi kdaj prišel na delo z zamudo, ne da bi predhodno obvestil.«

Skupno z ženinim bratrancem Ro- bertom Belladonna se je Massimo nekaj pred 10. uro zaskrbljen odpe- ljal na Greto. Hiša njegovih staršev stoji na repu slepega klanca, ki se z Ul. Bonome strmo spušta proti sve- tilniku. Semkaj je medtem prihitela tudi Paolova zaročenka Morena Orel. Trojica je takoj ugotovila, da morata biti oče in sin v hiši, saj sta bila njuna avtomobila parkirana v bližini, skozi okno verande pa je bilo mogoče videti njuna plašča na obealniku. Po verandí so vlomili v hišo. Vanje je bruhnil val vročega in težkega zraku. Še nekaj korakov in razgrnil se jim je žalostni prizor: oče in sin sta mrtva ležala drug poleg drugega na zakonski postelji.

Orlova se ni mogla vdati trpki resnici in je svojega zaročenca sku-

Marcello Cociani

šala obuditi k življenju s srčno ma- sažo tudi potem, ko so na kraj trage- dije že prihiteli rešilci Rdečega kri- ža z dr. Igorjem Zadnikom na čelu. Vsaka zdravniška pomoč je bila za- man. »Ko smo prišli, sta bila oče in sin že približno štiri ure mrtva,« nam je povedal zdravnik Rdečega križa. »Iz rožnate barve njune polti je mogoče sklepati, da ju je zadušil ogljikov monoksid.« Dr. Zadnik je izdal potrdilo o smrti, trupla pa so nato odpeljali z mrtvaškim avtomobilom v mestno mrtvašnico, kjer sta na razpolago sodnim oblastem.

Na kraj nesreče so skoraj istočas- no z Rdečim križem prišli gasilci ter agenti letetečega in znanstvenega od- delka. Agente sta vodila dr. Padula- no odnosno dr. Costantinides. V ku- hinji so našli plinsko peč, ki je gore- la na vso moč. S plinom so jo hranile jeklenke, ki so nameščene zunaj hiše. Vse kaže, da plin ni pravilno izgoreval, tako da se je sproščal

Paolo Cociani

ogljikov monoksid. Omeniti pa ve- lja, da je v dnevni sobi tudi kamin na drva. Zdi se, da je ponoči tudi ta gorel.

Tragedija je posebno hudo priza- dela Antonello Cociani, ženo Mar- cella in mater Paola. Žalostno vest so ji sporočili v ginekološki kliniki tržaške bolnišnice, kjer je bila na zdravljenju. Ni mogla obstati na bolnišniški postelji in se je pozno popoldne vrnila v hišo, v kateri je izgubila dve izmed najdražjih oseb. Tu so jo pričakali sorodniki in dru- žinski prijatelji in seveda zdaj edini sin Massimo. »Gre za res tragično usodo,« nam je povedal slednji. »Po- mislite, samo pred petimi dnevi je moj brat Paolo končal vojaško služ- bo.« (M. B.)

Seja novega IO SSG

Včeraj se je po ponovni izvolitvi na četrtkovem občnem zboru sestal novi izvršni odbor Slovenskega stalnega gledališča. Dogovoril se je za vrsto ak- cij za rešitev ustanove, ki ji grozi iz- redno ostra finančna kriza. Tako se je dogovoril za intervencijo v rimskem parlamentu, za intervencijo na minist- rstvu za turizem in predstave. Že v ponedeljek se bo sestal s sindikalnimi predstavniki, nato s kolektivom, pri- hodnjo soboto pa bo izredno zaseda- nje upravnega sveta.

Ob drugi obletnici smrti dragega

Oliviera Candottija

se ga z ljubeznijo in s srcem spominja- jo:

mama ter brata Gigi
in Vladimir z družinama

Še jutri vpisovanja v šole

Jutri zapade rok za januarska predvpisovanja v šole vseh stopenj in v držav- ne otroške vrtnice. Starši, ki doslej še niso vpisali svojih otrok v prve razrede osnovnih, nižjih in višjih srednjih šol in v prve letnike državnih otroških vrtcev, imajo še jutri možnost, da to storijo. Predvpise bodo morali nato potrditi do 7. julija. Medtem se še nadaljujejo predvpisovanja v štiri slovenske občinske vrtnice v tržaški občini. Rok za predvpis v te vrtnice zapade 31. januarja.

Požar uničil skladišče na Opčinah

Silovit požar je sinoči popolnoma opustošil skladišče lesa na Opčinah. Og- njeni zublji so se malo pred 20. uro razplamteli v prvem nadstropju skladišča z lesom v Narodni ulici 106. Starejše poslopje je last Diomira Luxe, ki stanuje v Narodni ulici 110. Ta je oddal skladišče v najem Fortunatu Iannellu iz Ul. Papaveri 3/4, ki se je v njem izživiljal s svojim mizarskim konjičkom (tudi včeraj je bil še do 17.30 v skladišču).

Požara se je prvi ovedel Antonio Invidia, ki stanuje v bližnjem poslopju v Proseški ulici 209. Takoj je obvestil openske gasilce, ki so se skupno s tržaškimi kolegi lotili gašenja. Ogenj se je kaj kmalu močno razširil. Plameni so švigali do kakih deset metrov visoko. Kljub hitremu posegu, je ogenj povsem uničil streho skladišča in vse prostore. Gasilci domnevajo, da je požar zanetil kratak stik ali pa so se plameni razširili iz pečke v skladišču.

**SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE
V TRSTU**

Kulturni dom

**GOSTOVANJE DRAME SLOVENSKEGA NARODNEGA GLEDALIŠČA
IZ LJUBLJANE**

SLAVKO GRUM

DOGODEK V MESTU GOGI

Režija: Meta Hočevar

V petek, 30. januarja, ob 20.30 - ABONMA RED A IN D (premierski in mladinski v sredo)
v soboto, 31. januarja, ob 20.30 - ABONMA RED B, E in F (prva sobota po premieri, mladinski v četrtek in druga sobota po premieri)
v nedeljo, 1. februarja, ob 16.00 - ABONMA RED C in G (prva in druga nedelja po premieri)

CASSA RURALE ED ARTIGIANA

KMEČKO DELAVSKA POSOJILNICA

SAVOGNA D'ISONZO - SOVODNJE OB SOČI

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo. Jutri, 26. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil violinist UTO UGHI.

CRISTALLO

Nedeljski koncerti. Danes ob 11. uri bo v gledališču Cristallo komorni orkester gledališča Verdi pod vodstvom Severina Zannerinija izvajal Buchijeve, Paisiellove, Marcellove in Vivaldijeve skladbe.

kino

ARISTON - LA CAPPELLA UNDERGROUND - 11.00 L'età della terra, dram., Braz. 1980, 158'; r. Glauber Rocha; i. Mauricio do Valle, Norma Bengell.

ARISTON - 16.00, 22.00 **Down By Law**, kom., ZDA 1986; r. Jim Jarmusch; i. Roberto Benigni, John Lurie.

EXCELSIOR I - 15.30, 22.15 **La mosca**, fant., ZDA 1986, 100'; r. David Cronenberg; i. Jeff Goldblum, Glena Davis.

FENICE - 16.00, 22.15 **Salvador**, dram., ZDA 1986, 115'; r. Oliver Stone; i. James Woods, Jim Belushi.

GRATTACIELO - 16.00, 22.15 **Hotel Colonial**, dram., It. 1987; r. C. Torrini; i. John Savage, Massimo Troisi.

MIGNON - 15.00, 22.15 **Nove settimane e 1/2**, er. dram., ZDA 1985, 113'; r. Adrian Lyne; i. Mickey Rourke, Kim Basinger.

NAZIONALE II - 16.00, 22.00 **Pirati**, akc., Fr./Tuniz. 1985, 124'; r. Roman Polanski; i. Walter Matthau, Cris Campion.

NAZIONALE III - 15.20, 22.00 **Superfantozzi**, kom., It. 1986, 95'; r. Neri Parenti; i. Paolo Villaggio, Liu Bosisio.

NAZIONALE I - 10.00, 11.30 **Le avventure di caccia del professor De Paperis**, Walt Disneyeva risanka.

15.20, 22.00 Navigator, fant., ZDA 1986, 100'; r. Randal Kleiser; i. Joey Cramer, Veronica Cartwright.

EDEN - 15.30, 22.00 **La signora e lo stallone**, porn., □□; jutri ob 15.30, 22.00 **Mia moglie... e gli altri**, porn., □□

EXCELSIOR II - 15.45, 21.45 **Oltre ogni limite**, dram., ZDA 1986, 90'; r. Robert M. Young; i. Farrah Fawcett, James Russo.

CAPITOL - 15.30, 22.00 **Mission**, dram., VB. 1986, 123'; r. Roland Joffé; i. Robert De Niro, Jeremy Irons.

ALCIONE - 16.00, 22.10 **Speriamo che sia femmina**, dram., It./Fr. 1986, 121'; r. Mario Monicelli; i. Liv Ullmann, Catherine Deneuve.

LUMIERE FICE - 15.30, 22.00 **Alice nel paese delle meraviglie**, Walt Disneyeva risanka.

VITTORIO VENETO - 15.15, 22.10 **Il burbero**, kom., It. 1986; r. Castellano e Pipolo; i. Debra Feuer, Adriano Celentano.

RADIO - 15.30, 21.30 **Di più sempre di più**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razstave

Galerija Cartesius je pripravila dvojno grafično razstavo, ki bo trajala do 5. februarja. Gre za dela znanih domačih in tujih mojstrov.

V palači Costanzi je odprta razstava slikarja Roberta LÖCKERJA in slikarke Odinee PAMICI — TRST-GRADDEC-TRST. Razstavo organizira umetnostna galerija Nadie BASSANESE v sodelovanju FINSEPOL S.p.A. Trst.

V občinski galeriji razstavlja svoja dela slikarka Claudia RAZA-FLOREAN-CIG.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

obvešča, da je dežela naknadno odobrila organizacijo sledečih tečajev:

1. strojepis (150 ur)
2. vodenje skupin s prizadetimi otroki (100 ur)
3. word-processing (80 ur)
4. vzdrževalec - popravilalec elektronskih aparatov (160 ur)

Vpisovanje in podrobnejše informacije do 30. t. m. na sedežu zavoda Ul. Ginnastica 72, tel. 577941. Tečaji bodo stekli, če se bo prijavilo zadostno število tečajnikov.

**SLOVENSKI
KLUB
V TRSTU**
Ulica
sv. Frančiška
20/II

vabi 27. januarja ob 20.30 v Gregorčičevo dvorano na tokov večer z naslovom

**INTUITIVNI POGLED,
ALTERNATIVNO VIDENJE
PROSTORA IN DRUGAČNO
VREDNOTENJE ŽIVLJENJA**

Gost kluba bo Marko Pogacnik.

**SLOVENSKO
PLANINSKO
DRUŠTVO
TRST**

vabi na predavanje

1986: LETO USPEHOV

opis delovanja AO SPDT v lansk sezoni

ki bo v četrtek, 29. januarja, ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani (Ul. sv. Frančiška 20).

Vabljeni!

**GLASBENA
MATICA
TRST**
Sezona 1986/87

4. abonmajski koncert

v četrtek, 29. t.m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

GORAN KONČAR
violina

MIRA FLIS
klavir

Spored: Bach, Ysaye, Chausson, Saint Saëns.

Predprodaja vstopnic v uradu Utat, Pasaža Protti, tel. 65700 do četrтка, 29. t.m., do 18. ure in eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnga doma.

Zveza cerkvenih pevskih zborov priredi

BOŽIČNI KONCERT

danes, 25. januarja, ob 16. uri v stolnici sv. Justa v Trstu.

Vabljeni!

včeraj-danes

Danes, NEDELJA, 25. januarja 1987
SAVEL

Sonce vzide ob 7.35 in zatone ob 17.00
- Dolžina dneva 9.25 - Luna vzide ob 3.39 in zatone ob 12.10.

Jutri, PONEDELJEK, 26. januarja
TIMOTEJ

PLIMOVANJE DANES: ob 5.30 najvišja 37 cm, ob 13.13 najnižja -47 cm, ob 20.14 najvišja 16 cm.

PLIMOVANJE JUTRI: ob 00.37 najnižja -1 cm, ob 6.33 najvišja 41 cm, ob 13.55 najnižja -57 cm, ob 20.49 najvišja 26 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 8 stopinj, zračni tlak 1024,5 mb narašča, brezvetrje, vlaga 74-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 6,9 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Sveva Carraro, Christian Federici.

pizzeria mamma

DOMJO

Pivo GOLD FASSL

da je MAMA ponovno prevzela vodenje lokala

zaprto ob sredah

IMAM JIH ZA
VSE OKUSE!

Segulin foto kino optika
TRST Ul. Mazzini 51 0233-361

Deželni sindikat slovenske šole
Odbor za šolstvo pri SKGZ
vabita na okroglo mizo na temo

**SLOVENSKA OSNOVNA ŠOLA,
NOVI UČNI NAČRTI
IN REFORMA**

ki bo v sredo, 4. februarja, ob 18. uri v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20 v Trstu.

Poročila: Pavel Stranj, Alenka Rebula-Tuta, Mira Brajnik-Saksida, Lučka Barej-Križman, Stanka Sosič-Čuk, Stanko Skrinjar.

razne prireditve

SKD Slavec vabi v nedeljo, 1. februarja, na 4. SREČANJE OKTETOV PRIMORSKE in otvoritev LIKOVNE RAZSTAVE Pavleta Zamarja in Franca Železnika.

KD I. Grbec - Škedenj - Ul. di Servola 124 priredi v petek, 30. januarja, ob 20. uri FILMSKI VEČER Z ALJOŠO ŽERJALOM in vabi na ogled filma POT SVILE.

razna obvestila

Odbor SKD Tabor - Opčine sklicuje redni občni zbor članov v torek, 27. t. m., ob 20. uri prvo sklicanje, drugo pol ure kasneje.

V DSI v Trstu bodo jutri, 26. t. m., ob 20.30 predstavili knjigo Pietra Zovatta TRST MED HUMANIZMOM IN RELIGIOZNOSTJO. Delo bo predstavil prof. Fulvio Salimbeni.

SKD I. Gruden in ŠD Sokol Nabrežina sklicujeta REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v društvenih prostorih v Nabrežini št. 89 v petek, 6. februarja, ob 19.30 v prvem sklicanju in ob 20. uri v drugem sklicanju. Dnevni red: 1. imenovanje predsedstva občnega zbora; 2. poročila; 3. diskusija o poročilih; 4. rezrešnica; 5. volitve; 6. razno.

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom. 3. februarja se začne INTENZIVNI TEČAJ RUŠČINE v sodelovanju z Združenjem Italia-URSS. Informacije nudi SKD Tabor, tel. 213945 vsak dan od 16. do 20. ure ter Združenje Italia-URSS, Ul. Torrebianca 13 - tel. 60158 od 16. do 20. ure. Predhodni sestanek udeležencev bo v Prosvetnem domu 28. januarja ob 19. uri.

čestitke

Marizo, Emila, Fabja in Darja je osrečila ELIZA. Srečni družini čestita in mali Elizi želi vse najboljše v življenju ŽPZ I. Grbec - Škedenj.

22. t. m. je slavila 90-letnico rojstva

ZOFIJA TURK vd. PERIC (Pavla)

Ob tej priliki ji voščijo iz srca vse najboljše in še na mnoga leta sinova Mario in Miro z družinama, vsi vnuki in drugi sorodniki.

Danes se poročita

ROSANA in ANDREJ

Vso srečo jima želi

TFS Stu ledi

Nočna služba - od 19.30 do 8.30
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (Milje).

FERNETICI (229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761 predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

LOTERIJA

BARI	32	24	7	29	68
CAGLIARI	60	85	14	71	86
FIRENCE	9	24	44	40	23
GENOVA	32	44	60	37	84
MILAN	53	8	45	37	61
NEAPELJ	44	5	9	75	70
PALERMO	46	70	86	62	78
RIM	87	73	42	10	1
TURIN	74	24	89	69	67
BENETKE	89	67	34	32	13

ENALOTTO

X X 1 X X X X 2 2 2 1 2

KVOTE:

12	51.043.000	lir
11	1.682.000	lir
10	144.000	lir

mali oglasi

NUJNO IŠČEM majhen avto na dizelski pogon. Tel. 814212.

OSMICO je odprl v Mačkoljah Ernest Smotlak.

NUDIMO možnost dobrega zaslužka, zahtevamo resnost; dejavnost je možna tudi kot dopolnilno delo. Tel. ob urah obedov na št. 299012.

OSMICO sta odprla Mirko in Danila Zobec (pri Mrtinjevih) v Zabrežu št. 4. **PRI BOLETOVIH** pri Piščancih so odprli osmico.

PRODAM avto autobianchi primula v dobrem stanju. Tel. 822103.

PRODAM dirkalno kolo znamke pinarello record C., rabljeno 3 mesece. Telefonirati na št. 0481/30890 od 13.30 do 14.30 ali v večernih urah.

MAJHNO STANOVANJE v mestuujem v najem. Tel. 228390.

PRODAM 4 kompletne zimske gume z žebli primerne za volkswagen 5.60-15 za 200.000 lir. Tel. 211893 ob večernih urah.

SOLIDNO TRŽAŠKO PODJETJE nujno išče dinamično tajnico/ka. Pogoji: znanje tujih jezikov, zlasti angleščine. Prednost imajo kandidinke/ti s prakso v mednarodni trgovini (kreditna pisma, špedicije itd.). Ponudbe poslati na Oglasni oddenek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, Trst pod šifro "SPOSOBNA OSEBA".

CENTRO DEL COLLEZIONISMO — Trst, Ul. Piccolomini 3, tel. 040/762488 — komisijska prodaja zbirateljskih predmetov na dražbah ali neposredno. Na razpolago smo vam za najugodnejši plasma posameznih predmetov ali celih zbirk: razglednic, kovancev, stare korespondence, najrazličnejših starinskih predmetov itd.

KUPIM harmoniko 80 basov. Telefonirati na št. 200763 v večernih urah.

OSMICO ima odprto do 1. februarja Robert Pipan v Mavhinjah.

šolske vesti

Natečaj za tajnike. Sindikat slovenske šole sporoča, da je v teku NATEČAJ ZA 5. STOPNJO - TAJNIKE UPRAVNEGA ŠOLSKEGA OSEBJA. Rok za predložitve prošnje zapade 2. februarja 1987.

ZA VSAKOGAR
NEKAJ POSEBNEGA

kontaktne leče

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti)
TRST Telefon 77-29-96

PELLICCERIA CERVO

TRST — Drevored XX. septembra 16
Telefon 767914

velika izbira:
krzen — jop — našitkov
izredna kakovost
zadnji modni kroji
po ugodnih cenah

PELLICCERIA ALBERTI

Ul. delle Torri 2

priporočeni trgovini za vaše nakupe

TRGOVINA

Ideale
G. Foraus

Ul. Settefontane 3/c
Telef. 731377 - Trst

■ sanitarije

■ vse za ogrevanje
in hidravliko

■ inštalacije
in popravila

Prednaročnina za Primorski dnevnik za leto 1987

CELOLETNA 95.000 lir

MESEČNA 13.000 lir

Celoletna prednaročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 95.000 lir + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1987. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 156.000 lir + 500 lir kolka.

Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE. Naročnino lahko poravnate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici, pri raznašalcih časopisa, preko pošte na t/rn ZTT št. 13512348 in pri vseh slovenskih kreditnih zavodih.

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1 8.30 Šport: za svetovni pokal dvosedni bob, 1. in 2. vožnja (prenos iz Cervinie) 10.25 Risanka: Le allegre avventure di Scooby Doo e i suoi amici 11.00 Maša 11.55 Nabožna oddaja 12.15 Kmetijska oddaja: Linea verde 13.00 Dnevnik - TG L'una 13.30 Dnevnik 13.55 Kviz: Toto-TV 14.00 Variete: Domenica In (vodi Raffaella Carrà) 18.20 Športne vesti 18.50 Italijansko nogometno prvenstvo (povzetki tekme iz B lige) 19.50 Vreme in dnevnik 20.30 Film: Son contento (kom., It. 1983, r. Maurizio Punzi, i. F. Nuti, B. De Rossi) 22.10 Športna nedelja 23.50 Dnevnik 23.55 Glasbena oddaja: Praznični koncert - Musicanotte (Koncert št. 5 v D-duru J. S. Bacha, izvaja dunajski Concertus Musicus z Nikolausom Harnoncourtom) RAI 2 9.55 Koncert: Poklon Arthurju Rubinsteinu - Ljubezen do življenja 10.25 Smučanje: slalom moški (1. spust, prenos iz Kitzbühla) 11.25 Nanizanka: Il brivido dell'imprevisto - Un'occasione perduta 12.00 Informativna oddaja: Orpheus - Snubljenje 13.00 Dnevnik 13.25 Dnevnik - Zdravnikovi nasveti 13.30 Glasbena oddaja: Piccoli fans 15.40 Dnevnik - Studio & Stadio (smučanje in ciklokros) 16.40 Variete: Chi tiriamo in ballo 18.40 Dnevnik. Gol Flash 18.20 Chi tiriamo in ballo (2. del) 19.40 Vremenska napoved in dnevnik 20.00 Športna oddaja: Domenica sprint 20.30 Film: I dieci comandamenti (zgod., ZDA 1956, r. Cecil B. De Mille, i. Charlton Heston, Yul Brynner, Edward G. Robinson, Anne Baxter, 2. del) 21.25 Aktualna oddaja: Aboccaperta 22.45 Dnevnik 23.55 Inf. odd.: Otrok v 90. letih 23.30 Dnevnik - Zadnje vesti RAI 3 12.15 Glasbena oddaja: z Nillo Pizzi (iz Vibostarja, 1. del) 12.45 Glasbena oddaja: Speciale Da-dumpa 13.00 Športni prenos: slalom moški, 1. tek (prenos iz Kitzbühla), sankanje 2. tek, lahka atletika - mednarodni kros (prenos iz San Giorgia a Legnano), smučanje (iz Cavaleseja) 17.15 Film: Il sentiero della gloria (pust., ZDA 1942, r. Raoul Walsh, i. Errol Flynn, Alan Hale, Alexis Smith, Wynd Bond) 19.00 Dnevnik 19.20 Deželni šport 19.40 Glasbena oddaja: Concertone - Night Ranger (ured. Lionello De Sena, r. Lillo Gullo) 20.30 Športna oddaja: Domenica gol (vodi Aldo Biscardi) 22.05 Dnevnik 21.30 Informativna oddaja: München, zgodovina mesta 22.30 Nogometno prvenstvo B lige 23.15 Glasbena oddaja: Jazz club - Italian Jazz Ensemble RTV Ljubljana 8.40 Poročila 8.45 Otroška oddaja: Živ žav 9.45 Lutke in lutki 9.50 Nadaljevanka: Z vrha (6. del) 10.25 Slalom moški (iz Kitzbühla) 11.15 Nad.: Dempsey in Makepeace 12.05 Šopek domačih 12.35 Risanka 12.55 Slalom moški 2. tek 13.45 Rezerviran čas 14.20 Prislunhimo tišini (oddaja za slušno prizadete, pripr. Nada Muminović, r. Vesna Arharjeva) 15.00 Kviz: Ali poznate Jugoslavijo? (Makedonija) 16.30 Dokumentarec: Svetilnik 17.00 Film: Šport za nešportnike 17.10 Poročila 17.20 Nad.: Pearl (3. in zadnji del) 18.50 Risanka, nato Danes. Knjiga 19.26 Vreme in dnevnik 20.00 Naniz.: Pisma - Lepe, majhne laži (7. in zadnji del) 21.05 Športni pregled 21.35 Glasbena oddaja: Jazz na ekranu - Trio Neighbours 22.00 Poročila TV Koper 12.00 Športna oddaja 19.00 Nadaljevanka: Ultimo atto 20.00 Dokumentarec: L'eremo di Blaca 20.30 Politični tednik: Sedemdni 21.00 Film: Giorni di fuoco (western, r. Harald Reinl, i. Antony Steel, Karin Dor, Klaus Kinski) 22.45 Nanizanka: Il brivido dell'imprevisto 23.00 Rubrika: Klepsidra
--

Faye Dunaway je Joan Crawford v filmu Mamma mia cara - Rete 4 ob 20.30

CANALE 5 8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Nabožna oddaja 10.00 Nanizanka: Mary Benjamin 11.00 Napoved sporeda 11.25 Glasbena oddaja: Superclassifica show 12.20 Inf. oddaja: Punto 7 13.30 Zabavna oddaja: Buona domenica 14.30 Nanizanka: Orazio 17.00 Sodna rubrika: Forum 19.00 Nanizanka: Kate e Alie - Il matrimonio di Charles 20.30 Film: Pizza Connection (dram., It. 1985, r. D. Damiani, i. Ida Di Benedetto, Mark Chase, 1. del) 22.20 Inf. oddaja: Pizza Connection - Dossier 23.05 Nanizanki: Squadra speciale, 0.05 Missione impossibile RAI 1 11.15 Informativna oddaja: Parlamento in 12.00 Naniz.: Cassie e Co. 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke 14.30 Nanizanke: I gemelli Edison, 15.00 La terra dei giganti, 16.00 La famiglia Holvak, 17.00 Amici per la pelle, 18.00 Devlin e Devlin, 19.00 College, 19.30 New York New York 20.30 Film: Mamma mia cara (dram., ZDA 1981, r. Frank Perry, i. Faye Dunaway, Steve Forrest) 22.55 Tennis: Australian Open Inf. oddaja: Cinema e Co., nato nanizanka Vegas ITALIA 1 8.30 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Rascal, L'isola delle mille avventure, Piccole donne 10.30 Športna oddaja: Sport USA 13.00 Športna rubrika: Grand Prix 14.15 Glasbena oddaja: Dee Jay Television 16.15 Nanizanke: Master, 17.15 L'uomo di Singapore, 18.15 Il pianeta delle scimmie RETEQUATTRO 8.30 Nanizanki: Bravo Dick, 9.00 Con affetto Sidney 9.30 Film: La notte delle nozze - Tradita (dram., It. 1954, r. M. Bonnard, i. L. Bosè, P. Cressoy, G. Albertazzi) RAI 2 19.10 Risanke: Alvin show, Muppet babies, I Puffi 20.30 Film: L'ospedale più pazzo del mondo (kom., ZDA 1982, r. Garry Marshall, i. Michael McKean, Sean Young) 22.20 Film: Mash (kom., ZDA 1970, r. Robert Altman, i. Donald Sutherland, Robert Duvall, Elliot Gould) 0.30 Nanizanke: Serpico - Un amore diverso, 1.30 La città degli angeli RAI 3 19.30 Naniz.: Half Nelson 20.30 Film: Il giustiziere del passato (dram., ZDA 1970, r. Matt Cimber, i. Rex Harrison, Raf Vallone) 22.20 Naniz.: Nero Wolfe 23.30 Informativna oddaja: In primo piano 24.00 Noč v kinu TELEFRIULI 12.00 Kmetijski tednik: Regione verde 13.30 Informativna oddaja: Regione verde 14.00 Variete: Domenica con Dominique 14.10 Variete: Buinesere Friul 16.30 Variete: Drive in 19.00 Športna oddaja 20.00 Dok.: Quark speciale 21.00 Športne vesti 22.15 Film: Il magnifico fuorigregge (pust., r. W. Russel, i. R. Ryan, C. Trevor) 24.00 Glas. oddaja: Music box TELEQUATTRO (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dnevnik in športni pregled 20.30 Zadnje vesti in športni pregled RADIO TRST A 8.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 14.00 Poročila; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 9.55 Glasbeni mozaik; 10.15 Mladinski oder: radijska igra Pozor, črna marelja (avtor Adam Bahdaj, dram. Lučka Susič, rež. Marjana Prepeluh); 10.35 Glasbeni mozaik; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Nediški zvon; nato Glasbeni mozaik; 13.20 Glasba po željah; 14.10-19.00 Glasbene skice; 14.45 Športni in glasbeni popoldan z Ivanom Peterlinom; 15.30 Športne novice; 17.00 Prenosi z naših prireditel. LJUBLJANA 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.30, 17.00, 21.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 7.20 Dnevni koledar; 8.07 Veseli tobogan, nato Skladbe za mladino; 9.05 Še pomnite, tovariši; 10.05 Nedeljska matineja; 11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.20 Za naše kmetovalce; 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Nedeljska reportaža; 15.30 Medigra; 15.40 Pojo amaterski zbori: Moški pevski Valentin Vodnik iz Doline pri Trstu; 16.05 Humoreska: (Peter de Vries) Bolj nova glasba; 17.50 Radijska igra; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Glasba; 22.50 Literarni nokturno; 0.05 Nočni spored. RADIO KOPER (slovenski program) 10.30, 12.30, 14.30, Poročila; 9.00 Pozdrav, pregled dogodkov, servis; 9.30 Sosednji kraji in ljudje: reportaže, intervjuji; 11.00 Vročih deset; 11.30 Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00-14.00 Glasba po željah; 14.00 Marika in Drejce; 14.30 Objave in poročila s športnih igrišč; 15.00 Radio Koper na obisku; 15.30 Planinski čaj Radia Koper in Droge Portorož: objave in šport; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Zaključek; od 19.00 prenos Radia Ljubljana. RADIO KOPER (italijanski program) 7.15, 12.30, 19.30 Radijski dnevnik; 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro; 8.00-12.00 Priručno vaši; 8.45 Oddaja o športu; 9.30 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.05 I magnifici sette; 10.35 Vstop prost; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 In tako dalje; 12.00 Glasba po željah; 14.30-20.00 Popoldanski spored in tedenska popevka; 15.00 Kaj je novega?; 16.00 Športna oddaja; 18.00 Glasbene aktualnosti; 19.30 Športna nedelja; 20.00-6.00 Nočni spored. RADIO OPČINE 9.30 Jutranji val z ugankami, kvizi in »šenšurji«; 12.30 Oddaja SKD Tabor; 13.00 Glasba po željah (tel. 212658); 15.00 Športna nedelja s prenosi, podatki in komentarji; med oddajami, podnevi in ponoči, glasba.
--

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.20 Inf. odd.: Uno Mattina 9.35 Kviz: Econogioco 10.30 Rubrika o gospodarstvu 10.50 Rubrika: Okrog nas 11.30 Naniz.: Il dottor Simon Locke 12.05 Variete: Pronto... chi gioca? 13.00 Dnevnik 14.00 Pronto... chi gioca? (2. del) 14.15 Dokum.: Družina šimpanzov 15.00 Posebnosti iz parlamenta 15.30 Športni ponedeljek 16.00 Kviz: Econogioco 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Risanka: Marco 18.00 Rubrika: Osmi dan 18.30 Oddaja o medicini: Check-up 10 let 19.40 Almanah jutrišnjega dne 19.50 Vreme in dnevnik 20.30 Film: Lo squalo n. 2 (dram., ZDA 1978, r. Jeannot Szwarc, i. Roy Scheider, Lorraine Gary) 22.25 Dnevnik, nato Filmske novice 22.40 Dnevnik - posebna oddaja 23.35 Dnevnik, danes v parlamentu 23.50 Sport: mali nogomet, turnir UNICEF (prenos iz Bologne) RAI 2 11.45 Rubrika: Cordialmente 13.00 Dnevnik 13.25 Dnevnik. C'è da vedere 13.30 Nanizanka: Quando si ama 14.20 Risanka: Braccio di ferro 14.30 Dnevnik - kratke vesti 14.35 Mladinska oddaja: Tandem 16.55 Informativna oddaja: Teledidattica - Mednarodne kratice FAO 17.30 Dnevnik - kratke vesti 17.35 Naniz.: In due si ama meglio 18.20 Športne vesti 18.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick - Chi ha ucciso Johann Kahl? 19.40 Vreme in dnevnik 20.20 Športne vesti 20.30 Aktualna oddaja: Focus 21.30 Dnevnik 21.40 Nadaljevanka: Capitol 22.40 Rubrika o židovskem življenju in kulturi 23.10 Informativna oddaja: Telematica 23.40 Dnevnik - zadnje vesti 23.50 Film: E' più facile che un cammello ... (fant., It. 1950, r. L. Zampa, i. J. Gabin, M. Lotti, Carette, A. Luialdi) RAI 3 12.45 Nadaljevanka: Storie fantastiche dell'Ottocento - L' uomo della sabbia (1. epizoda) 14.00 Tečaj angleškega jezika 14.30 Inf. oddaja: Tečaj Basic (15. del) 15.00 Sport: rugby Scavolini-Deltavet (prenos iz L' Aquile) 15.30 Nogometno prvenstvo A in B lige 18.00 Glasbena oddaja: Rockottanta (pet let angleške glasbe, 6. del) 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne športne vesti, nato risanka Danger Mouse 20.05 Informativna oddaja: Con licenza d'autore, Mario Scaccia pripoveduje - L' isola del tesoro 20.30 Variete: La storia della Bussola (vodi Oreste Lionello, sodelujeta Stefania Bettola in Sabrina Salerno, 2. del) 21.20 Dnevnik 21.30 Rubrika: La macchina del tempo - Zgodovinski videoclip 22.15 Športna oddaja: Ponedeljkov proces 23.30 Dnevnik RTV Ljubljana 9.00 Zimski počitniški spored: Periskop - Risanke, 9.50 risana nanizanka Športnik Billy, 10.15 Kam, kje, kako med počitnicami, 10.25 Koncert za UNICEF, 11.25 risanka, 11.30 film O kralju, ki ni imel srca 16.55 Šola smučanja: Smuk naravnost z nalogami 17.05 Zrcalo tedna 17.25 Poročila 17.30 Spored za otroke: Dokumentarec - Glina 17.45 Otroška nadaljevanka: Ne daj se Floki - Skandal (scenarij Kazimir Klarič, rež. Zoran Tadić, prod. TV Zagreb) 18.15 Naša pesem (5. oddaja) 18.45 Risanka 19.00 Danes. Obzornik 19.26 Vreme in dnevnik 20.00 Nadaljevanka: Dragulj v kroni 21.00 Dokumentarec: Avstralija - Zatočišče politične emigracije 21.45 Poročila 21.50 Pogovor o oddaji Avstralija - Zatočišče politične emigracije TV Koper 14.00 TV novice 14.10 Glas. oddaja: Orecchicchio 15.00 Otroški program 17.30 Zdravniški rubriki 19.00 Odprta meja V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki: GORICA — Občinski svet za gradnjo slovenskega šolskega centra TRST — Občinski svet o lokaciji sinohotona GORICA — Zaključek 2. Film Video Monitorja TRST — La Cappella Underground pripravlja pregled novega avstrijskega filma Ponedeljkov športni pregled: košarka, odbojka in nogomet 19.30 TVD Stičišče in Mesto danes 20.00 Nanizanka: Victoria Hospital 20.30 Film: Molto piacere (kom., r. David Nives, i. Italia Nandi) 22.10 TVD Vsdanese 22.30 Zdravniška rubrika (pon.) 23.05 It. koš. prvenstvo A-1 lige

CANALE 5 8.40 Nanizanke: La grande vallata, 9.30 Una vita da vivere, 10.20 General Hospital 11.10 Kvizi: Tuttin famiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito 13.30 Nadalj.: Sentieri 14.30 Film: L'ultima volta che vidi Parigi (dram., ZDA 1954, r. Richard Brooks, Elizabeth Taylor, Van Johnson) 16.30 Nanizanka: Alice 17.00 Kviz: Doppio slalom 17.30 Nanizanki: Love Boat, 18.30 Baretta 19.30 Variete: Studio 5 20.30 Film: Pizza Connection (2. del) 22.20 Tednik: Tivù Tivù 23.50 Nanizanki: Squadra speciale, 0.50 Missione impossibile RAI 1 13.00 Otroška oddaja 14.30 Nanizanki: La valle dei pini, 15.20 Così gira il mondo 16.15 Dokumentarec: To je Hollywood 16.50 Dokumentarec: Kanadska narava 17.20 Nad.: Febbre d'amore 18.15 Kviz: C'est la vie, 18.45 Il gioco delle coppie 19.30 Nanizanka: Charlie's angels 20.30 Film: Nell'anno del Signore (kom., It. 1969, r. L. Magni, i. Nino Manfredi, Claudia Cardinale) 22.50 Film: Petulia (dram., ZDA 1968, r. Richard Lester, i. Julie Christie, George C. Scott) 0.50 Filmske novice ITALIA 1 8.30 Nanizanka: Fantasi-landia 9.15 Film: Problemi di una donna (kom., 1980, r. Allen Smithee, i. Valerie Harper, Cliff De Young) 11.00 Nanizanke: La strana coppia, 11.30 Quincy, 12.30 T. J. Hooker, 13.30 Tre cuori in affitto RETEQUATTRO 8.30 Nanizanke: Vegas, 9.20 I giorni di Bryan, 10.10 Strega per amore, 10.30 Switch, 11.30 Vicini, troppo vicini, 12.00 Mary Tyler Moore, 12.30 La piccola grande Nell RAI 2 14.00 Glasbeni odd.: Candid camera, 14.15 DeeJay television 15.00 Nanizanka: Time out 16.00 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Holly e Benji, Magica Emi, Lupin 18.00 Nanizanke: Arnold, 18.30 La casa nella prateria, 19.30 Happy Days 20.00 Risanka: Sandy dai mille colori 20.30 Dok.: Jonathan 21.30 Nogometna tekma 0.30 Nanizanki: Masquerade, 1.30 Hardcastle & McCormick RAI 3 22.20 Film: Chen, furore rosso (dram., 1972, r. Yang Chin Chen, i. Wei Tzu-Yun, Shih Wei) 0.30 Filmska rubrika TELEFRIULI 13.30 Nogometna tekma B lige 15.30 Glas. odd.: Music Box 17.45 Košarkarska tekma A1 lige 19.00 Dnevnik 20.00 Nanizanka 20.30 Film: Giocare d'azzardo (dram., It., r. C. Torrini, i. P. Degli Esposti, R. Montagnani) 22.30 Dnevnik 23.30 Medicinska rubrika: Trentatrè 24.00 Glas. odd.: Music Box TELEQUATTRO (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 13.20 Ned. nog. tekma 17.30 Ned. koš. tekma 19.00 Športna rubrika: Il caffè dello sport (1. del) 19.30 Fatti e commenti 19.45 Športna rubrika: Il caffè dello sport (2. del) 23.15 Športna rubrika (pon.) 23.45 Fatti e commenti 23.55 Športna rubrika (pon.) RADIO TRST A 7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, pravljica, glasba; 8.10 Pričevanja o Tigru (pon.); 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi: poljudno čtivo, liki iz naše preteklosti - Janko Furlan; glasbeni mozaik; 13.20 Zborovska glasba; 13.40 Glasbene skice; 14.10 Otroški kotiček: Pravljici vrtljak; 14.30 Glasbene skice: Osebnosti; 17.10 Mi in glasba: Mladinski zbor iz Maribora, vodi Branko Rajšter; 18.00 Kmetijski tednik; 18.30 Glasbene skice. LJUBLJANA 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00 Poročila; 5.30 Obvestila; 8.05 Problemi marksizma; 8.25 Ringaraja; 8.40 Nova pesmica; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Godbe; 13.30 Melodije; 13.50 Križemkraj; 14.05 Zbori; 14.30 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Na ljudsko temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Ansambel Borisa Kovačiča; 20.00 Kulturni globus; 20.10 Zaplešite z nami; 21.05 Šimf. glasba; 22.30 Ob domačem ognjišču; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Melodije; 00.05 Nočni program. RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjka; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika in servis; 8.00 Prenos Radia Lj.; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.40 Mladi primorski glasbeniki; 14.05 Novosti v diskoteki; 14.40 Iz kulturnega sveta, Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Športni dogodki; 17.40 Naši zbori; 18.00 Še pomnite tovariši. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro; 8.00 Priručno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Zdravo otroci; 10.35 Vstop prost; 11.00 Pismo iz...; 11.15 V harmoniji; 11.30 Na prvi strani; 11.35 In tako dalje; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Glasba; 15.00 Zdravo otroci; 15.45 Sintonizirajte; 16.00 Rock glasba; 16.15 Edig Galletti; 16.33 Blitz; 17.00 Bubbling; 17.33 Metal Health; 18.33 Znane arije; 20.00 Nočni spored. RADIO OPČINE 10.00 Matineja in horoskop; 18.30 Tedenski športni komentar; 20.00 Bonton; med oddajami, podnevi in ponoči, glasba.

Pomembna odločitev v Goriškem občinskem svetu

Kmalu začetek gradnje slovenskega šolskega centra

Načrt izdelala arh. Marcello D'Olivo in inž. Marjan Cefarin - Izolirane protislovenske sile

V goriškem občinskem svetu je velika večina svetovalcev v noči od petka na soboto, po skoro triurni razpravi, sprejela zgodovinsko odločitev. Goriška občina bo poskrbela za gradnjo slovenskega šolskega centra v južnem delu mesta. »Čprav je kazalec na uri že pokazal, da je ena ura ponoči mimo, je to za Slovence v Gorici jasni in sončni dan,« nam je dejal novinar, kolega italijanskega dnevnika.

Velika večina svetovalcev, 28 po številu, je sicer odobrila le enega izmed sklepov, ki so v seveda dolgem postopku gradnje tega centra: šlo je namreč za potrditev nujnega sklepa ožjega Občinskega odbora z dne 10. januarja letos, ko so potrdili poveritev del za izdelavo načrta slovenskega šolskega centra videmskemu arhitektu Marcellu D'Olivu in goriškemu inženirju Marjanu Cefarinu. Sicer je res, da je tozadevno odločitev Občinski odbor sprejel že tik pred božičnimi prazniki, ko je bil opozorjen, da če načrta ne bo na pristojnem mestu v Rimu 29. januarja letos, finansiranje 5.600.000.000 lir odpade. Načrt sta projektanta že izdelala. S

tem podrobnim načrtom se bo Občinski odbor podrobneje seznanil že jutri. Odobril ga bo po hitrem postopku, da ga lahko pošljejo v Rim še v tem tednu. Tako so se včeraj, tik pred sejo, domenili župan, odborniki in načelniki svetovalskih skupin. Prej so namreč nameravali v torek še enkrat sklicati občinske svetovalce. Obstojala pa je nevarnost, da ne bi sklep šel skozi, tudi zaradi morebitne odstotnosti svetovalcev. Zaradi tega sta večina in leva opozicija v občinskem svetu soglašala s tako izbiro. O načrtu se bo v Občinskem svetu seveda govorilo, ko pride do ratifikacije tega sklepa.

Omenili smo, da je za sklep glasovalo 28 svetovalcev: bili so to koalicijski partnerji strank KD, PSI, PSDI in SSK, ter tudi komunistična opozicija. Proti so glasovali MSI, PLI in Zeleni. Iz dvorane sta demonstrativno odšla oba republikanca.

Razprava je trajala dobre tri ure in je mestoma bila zelo polenična. Po uvodnih besedah odbornika za javna dela Maria Del Bena je prvi

spregovoril Drufuca (PRI). Ni proti slovenskim šolam, vendar je bilo stališče republikancev usmerjeno v to, da se restrukturirajo stare stavbe v mestnem središču. Zaradi tega bosta republikanca odšla iz dvorane, ko pride do glasovanja. Liberalec Sergio Fornasir, pa je dolg poseg usmeril predvsem v način, kako je prišlo do poveritve načrta. Občinski odbor je obtožil, da zamuja v odločitvah. Spustil se je tudi v podrobno analizo stroškovnika. Že med samim posegom, še najbolj na koncu, pa je dejal: »Kaj je sploh treba, da načrt za slovenske šole naredi svetovno znani arhitekt, ko pa se moramo za popravo italijanskega liceja zadovoljiti z goriškim načrtovalcem.« Res pa je, da je bil njegov poseg načelno uperjen proti slovenskim šolam. Prav takšno je bilo stališče fašista Coane, ki ga ni sicer vredno niti omenjati, ker sploh ni imel argumentov.

Zastopnik zelenih Iorelli pa je objasn timer svoje stališče: »Sem za gradnjo samostojnega šolskega centra! Glasoval pa bom proti zaradi načina dela Občinskega odbora. Moj glas

bo torej tehničen, politično sem na drugi strani.«

Za poveritev načrta prej omenjenima strokovnjakoma pa so se izjasnili vsi drugi. Paulin (SSK) je dejal, da je dolgoletni prostorski problem slovenskih šol vsem znan. Ne gre za getizacijo slovenskih šolarjev. Izrazil je zadovoljstvo svoje stranke in tudi soglašal z izbiro načrtovalcev. Sen. Nereo Battello (KPI) je dejal, da opozicija tokrat podpira večino v svoji odločitvi. Kdor nasprotuje načrtovalcem je pokazal svoje pravo lice, nasprotuje slovenskim šolam. Gre za politično, ne tehnično odločitev. To bi bili morali narediti že takrat, leta 1961, ko je bil odobren zakon o slovenskih šolah. Slovenci imajo pravice do svoje identitete tudi na šolskem področju. Brunello (PSI) se je Battellu zahvalil za takšno jasno politično podporo. Tudi on je poudaril, da je resnični problem v tem: slovenske šole da ali ne. Socialisti so za ta šolski center. Izbira znanega načrtovalca pa je tudi znak kulturne osveščenosti. Republikancem je očital, da so brez konkretnih

predlogov. Tuzzi (KD) je dejal, da večinska koalicija s tem uresničuje enega svojih programskih sklepov, na kar je koalicija ponosna. Prvi tozadevni sklep je bil sprejet že z izbiro lokacije v regulacijsme načrtu. S sklepom je soglašal tudi Tacchinardi (PSDI), Waltritsch (PSI) je dejal, da Slovenci nismo za getizacijo. Soglašal je z izbiro načrtovalcev. Povedal pa je, da gre za pomembno odločitev Goriške občine, ki se je v zadnjih sto letih, odkar so bile tu odprte slovenske šole, do zadnjih let, branila zgraditi stavbe za slovenske šole.

Razpravo je sklenil župan Scarano. »Italijanska država je dolžna zgraditi šole, v katerih se v drugem jeziku uče njeni državljani. To je korak naprej k zaščiti.« Orisal je dolgoletna prizadevanja za finansiranje tega šolskega centra in še dodal, da sta si s pokrajinskim odbornikom za šolstvo dr. Špacapanom prizadevala na pristojnih mestih, da je prišlo do finansiranja. Povedal je tudi, da bodo z gradnjo pričeli takoj, tako da bi se šolniki in šolarji lahko v novo stavbo vselili že na jesen 1988.

SLOVENSKI MLADINSKI
REKREATIVNI
KULTURNI KLUB

vabi na predstavitev knjige

Jurija Paljka

in
Davorina Devetaka

SOBA 150

ki bo v ČETRTEK, 29. januarja, ob 20.30 v goriškem Kulturnem domu.

Zaključuje se Film video monitor

Še Poletje v školjki zvečer pa Supervitalin

Televizijska komedija Supervitalin, po istoimenskem romanu našega goriškega pisatelja in časnikarja Damira Feigla, bo noč ob 21. uri sklenila spored 2. Film video monitorja. Pred skoraj enim letom je komedijo že predvajala ljubljanska televizija. Za mnoge, ki so si jo že takrat ogledali, bo ponovno predvajanje gotovo dobrodošlo, saj gre za zabavno delo, ki mu človek z užitek sledi. Poleg tega bodo danes oddajo predvajali na maxi ekranu, ki nudi popolnoma drugačno kvaliteto ogleda kot pa televizijski zaslon.

Feigl (1879-1959) je svoj roman izdal v Gorici v slovenščini (!) leta 1939. V njem pripoveduje o zdravniku, ki je iznašel čudežno zdravilo — dobro za vsako rano, še posebej za take, ki jih prizadene strelno orožje. Toda izum je nevaren za družbeni red, treba ga je izločiti, kajti, če policija strelja, potlej mora truplo lepo obležati na tleh in ni treba nobenega nevarnega izuma. Družbena satira je očitna.

Zanimivo je, da so Feigla ovrednotili predvsem mladi (režiser Slavko Hren je star komaj 27 let), medtem ko mu slovenska literarna zgodovina ne posveča prostora, ki bi si ga gotovo zaslužil. Morda je to znak, da Sloven-

ci počasi le pridobivamo nekaj smisla za humor.

Na povpraševanje publike bodo danes ob 17. uri pripravili izredno predvajanje filma Poletje v školjki, živahne, mladostne, barvite uspešnice režiserja Tuga Štiglica in pisatelja Vitana Mala.

Današnji popoldanski program bo zadovoljil tudi ljubitelje glasbe, ki bodo ob 15. uri lahko sledili Baletnemu triptihu svetovno znanega koreografa, režiserja, dramaturga in scenografa Milka Šparembleka. Na sporedu bodo Pastoralna simfonija L. van Beethovna ter Siegfriedova simfonija in Matilda R. Wagnerja. Ob 18. uri bo na sporedu tv opera Ekvinokcij, slovenskega skladatelja Marjana Kozine.

Včerajšnji dan je bil na Film video monitorju izredno intenziven. Po popoldanskih projekcijah za kritike in rednem popoldanskem sporedu je bila ob 17. uri izredno zanimiva okrogla miza - srečanje med kritiki in filmskimi ustvarjalci, h kateri se bomo še povrnili v prihodnjih dneh. Zvečer je bil na sporedu zanimiv in vsekakor pretresljiv film Kormoran, uspešen prvenec režiserja Antona Tomasiča po scenariju igralca Borisa Cavazze.

2. FILM VIDEO MONITOR

Na veliko popraševanje danes ob 17. uri v Kulturnem domu izredna predstava filma

POLETJE V ŠKOLJKI

Ob 21. uri

SUPERVITALIN

satirična komedija po romanu Damira Feigla

Kmečka banka Gorica

Danes na goriškem pokopališču

Komemoracija Frana Erjavca

Zveza slovenskih kulturnih društev priredi danes ob 10.30 na goriškem glavnem pokopališču spominsko slovesnost ob 100-letnici smrti Frana Erjavca. Na pisateljev grob bodo položili cvetje, priložnostni nagovor pa bo imel novinar Marko Waltritsch. Sledil bo nastop pevskega zbora. Na slovesnosti bodo sodelovali tudi učenci in učitelji štrandške osnovne šole, ki nosi ime znanega pisatelja in prirodoslovca.

Udeleženci naj se zberejo pred vhodom na pokopališče.

včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada v obdobju od 18. do 24. januarja.

RODILI SO SE: Maria Caterina Vescovi, Fabio Bergamasco, Daniele Bernicich, Matteo Santoriello, Silvia Rossi, Andrea Braidia, Davide Righini, Marco Livon, Iacopo Manzonato, Giulio Stabile.

UMRLI SO: 82-letni upokojenec Quirino Mullon, 86-letna upokojenka Ernesta Bottosso, 61-letna gospodinja Paola Piani Stobil, 86-letni upokojenec Guglielmo Gri, 62-letna upokojenka Karolina Kersevan Grudina, 60-letna upokojenka Ana Cej Mikulus, 89-letna upokojenka Servola Bartole Valente, 65-letni upokojenec Oreste Grossi, 80-letni upokojenec Donato Pasquariello, 76-letni upokojenec Ivan Leban, 70-letna redovnica Maria Letizia Valdes, 88-letna upokojenka Jožefa Batistič vd. Faganel, 87-letni upokojenec Giuseppe Zotti, 89-letna upokojenka Alojzija Kaucig, 76-letni upokojenec Valentino Pitueli, 96-letni upokojenec Guido Mondolfo, 68-letna gospodinja Guerina Corinni Crismani, 81-letni upokojenec Giuseppe Zorzin, 79-letni upokojenec Arbeno Santarossa, 78-upokojenka Armida Colussi vd. Radossi, 58-letni upokojenec Ercole Verone, 79-letni upokojenec Augusto Moretti, 82-letni upokojenec Giorgio Caruso.

OKLIC: trgovec Antonio Andrea Paolo Musso in študentka Daniela Soranzo, agent državne policije Roberto Krznic in otroška negovalka Rosetta Ganzarolli.

KINO PREDSTAVE DANES V GORICI

CORSO — IL RAGAZZO DEL PONY EXPRESS. Jerry Calà in Isabella Ferrari.
15.30, 17.30, 19.30, 22.00.

VERDI — SUPERFANTOZZI. V glavni vlogi nastopa Paolo Villaggio.
15.30, 17.30, 19.30, 22.00.

VITTORIA — SETTE CHILI IN SETTE GIORNI.
16.00, 18.00, 20.00, 22.00.

kino

Gorica

VERDI 15.30-22.00 »Superfantozi«. Paolo Villaggio.

CORSO 15.30-22.00 »Il ragazzo del pony express«.

VITTORIA 16.00-22.00 »Sette chili in sette giorni«.

Tržič

COMUNALE 16.00-22.00 »Daunbailò (Down by law)«.

EXCELSIOR 14.00-22.00 »Il caso Moro«.

Krmin

OBČINSKO GLEDALIŠČE 14.30-21.15 »Morte di un commesso viaggiatore«.

Nova Gorica in okolica

SOČA 16.00 in 18.00 »Silverado«. Ob 20. uri »Vojakova zgodba«.

DESKLE 17.00 in 19.30 »Pokvarjeni policaji«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Marzini, Korzo Italia 89, tel. 84443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Alla salute, Ul. Cosulich 117, tel. 711315.

ZAHVALA

Ob smrti naše mame in none

Ane Bastjančič vd. Devetak

ki nas je zapustila v četrtek, 22. januarja 1987, v 86. letu, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje, se udeležili pogreba, darovali cvetje ali v dobre namene. Še posebej se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred, cerkvenemu zboru in moškemu zboru KD Danica z Vrha ter sorodnikom in znancom iz Slovenije, ki so prišli v tako velikem številu.

Sin Peter in hči Helka z družinoma ter drugo sorodstvo.

Vrh, na dan pogreba.

POGREBI

Jutri v Gorici ob 12.30 Ersilia Pitueli, iz splošne bolnišnice v cerkev sv. Justa in na glavno pokopališče.

Berite

»Novi Matajur«

pismo uredništvu - pismo uredništvu

Profesorji liceja Trubar solidarni z ravnateljem

Včeraj smo dobili s prošnjo za objavo:

Profesorjski zbor Državne gimnazije - liceja Primož Trubar v Gorici se je sestel v odsotnosti ravnatelja dne 13. januarja 1987, da bi obravnaval odprto pismo o razmerah na tem zavodu, ki so ga dijaki poslali Primorskemu dnevniku in ga je le-ta objavil v nedeljski številki 21. decembra 1986.

Po temeljitnem pretresu vsebine pisma in iskreni izmenjavi mnenj smo člani profesorjskega zbora soglasno zavzeli naslednja stališča:

Med težavami, ki jih dijaki navajajo, nekaterih ni bilo mogoče zadovoljivo rešiti kljub dobri volji zavodnih organov, tako na primer vprašanje alternativnega pouka za dijake, ki ne obiskujejo verouka.

Glede drugih vprašanj, ki spadajo v območje zavodskih organov, člani profesorjskega zbora želimo, da se rešujejo najprej v odprtem in hkrati omikanem dialogu med vsemi pristojnimi zavodnimi komponentami. Bojimo se pa, da drža, ki jo pismo odraža, prej zapira, kakor odpira možnosti takšnega ustvarjalnega dialoga.

Neutemeljeni ali vsaj izrazito pavšalni so tudi očitki šolnikom in za-

vodnim organom, češ da niso pripravljeni dijakom pomagati in prevzemati »kakršnekoli odgovornosti«.

Zlasti pa odločno odklanjamo ozko-srčna in žaljiva podkivanja na račun zavodnega ravnatelja prof. Bogomila Renerja. Prepričani smo, da prof. Rener, ki že več desetletij posveča svoje najboljše življenjske moči slovenski šoli in kulturi, ne zasluži takšne žalitve.

Sledijo podpisi vseh profesorjev.

V Verdiju premiera filma »Otello«

V Verdijevi kinodvorani v Gorici bo v ponedeljek, 26. t. m., ob 21. uri na pobudo občinske uprave premierska predstavitev filma »Otello«, režiserja Franca Zeffirellija, v katerem nastopata Placido Domingo in Katia Ricciarelli.

Za vse, ki niso vabljeni na večerno predstavo, bodo film predvajali ob 16.30 in ob 18.30. Upokojenci bodo imeli pri vstopu 50-odstotni popust.

Osem mesecev zapora pogojno zaradi posesti 19 gramov hašiša

Pred sodiščem nečak bivšega ministra Tanassija

Goriško okrožno kazensko sodišče je obsodilo na osem mesecev zapora in denarno kazen v višini 150 tisoč lir, pogojno in brez vpisa v kazenski list, 26-letnega Vittoria Tanassija iz Campobassa, zaradi posesti mamila.

Zadeva oziroma sodni postopek bi šel lahko povsem neopaženo mimo, saj je procesov zaradi takih in podobnih kaznivih dejanj nič koliko. Vendar je dogodek vzbudil pozornost, ker je Vittorio Tanassi nečak nekdanjega obrambnega ministra, ki je, kakor znano, svojo politično kariero končal precej klavrnno.

Dogodek, ki je obtoženca privedel na zatožno klop, se je pripetil pred skoraj petimi leti. Marca 1982 je Vittorio služil redni vojaški rok v Gradišču in takrat so pri njem našli približno 19 gramov hašiša. Mamilo naj bi si priskrbel za preprodamo. Vsaj tako je bilo navedeno v obtožnici.

Na razpravi je javni tožilec, dr. Trotta, zahteval, da se Tanassi obsodi na leto in štiri mesece zapora in na 200 tisoč lir kazni. Za oprostitev pa se je izrekel zagovornik, odv. Primožič, ker da je obtoženec imel pri sebi le

majhno količino mamila, za osebno uporabo. Zakon pa za take primere ne predvideva kazenskega pregona.

Srednjo pot je ubralo sodišče, ki je Vittoria Tanassija obsodilo na osem mesecev zapora pogojno in na denarno kazen.

razstave

V avditoriju v Ul. Roma je samo še danes odprta razstava o arheoloških najdbah v Izraelu. Ogled od 10.30 do 13. ure.

kulturni dom

2. FILM VIDEO MONITOR.

Danes: 15.00 - Baletni triptih; 17.00 - Poletje v školjki, r. Tuga Štiglic po povesti Vitana Mala (v veliki dvorani, izredno predvajanje na povpraševanje publike);

18.00 Ekvinokcij (opera), v mali dvorani;

21.00 Supervitalin, tv komedija po romanu Damira Feigla.

Po zaslugi Občine je pričela poslovati v novih prostorih

V doberdobski knjižnici polno knjig in bralcev

Že polnih dvajset let posluje Občinska knjižnica v Doberdobu. Leta 1966 so jo odprli, skoro istočasno kot v drugih občinah na Goriškem. Za to se je zavzemala Državna biblioteka v Gorici, kjer so že pred tem časom odprli posebni oddelek, ki je imel nalogo skrbeti za odpiranje in tudi poslovanje takih podeželskih knjižnic. Goriška je pravzaprav bila ena prvih pokrajin v Italiji, kjer so v vsaki občini odprli javno knjižnico. Za nadaljnje upravljanje Občinske knjižnice v Doberdobu je skrbela tamkajšnja Občinska uprava. Dala je na razpolago prostor v isti stavbi, kjer je Knjižnica sedaj, vendar v prvem nadstropju. Na županstvu so skrbeli za honoriranje knjižničarke ter tudi za nakup novih knjig, seveda predvsem slovenskih. Marsikdaj so slovenske knjige dobili v dar od kake jugoslovanske ustanove. Za nove italijanske knjige pa je še vnaprej skrbela Državna biblioteka v Gorici.

Na tržiškem območju so pred leti ustanovili Javni večnamenski kulturni center, ki ima sedež v Ronkah, skrbi pa za razne dejavnosti v vseh občinah tržiškega okoliša. Pred leti so tam odprli njihovo knjižnico in zatem poskrbeli tudi za enotno poslovanje v vseh knjižnicah na tem območju. Uvedli so enotno katalogizacijo knjig. Vsaka knjižnica seveda ohranja svojo avtonomijo, vendar pa je veliko dela skupnega. Knjižnice si potom tega centra medsebojno pomagajo.

Ko so se v Doberdobu lotili obnove poslopja v katerem so prej bili knjižnica, pošta in še nekaj drugih ustanov, ker so ga namerali preurediti za potrebe nižje srednje šole, so Občinsko knjižnico za nekaj časa preselili v sosedno stavbo domače osnovne šole.

Lansko jesen, v začetku tega šolskega leta, je bila dvanadstropna stavba dokončana. Vanjo so se vselili učenci ter profesorji doberdobske paralelke goriške Nižje srednje šole Ivan Trinko. V pritličju pa je Doberdobska občinska uprava poskrbela, da je urenila nove, večje in sodobneje urejene prostore Občinske knjižnice. Odprli so jo v začetku lanskega decembra in takrat v njej uredili razstavo mladinskih ilustracij slovenske umetnice Stupice ter italijanskega umetnika Altana.

Knjižnica je torej odprta komaj mesec dni. Medtem so bile tudi božične ter novoletne počitnice. Knjižnica je v isti stavbi v kateri je nižja srednja šola ter prav blizu stavbe osnovne šole. Urejena je tako, da ima vhod s ceste in je torej na razpolago vsem Doberdobcem, ki si žele dobrega domačega čtiva.

Z mlado knjižničarko, 20-letno Majdo Gergolet, ki je knjižnico prevzela šele pred kratkim, ob odprtju novih prostorov, smo se pogovorili kako poteka delo v tej kulturni ustanovi. Majda Gergolet je diplomirana učiteljica. Obiskovala je tudi tečaj knjižničarstva v Narodni in študijski knjižnici v Trstu in ga z uspehom dokončala. Svoje delo v doberdobski knjižnici izpolnjuje tudi enkrat tedensko z nekaj urami dela v knjižnici Javnega večnamenskega centra v Ronkah.

»V Doberdobski knjižnici imamo več kot 4.000 knjig. Seveda prevladujejo slovenske, ki jih ljudje radi prebirajo. Imamo dve kategoriji bralcev,« nam je povedala mlada knjižničarka, »učence in dijake tukajšnjih šol ter tudi odrasle osebe. Seveda je zanimanje za branje pri teh dveh kategorijah različno,« je rekla Gergoletova, »učenci in dijaki segajo predvsem po slikanicah ter po raznih enciklopedijah, ko delajo raziskave. Odrasli ljudje pa se zanimajo predvsem za romane, potopise, lahkotno branje. Tega pa je prema-

lo v knjižnici, treba bi ga bilo povečati in posodobiti.« Potrdilo za to izjavo knjižničarke so precej uporabljeni in tudi potrjeni ovitki romanov in drugih povesti, ki smo jih videli na policah knjižnice. Nič hudega v tem. Nek ugledni knjižničar nam je nekoč dejal, da je to dokaz, da ljudje knjige prebirajo.

Za učence je poskrbljeno kar precej, vendar pa je tudi tega premalo. Še posebej zaradi tega, ker učiteljstvo pravilno uvaja učence k obisku knjižnice. Osnovnošolci in tudi srednješolci radi prihajajo v Doberdobsko knjižnico.

Ko so občinski upravitelji načrtovali nove prostore za knjižnico so sklenili, da bo en prostor služil predvsem otrokom. Zaradi tega imajo v načrtu tu urediti še nekaj, kar doslej niso utegnili. Tu naj bi otroci poslušali tudi gramofonske plošče. Tu naj bi bil tudi prostor za učenje jezikov. Naprave v tej sobi so že pripravljene. Še nekaj aparatov bo treba nabaviti.

Seveda pa bo treba misliti tudi na povečanje knjižnega fonda. Pred kratkim so več slovenskih knjig dobili iz Nove Gorice. Seveda pa bo morala za povečanje tega fonda tudi vnaprej skrbeti Doberdobska občinska uprava, kar je sicer delala v vseh teh dvajsetih letih. Pa še nekaj bi lahko naredili, da bi imeli več knjig za vestne bralce. Povezali bi se lahko s Knjižnico Damira Feigla v Gorici in od nje dobili na nekajmesečno posodo sodobno lahko branje. To bi lahko naredili tudi občinski knjižnici v Sovodnjah in Števerjanu.

Doberdobski občinski upravitelji imajo torej tudi s tem veliko prizadevnih skrbi. Prav tako knjižničarka Majda Gergolet. Da pa bo seveda zadoščeno tudi bralcem kar povejmo kdaj je knjižnica odprta. Ob ponedeljkih, torkih, četrkih in petkih popoldne od 15. do 18. ure. Ob sredah in petkih pa tudi dopoldne od 8.30 do 10.30. Tu pridejo predvsem v poštevske šolarje, seveda pa je tudi tačas knjižnica odprta za odrasle.

Pred leti, 1981, so ugotovili, da imajo v Doberdobu sorazmerno največ knjig na prebivalca, upoštevajoč razmerja v tržiškem okolišju: 2,18 knjige na prebivalca. Če nas spomin ne vara, ko smo pred kakimi desetimi leti pisali tako o Doberdobski kot o Sovdenjski občinski knjižnici, smo ugotavljali, da sta bila v teh dveh krajih zabeležena največja odstotka izposojenih in seveda prebranih knjig v vsej Goriški. Brez dvoma se bodo ljudje na našem podežlju tudi vnaprej ponašali s tako visoko stopnjo branja in seveda izpopolnjevanja izobraževanja.

MARKO WALTRITSCH

Koristni podatki v Jahresberichtu

Pomembnost Erjavčevega poučevanja na nemški realki v Gorici

Leta 1872 je Fran Erjavec iz Zagreba prišel v Gorico. Dobil je stalno službo kot profesor prirotopisa na c.k.r. realki v Gorici. Bila je to šola z nemškim učnim jezikom, na kateri so, poleg drugih predmetov, poučevali tudi dva deželna jezika, t.j. italijanščino in slovenščino. Večina dijakov na realki je bila italijanske narodnosti. V letu ko je Erjavec nastopil službo je bilo na tej šoli 213 dijakov: 120 Italijanov, 51 Slovencev, 40 Nemcev, dva druge narodnosti. Tudi v naslednjih letih je bilo na tej šoli razmerje v prid italijanskim dijakom. Slovenci so raje študirali na humanistični gimnaziji, kjer jih je bilo kar dve tretjini. Med odličnjaki v prvem letu Erjavčevega

Iz vsakoletnih izvestij realke »Jahresberichte der k.k. Ober-Realschule in Görz« je moč ugotoviti Erjavčevo delo na tej šoli. Med profesorji je bil v teh izvestjih omenjen skoro vedno takoj za ravnateljem. To je znak, da so ga na šoli zelo cenili. Pripravljali se je tudi, da bi postal ravnatelj na tej šoli, a mu to ni uspelo.

V letu 1887 je v tem Jahresberichtu objavil nemško napisan daljši spis »Die malakologischen Verhältnisse des gefürsteten Grafschaft Görz im österreichischen Küstenlande« (Malakološke razmere poknežene Goriške grofije v Avstrijskem primorju). Profesorji so namreč vsako leto v izvestjih svojih šol objavljali daljšo študijo s svojega področja.

V Jahresberichtu za leto 1887, ko je bil za ravnatelja na goriški realki dr. Egid Schreiber, najdemo tudi krajši spis na čast umrlemu profesorju Franu Erjavcu. Polno lepih nemških besed iz katerih izhaja, da je bil Erjavec splošno priljubljen, navdušen malakolog in z vsem srcem odprt za svoj slovenski narod.(mw)

poučevanja je bilo tudi nekaj Slovencev: Franc Jasbirt iz Trsta v 1. a razredu, Filip Vrtovec iz Št. Vida pri Vipavi, Jožef Leban iz Stopic, Franc Rožič iz Šmartnega, Ignac Nau iz Kobarida, vsi v 1. b razredu, Hinko Malnig iz Kobarida v 4. razredu.

Fran Erjavec je v tistem prvem šolskem letu poučeval prirotopis v vseh razredih. V 7. razredu pa je bil razrednik. Ravnatelj šole je bil Ferdinand Gatti. Vendar ta ni poučeval, ker je bil takrat deželni šolski inšpektor. Nadomeščal ga je duhovnik prof. Anton Diak. Poleg Frana Erjavca so takrat na goriški realki učili še: Clemens Barchanek geometrijo, Adalbert Brechler risanje, Jacob Filippi italijanščino, Thomas Klimeš matematiko, Simon Kos fiziko in matematiko, Jakob Merkel kemijo, Franc Plohl slovenščino, Anton Sessich verouk. To so bili redni profesorji. Suplenti so bili Lorenzo Basselli, Carl Comparé, Avgust Fritz, Oskar v. Hassel in Michael Knittl. Jožef Kregar je bil asistent za geografijo in lepomisje, dodatna učitelja pa Anton Hribar (petje) in Alojz Kuršen (telovadba). Fran Erjavec je vodil tudi naravoslovni kabinet.

Postavili so ga stari goriški študentje

Na novogoriški Aleji spominov je tudi Kalinov kip Frana Erjavca

Na začetku Erjavčevega drevoreda v Novi Gorici, na tako imenovani Aleji spominov, stoji Kalinov doprsni kip Frana Erjavca. Zanj so poskrbeli agilni člani Kluba starih goriških študentov že pred štirinajstimi leti. Erjavčev kip je bil namreč odkrit že 15. oktobra 1972.

Kot je znano so se že pred kakim desetletjem zbrali možakarji, taki ki so še pred prvo svetovno vojno obiskovali goriške slovenske šole. Usoda je hotela, da so po letu 1947 bivali na dveh straneh italijansko-jugoslovanske meje. Prijateljske vezi pa so seveda ostale, prav tako spomini na šolska leta. Sklenili so, da bodo postavili zaslužnim možem slovenske primorske preteklosti spominska obeležja. V več kot dvajsetih letih so naredili zares obče koristno in častno delo. Vsa Severna Primorska je polna spomenikov, za katere so oni poskrbeli. Časovno zadnje obeležje so odkrili narodnjaku in protifašistu Zorku

Jelinčiču na Ilovici pred kakim mesecem, konec leta 1986.

Spomenik Franu Erjavcu je bil eden od prvih. Nekdanji študentje so izbrali to lokacijo na začetku Erjavčevega drevoreda v Novi Gorici, komaj kakih sto metrov od kraja kjer je bil pisatelj pokopan leta 1887. Tam kjer so danes najpomembnejše upravne zgradbe Nove Gorice je bilo v prejšnjem stoletju in tudi v začetku tega, goriško mestno pokopališče, dokler ga niso preselili na Mirensko cesto. Iz mesta na pokopališče je vodila ravna cesta, ki so ji v Gorici pravili Ulici sv. Gabrijela, ali po domače Škabrijelova cesta. Ob priključitvi Primorske Jugoslaviji so del te ulice, ki je prišel v sklop jugoslovanske države, poimenovali po Franu Erjavcu, prav v spomin na tam pokopanega pisatelja in profesorja, ki je več kot petnajst let poučeval na goriški realki. Sklep o poimenovanju te ulice je sprejela Ob-

čina Nova Gorica kmalu po priključitvi.

V kasnejših letih je Klub starih goriških študentov ob tej ulici postavil celo vrsto drugih spominskih obeležij. Tako jo nekateri imenujejo Aleja spominov.

Na otvoritveni slavnosti 15. oktobra 1972 je uvodne besede imel Franc Gorkič, takratni neumorni vodja Kluba. Kljub svojim 85. letom je možato nastopil. Priložnosti govor je imel prof. Lavo Čermelj. O Erjavcu je govoril predvsem kot prirodoslovcu ter naštel učbenike, ki so še v tem stoletju v veljavi. Dr. Anton Slodnjak je prikazal Erjavčeve literarne vrline, zatem je govoril tudi ravnatelj Naravoslovnega muzeja iz Ljubljane dr. Anton Polenec. V imenu Goričanov pa je govoril prof. Rado Bednarik. Na sporedu so bile tudi recitacije in petje. Kip pa je bil delo priznanega solkanskega rojaka, kiparja Borisa Kalina.

LA BANCARELLA

VELIKO SKLADIŠČE RAZNE KONFEKCIJE IN JEANSERIJA

GORICA - vhod z Ul. Garibaldi 6 - UL. CASCINO 5

OD TORKA, 27. JANUARJA, DALJE 4 TEDNE

POPOLNA LIKVIDACIJA s popusti od 30% do 80%

OBV. OBČINI

PLETENINE, JEANS VSEH ZNAMK (carrera, yuma, levi's, clark in vse ostale znamke), SRAJCE, NOGAVICE, OBLAČILA ZA PROSTI ČAS, OSEBNO PERILO, BLAGO ZA STANOVANJE in še na tisoče artiklov po neverjetnih cenah.

Renato Guttuso je bil v italijanskem slikarskem svetu nedvomno najbolj znano in celo razvpito ime: prav gotovo je njegov sloves presegel meje, ki jih začenja resnično poznavanje njegove umetnosti in prerasel v nekakšen mit, v katerem se prekrivajo in križajo slikarstvo, splošna kulturno-umetniška in socialna zavzetost, politična angažiranost in celo mondanost. Umrli je pri 75. letu starosti zaradi neizprosne bolezni; njegovo življenje pa je bilo izjemno bogato, plodovito. Z barvami in čopiči se je začel ukvarjati kot deček že v rodni Siciliji, ko je šel za vajenca izdelovalcu in dekoraterju tipičnih siciljskih vozičkov. Ljubezen in nadarjenost za likovno izražanje sta ga kaj kmalu prepričali, da bo v življenju slikar, čeprav se je za nekaj časa lotil tudi študija prava.

V zatohli italijanski kulturni stvarnosti tridesetih let, ko je fašistični režim narekoval avtarktično akademsko puhlost in retorično napihnjenost, sta se njegovo kritično razmišljanje in temperamentno slikarstvo nedvoumno izrekli za resnično, kakršna se je kazala očem in razumu ob spoznavanju življenja izkoriščenih in trpečih, kot tudi ob doživljanju navidezno neheroične vsakdanjosti najskromnejših ljudi in predmetov, tihih prič življenja brez narejenosti in navlake. Svojo intelektualno naravnost je izoblikoval in utrjeval ob srečanjih in prijateljstvu z umetniki in kulturniki kot so bili: Carlo Levi, Mario Mafai, Manzù, Birolli in mnogo drugih v Rimu in Milanu, kjer je povečini živel. Skupina »Corrente«, v kateri je sodeloval, je vključevala smetano italijanske demokratske kulture, ki se je zavedala provincializma tedanje italijanske uradne kulture, kot tudi pokvarjenosti družbe, njenih fašističnih političnih voditeljev. Guttuso je uvidel neizbežnost spopada, v katerem je demokratska kultura, za katero se je zavzemal, odigrala pomembno vlogo - postala je bistveni sestavni del anti-fašističnega odpora, v katerega se je tudi sam vključil kot član KPI, kateri je ostal zvest do smrti. V prvih povojnih letih se je Guttuso, kot priznan veliki umetnik, vključeval v kulturno-umetniško, socialno-politično dogaja-

Dragocen slikarski opus Renata Guttusa

Klavdij Palčič

nje s slikanjem, pisanjem in političnim delom. Njegove slike so nastajale iz prepričanja, da je edino realizem v umetnosti sposoben vzpostaviti in ohraniti vez med umetnikom in delavskim razredom, med delom in kulturo: socialistični realizem v spopadu z buržuazno, dekadentno, elitarno umetnostjo! V svojih polemičnih spisih je zato nasprotoval abstraktni umetnosti in očital evropski umetniški avantgardi vdinenost propadajoči buržuaziji, čeprav se je bil tudi sam oplajal ob kubizmu, ekspresionizmu, Picassu... V tem svojem načelnem stališču, ki ga je zasvojalo v celoti kot umetnika in kot ideološko angažiranega kulturnika, ni mogel ostati le opazovalec političnih dogodkov: od leta 1951 dalje je bil član CK komunistične partije Italije in kasneje tudi senator.

Renato Guttuso predstavlja lahko tudi v naših krajih, tudi za slovensko

likovno umetnost, nekakšen emblematičen kulturno-umetniški parameter ob katerem se lahko v dobrem in slabem sproščajo ključne dileme sodobne likovne kulture. Kot je v prvem povojnem času lahko njegova umetnost pomenila utelešenje revolucionarnega zaleta, in trdne vere v izgradnjo nove družbe, za oblikovanje katere je tudi umetnost s svojim realizmom nosilec in soustvarjalec novih vrednot, tako se je ta socialistični realizem kaj kmalu pokazal, v svojih neštetih variantah, kot dirigirana, ilustrativna, največkrat retorična in propagandna likovna dejavnost. Kot umetnost se je odpovedovala, v duhu stalinistične doktrine, svoji temeljni prerogativi svobodnemu, individualnemu izražanju. To jo je oddaljevalo od bistva vse dotedanje avtentične evropske kulture, kot tudi od izvirnih socialističnih načel osvoboditve človeka. Svoboda ne more biti omejena

in okrnjena prav v umetnosti, ki z iskanjem »resnic« bogati in razširja znanje, osvobaja in bogati človeka.

Za slovensko umetnost, ki je izšla iz zmagovite osvobodilne borbe, ki je bila istočasno tudi socialna revolucija, je vprašanje umetnika »v službi revolucije« ostajalo živo in aktualno še v petdesetih letih. V razreševanju tega vprašanja je po osvoboditvi, kot piše France Stele v svoji knjigi Umetnost v Primorju (1960) »...začela živahno nastopati tržaška slovenska umetniška skupina z razstavami v Trstu in v Jugoslaviji. V času propagande za socialistični realizem je prav ta skupina omogočila slovenskim slikarjem stik z razvojem na Zahodu, kar jo postavlja na važno mesto v razvoju najnovejšega slovenskega slikarstva.« V Trstu se je v tistih letih poznal Guttusov vpliv v delih nekaterih slikarjev (npr. Sabino Coloni), ki so sodelovali s »slovensko skupino«, nekateri vidni

italijanski likovni predstavniki so razstavljali v galeriji Scorpione, ki so jo vodili naši ljudje. Ta prisotnost je postavljala našo umetnost v stik z dogajanjem v italijanskem likovnem svetu, v katerem je bil Guttuso vodilna osebnost. Dileme in razprave so se razvemale dokaj živahno, včasih celo sektaško. Spominjam se na primer iz pripovedovanja prof. Avgusta Černigoja, ki je kot posredovalec evropskih historičnih avantgard v našem prostoru, kritično gledal na propagandno obremenjenost socrealizma, ko je nekoč opravičeval svojo zamudo ob odprtju neke razstave v Ljubljani, češ da se je moral celo pot iz Trsta v Ljubljano umikati pred grozečimi napadalci, ki so mu za vsakim ovinkom grozili z naperjeno puško ali z bombo v roki. Cikal je namreč na socrealistične spomenike NOB. Polemike nad realizmom, abstraktno umetnostjo in drugimi umetnostnimi avantgardami ni pojenjala še dolgo. Očitki, da je »revolucionarna« Guttusova umetnost našla svojo pot v najbolj ekskluzivne buržujske salone, so na poceni način hoteli razvrednotiti vlogo in vrednost »angažirane umetnosti«. Razprave o »revolucionarnosti« v umetnosti so bile v ospredju kulturnih razpravljanj v svetu še vsa šesdeseta in celo sedemdeseta leta. Gledanje na Guttusovo slikarstvo se je v vseh teh letih v marsičem prečistilo ideoloških in programskih hipotek, tako da je jasneje in neobremenjeno izzvenela njegova kreativna moč, njegova neposrednost in temperamentnost kot tudi neka »totalnost«, neka »globalnost« v interpretaciji življenja in stvari, ki zadobijo v njegovih delih nek priokus klasične, skoraj antične popolnosti. V tem pogledu izgubi razpravljanje o pravilnosti in nepravilnosti raznih umetniških tendenc vsakršno vrednost, kot tudi togo opredeljevanje umetniškega izražanja velikega umetnika kakršen je bil Guttuso v predaljške kritičnih poenostavitvah. Guttuso je sam o sebi pravil, z enostavnostjo velikih ljudi, da slika zelo preprosto to, kar vidi; kaj vse so njegove oči znale ugledati, pa priča njegov veliki in dragoceni slikarski opus.

Nastop violinista Končarja in pianistke Marije Flis

Nastop dveh hrvatskih koncertantov, violinista Gorana Končarja in pianistke Marije Flis, ki je zaradi neugodnih vremenskih razmer odpadel 15. januarja, bo prihodnji četrtek, 29. t. m. Koncert Godalnega kvarteta GM, napovedan za ta dan, pa je prenešen na kasnejši datum v februarju.

Zagrebcana, violinski virtuos Goran Končar ter pianistka Marija Flis, sta visoko kvalitetna umetnika, katerih izvajanje obeta nuditi prvovrsten glasbeni užitek. Oba sta dokončala študij na Akademiji za glasbo v Zagrebu, nakar sta se izpopolnjevala v tujini pri slovečih mojstrih.

Gorana Končarja so koncertne turnee ponesle širom po Evropi in v ZDA. Znan angleški glasbenik Yfrahm Neaman, ki je bil Končarjev mentor v Londonu, je mladega hrvatskega violinista označil kot »briljantnega mladega violinista z genialnim izvajalskim temperamentom«.

Marija Flis, ki je že bila gost koncertnega odra Glasbene matice, se udejstvuje kot koncertni pianist, spremljevalec in član raznih komornih sestavov.

Na četrtkovem koncertu bomo slišali najprej PARTITO v d-molu za violino solo J. S. BACHA. Prvi stavek te čudovite umetnine velikega glasbenega ustvarjalca, skladbe, ki sodi med najpopolnejše stvaritve komorne glasbe, je živahna Allemanda, drugi ritmično pestra Courante, tretji svečana španska Sarabanda, četrti pa igriva angleška Gigue. Skladatelj je tem stavkom dodal Chaconno, ki je grajena na osemtaktnem napevu v svečanem plesnem ritmu, ki mu sledijo varijacije. Bachova Chaconne v d-molu sodi med največja dela violinskega repertoarja.

Sledil bo Poème op. 25 za violino in klavir francoskega skladatelja polpretekle dobe Ernesta Chaussona. Delo, komponirano originalno za violino in orkester, predstavlja eno najboljših del francoske violinske literature.

V drugem delu koncerta bo violinist Končar izvedel najprej Sonato za violino solo št. 2 op. 27 Eugena Ysayeja, znamenitega belgijskega skladatelja, violinista in dirigenta ob prelomu stoletja, glasbenega ustvarjalca, ki je še danes priznan s svojimi tehničnimi deli.

Svoj violinski recital bo Goran Končar ob spremljavi pianistke Flisove zaključil s Saint-Saënsovo skladbo Introduction et rondo capriccioso za violino in klavir. Saint-Saëns, eden pomembnih francoskih glasbenih klasikov, je v svoje koncerte rad nadrobil zahtevne tehnične probleme. Teh tudi ne manjka v skladbi Introduction et rondo capriccioso, ki oblikovno razpade v prvi rapsodični uvod in v drugi, po klasičnih principih grajeni rondo. (dg)

V Izoli fotografska razstava J. Kološe

Mojstrovo delo označujeta skepsa in iskanje absolutnega

SLAVKO GABERC

V izolski knjižnici se izteka fotografska razstava Jožeta Kološe »Koštabona 2000 - svetlopiši«. Ob avtorjevi 50-letnici ustvarjalnega dela so razstavljene fotografije iz njegovega zadnjega ciklusa »Svetlopiši«.

Celotno Kološevo ustvarjanje spremljajo duševne transformacije, ki so najprej prišle do izraza v prvem obdobju, zaznamovanem z romantičnim odnosom do narave in minljivosti, pa vse do zadnjega ciklusa, poimenovanega »Svetlopiši«. Fotografije zadnjega ciklusa pomenijo avtorjevo vizijo prihodnosti, kateri posveča svoja razmišljanja, zastavljena že v predhodnem obdobju, pri tem pa se stopnjuje njegova obsodba vdora in ekspanzije tehnične civilizacije, ekologškega zastrupljanja, izničenja humanega v starodavnih aglomeracijah Slovenske Istre in odtujevanja nasploh.

Kološa ostaja zvest angažirani fotografiji, še več, postaja oster kritik svojega časa, časa, ki hiti svojemu samouničenju nasproti. Jagoda Živadinović je označila zadnje Kološevo obdobje kot pozitivistični nihilizem, torej zavračanje možnosti spoznanja resnice, skrajni skepticizem. Iskanje nečesa, kar vnaprej vemo, da ne moremo odkriti, iskanje enotnega znaka za vse kar nas obdaja, iskanje Absoluta. Lahko bi rekli, da je to nihilizem grškega sofista Gorgiosa, ki je skušal dokazati, da ničesar ni, in da če kaj je, da to ni spoznatno. Kot bi naglo zavrtelo kolo časa, s katerim neizprosno drsi človekovo življenje (danes vse bolj prežeto s tesnobo), nas Jože popelje v drugo tisočletje, v obdobje neznanega, fantazmagoričnega, a skozi »černobilsko meglo« prepoznavnega apokaliptičnega sveta, ki s svojim nezaustavljivim tehničnim razvojem napoveduje (prerokuje) člo-

veštvu umiranje na obroke ali morda neko novo življenje izven današnjih meja spoznavanja.

Kološeva navezanost na istrsko zemljo in ljudi je prišla do izraza že leta 1972, ko je v želji po timskem delu povabil v Koštabono, Krkavče, Boršt, Labor, Glem in Padno svoje kolege Marjana Pfeiferja, Milana Kumarja in Miša Hochstätterja. Skupaj so ustanovili grupo »N« (neodvisni fotografi), ki je začela fotografsko odkrivati Istro. Skupaj z galerijo »Meduza« je bil Kološa organizator prve akcije Koštabona 1973, ki je kasneje prerasla v pomembno mednarodno fotografsko kolonijo. Od tedaj je minilo že dolgo časa, razstave so se vrstile ena za drugo, pri nas in v tujini, osnovna značilnost Jožetove ustvarjalnosti pa je ostala individualnost, eksperimenti s fotografijo in neprestano iskanje in odkrivanje novih izraznih možnosti medija fotografije. Osvobajanje narativnosti iz prvega obdobja, kombinirana fotografija, kolaž fotografija oziroma fotomontaže in končno svetlobni zapisi (iz zadnjega ciklusa) so plod njegovih razmišljanj, ter dokaz izredne tankočutnosti, kreativnosti in izrednega poznavanja tehničnih zmožnosti fotografije, ki je vse bolj prisotna v našem vsakdanjem življenju. Angažiranost, komunikacija s svetom in sporočilo fotografij so konstante, ki so najbolj značilne za njegovo umetniško ustvarjalnost. Slovenska fotografija je, tako kakor druge likovne zvrsti pri nas dolga leta zaostajala za sočasnimi evropskimi tokovi, v povojnem času pa je skoraj povsem zapadla v togost soc-realizma, kar je v precejšnji meri zavrla njen razvoj. Kljub temu so v tem obdobju izstopali napredni (hrabri) in kakovostni posamezniki, ki so s svojim delom mnogo prispevali k odločilni spremembi v slovenski fotografiji. Jože Kološa - Kološ je eden redkih, ki je vztrajal na svoji ustvarjalni poti in eden redkih, ki je svoja razmišljanja skoraj povsem konkretiziral v svojem petdesetletnem fotografskem opusu.

Primorci z Gregorčičem v CD

Lani so Primorci počastili 80-letnico smrti pesnika Simona Gregorčiča. Proslave so se vrstile domala na vsem ozemlju Primorske in s tem je bila potrjena velika ljubezen do pesnika, ki je nekako ponarodel in je tudi postal eden izmed simbolov teh krajev.

Ena izmed zadnjih nalog častnega delovnega odbora ob 80-letnici Gregorčičeve smrti je bila, da se osrednja prireditve, ki je bila v Dreznici, prenese tudi v Ljubljano, kjer naj bi bila februarja letos. In res, organizatorja — Združenje pevskih zborov Primorske in Kulturni dom iz Nove Gorice — sta

Znano mednarodno zborovsko tekmovanje v Tolosu v Španiji se bo vršilo od 29. oktobra do 1. novembra letos. Zanimivo pa je, da bo v odseku za mešana zborova obvezna skladba »Puer natus est«. Pesem je komponiral tržaški skladatelj Giampaolo Coral.

se z ljubljanskim Cankarjevim domom dogovorila, da bo prireditve v nedeljo, 15. februarja, ob 17. uri v Veliki dvorani Cankarjevega doma.

Primorski pevci, solisti, simfoniki RTV Ljubljana bodo pod vodstvom dirigenta Antona Nanuta izvedli glasbe-

no pesnitev skladatelja Avgusta Ipavca »Pusti peti moj'ga slavca«.

Posebni odbor razmišlja, da bi tej glasbeni izvedbi sledilo čim več slovenskih ljudi, zato razmišljajo o gostovanjih še po drugih krajih Slovenije in tudi v zamejstvu.

Bitef samostojna organizacija

V Beogradu pravijo, da so dozoreli pogoji za osamosvojitve mednarodnega gledališkega festivala Bitef v samostojno delovno organizacijo. Center festivala bi bil Bitef — teater — zapuščen cerkev na Byronovem trgu, ki bi jo adaptirali za potrebe gledališča. Ta predlog sveta Bitefa so podprli tudi na beograjski kulturni skupnosti in v socialistični zvezi.

V dvajsetih letih so na Bitefu izvedli več kot 300 predstav iz okrog 50 držav. Strokovno plat festivala je vseskozi vodil teater Atelje 212, v katerem se je leta 1967 porodila zamisel za mednarodni gledališki festival. Sčasoma pa se je Bitef vedno bolj oddaljeval od usmeritve tega beograjskega gledališča in zato je postajala vedno bolj utemeljena zamisel, da bi se Bitef osamosvojil in postal avtonomna organizacija.

Bitef bi še naprej potekal v drugi polovici septembra, organizacija pa bi potekala čez vse leto. To bi bil oder brez stalnega ansambla, kjer bi se zbirali gledališčniki ob posameznih projektih.

il negozietto

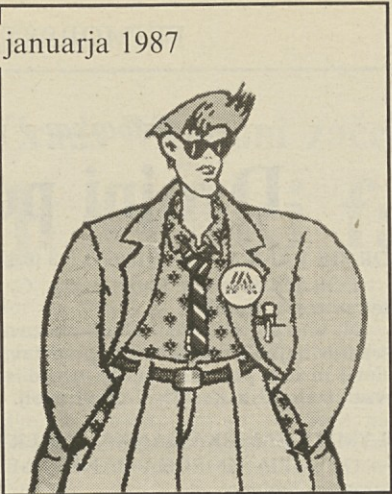
vsakovrstni jerseyi in tkanine

**MESEC SEZONSKE RAZPRODAJE
S 50% POPUSTOM**

od 27. januarja dalje

TRST - Drevored XX Settembre 16 - telefon 730298

Pregled novega avstrijskega filma

Aria di Vienna je naslov pregledu novega avstrijskega filma, ki je, na pobudo Italijanskega združenja kinodvoran d'essai FICE, obkrožil Italijo in bo svoje »potovanje« zaključil v Trstu in Trzinu. Ideja pregleda **Aria di Vienna** je pristno tržaškega porekla, saj se je porodila Annamarii Percavassi, članu vodstva kinokluba La Cappella Underground, ki nam je posvetila nekaj svojega trenutno izredno dragocenega časa, da bi nam kar sama predstavila pobudo. Predajmo ji torej besedo.

»O novem avstrijskem filmu sem začela razmišljati leta 1982. Na festivalu v Porretti so predvajali film **Der Tüchtigen gehört die Welt** Petra Patzaka, ki se mi je zdel nadvse zanimiv, pa sem se vprašala, ali ne bi bilo zanimivo, ko bi v Trstu priredili retrospektivo mladega avstrijskega filma. Svojo zamisel sem najprej predstavila Tržaški občini, ki je v tistem času podoživljala hudo politično krizo, tako da je moj načrt ostal le načrt, sama pa sem se odločila, da svoje skrite organizacijske želje izpovem univerzitetnemu profesorju in prijatelju Leonardu Quaresimi, ki mi je pomagal, da sva sestavila okviren program morebitnega tedna novega avstrijskega filma.«

Elfi Reiter je doma iz Merana, filmsko specializacijo pa je dokončala v Bologni na DAMS. Svojo diplomsko nalogo, izčrpno raziskavo o novem avstrijskem filmu, je zagovarjala lani avgusta, njen profesor in mentor pa je bil eden izmed redkih italijanskih izvedencev za avstrijski film, Leonardo Quaresima.

»Za novi avstrijski film, to pomeni za avstrijsko produkcijo zadnjega desetletja, sem se začela zanimati povsem naključno«, nam je povedala Elfi. »Na Dunaju mi je enkrat uspelo, da sem gledala delo enega izmed mladih avtorjev. Ker mi je bilo izredno všeč, sem se začela zanimati za usodo sodobnega avstrijskega filma«.

Iz te ljubezni na prvi pogled je nastala prva celovita študija preporoda avstrijskega filma, Elfi Reiter pa je lahko upravičeno ponosna na rezultate svojega raziskovalnega dela, na katerem temelji tudi doberšen del filmske selekcije programa **Aria di Vienna**.

Ljubezen na prvi pogled

Na vprašanje o stanju avstrijske kinematografije pa je odgovorila: »Ne morete si predstavljati, kakšno vzdušje vlada v »filmski« Avstriji. Še pred desetimi leti je bila filmska produkcija na psu, saj so snemali le nekaj 5 filmov na leto. Denarja za snemanja ni bilo, država je priskočila na pomoč avtorjem šele leta 1981, ko je sprejela zakon o filmu. Pred tem so morali režiserji jemati pot pod noge

in se seliti v Nemčijo. Kdor tega ni hotel tvegati, je pristopil k televiziji, ki je bila, poleg avantgare, edina aktivna produkcija.«

Kar najbolj moti mlado izvedenko pa je nedvomno klavno stanje avstrijske distribucije. »Avstrijska distribucija še ni dovolj pogumna«, trdi Elfi, »zato tudi dobri filmi čestokrat obkličijo v predalu in jih vidi le redkokdo. Na voljo so le strokovnjakom, ki se lahko udeležijo Avstrijskih filmskih dnevov (gre za avstrijsko verzijo Puljskega festivala, op. ur.).«

Posledice omalovaževanja domače produkcije so vsem na dlani. Avstrijski film je na evropskem, kaj šele na svetovnem, tržišču prava redkost, saj ga največkrat predstavljajo le na festivalih. Zato trdno upam, da bo ves trud, ki smo ga vložili v pripravo filmskega pregleda **Aria di Vienna**, še posebno pa v organizacijo dveh mednarodnih študijskih dnevov, koristil predvsem avstrijskim filmskim delavcem, ki bi morali biti deležni vse večje pozornosti.«

Pred desetimi leti filmski preporod

Slavna šestdeseta leta, ki so tudi v filmskem svetu pomenila prebujanje in sprostitve, ki so omogočila nastanek pomembnih inovativnih smeri, med katerimi izstopa francoska nouvelle vague, za avstrijsko kinematografijo ne obstajajo.

Na Dunaju, v Salzburgu, v Gradcu je takrat vladalo popolno filmsko zatíšje. Producent Wien-Film je hiral in z njim so odmirali vsi filmski načrti, ki niso bili nekako povezani z avantgar-do ali s televizijo. Šele pred petnajstimi leti je tudi v Avstriji zapihala osvežujoča sapica (**Aria di Vienna** ?), ki je zdramila mlajšo in starejšo filmsko generacijo.

Z dvajsetletno zamudo se je rodil »novi avstrijski film«, ki šele zdaj rešuje svoje generacijske probleme in je prav zaradi tega filološko izredno zanimiv. Kritika in občinstvo sta si že prisvojila inovativne trende drugih kinematografij (francoske, nemške, brazilske itd.) in sta zato pripravljeni na sprejem avtorskih del, ki jih ponuja mlada Avstrija.

Pregled novega avstrijskega filma je nastal prav iz potrebe po globlji analizi kinematografije, ki si šele dela kosti. Selekcija predstavljenih filmov je morala, žal, biti stroga, v kolikor je nastala pod okriljem kinematografov FICE, pa je bila pozorna tudi na potrebe širšega občinstva.

Tržaška varianta pregleda **Aria di Vienna** je zdaleč najpopolnejša oblika temeljitega prikaza neke tuje kinematografije, saj vsebuje 6 dodatnih filmov in predvideva, kot dragocen in enkratni dulcis in fundo, dva študijska dneva o problematiki avstrijske kinematografije. Poleg tega pa si bo v

Trstu mogoče ogledati tudi primerke novorojenega (obstaja le dve leti) animiranega filma in spoznati nekaj temeljnih del avstrijske avantgarde.

Avstrijskim javnim ustanovam (predvsem Österreichisches Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Sport ter Österreichischer Filmförderungsfonds) pa gre zasloga, da so dojele pomen tržaškega srečanja in so tridesetim predstavnikom domače kinematografije, od distributerjev do režiserjev, omogočile prihod v Trst.

Stran uredila
EVA FORNAZARIČ

Niki List (na levi), igralec in režiser uspešnice nove generacije »Malaria«

Režiserka Karin Brandauer z igralcem Dietrichom Sieglom med snemanjem filma »Erdsegen«

Lois Weinberger v filmu »Raftl«

Dunajska sapica

Zelo bogat program projekcij - Študijska dneva o stanju avstrijske kinematografije - Pobudo organizirala Cappella Underground pod pokroviteljstvom Tržaške pokrajine in Tržiške občine - Pogovor z Annamario Percavassi

Spored filmskih predstav

Petek, 30. januarja

Ob 18.00 **DER STILLE OZEAN** (1982), r. Xaver Schwarzenberger (s podnapisi v angleščini)
Ob 20.00 **MALAMBO** (1984), r. Milan Dor
Ob 22.00 **DER SCHÜLER GERBER** (1981), r. Wolfgang Glück

Sobota, 31. januarja

Ob 18.00 **SHE DANCES ALONE** (1980), r. Robert Dornhelm (s podnapisi v angleščini)
Ob 20.00 **DONAUWALZER** (1984), r. Xaver Schwarzenberger
Ob 22.00 **MÜLLERS BÜRO** (1986), r. Niki List

Nedelja, 1. februarja

Ob 16.00 **PROGRAM ANIMIRANIH FILMOV**
Ob 18.00 **MALARIA** (1982), r. Niki List (s podnapisi v angleščini)
Ob 20.00 **DEN TÜCHTIGEN GEHÖRT DIE WELT** (1981), r. Peter Patzak
Ob 22.00 **DIE PRAXIS DER LIEBE** (1984), r. Valie Export

Ponedeljek, 2. februarja

Ob 18.00 **EIN WENIG STERBEN** (1981), r. Mansur Madavi (originalna verzija)
Ob 20.00 **RAFFL** (1983), r. Christian Berger
Ob 22.00 **DER AUSGESPERTEN** (1982), r. Franz Novotny

Torek, 3. februarja

Ob 18.00 **ANIMA-SYMPHONIE PHANTASTIQUE** (1981), r. Titus Leber
Ob 20.00 **KOPFSTAND** (1981), r. Ernst Josef Lauscher
Ob 22.00 **STRAWANZER/DIE LETZTE RUNDE** (1983), r. Peter Patzak

Sreda, 4. februarja

AVANTGARDA

Ob 16.00 **TOILETTE** (1979), r. Friederike Pezold
Ob 18.00 **ZECHMEISTER** (1981), r. Angela Summereder
Ob 20.00 **SYNTAGMA** (1983), r. Valie Export
DER ORT DER ZEIT (1985), r. Hans Scheugl
Ob 22.00 **DAS MAL DES TODES** (1985), r. Peter Handke (s ponapisi v francoščini)

Petek, 6. februarja

Ob 23.30 **ERDSEGEN** (1985), r. Karin Brandauer ob prisotnosti režiserke)

Sobota, 7. februarja

Ob 23.30 **SCHMUTZ** (1986), r. Paulus Manker (ob prisotnosti režiserja)

Projekcije bodo v kinodvorani Ariston (Drevored Romolo Gessi)

Simpoziji o novem avstrijskem filmu

Petek, 6. februarja

Ob 10.00

Produktivne strukture in javno finansiranje

Sodelujejo Veit Heiduschka (producent), Reinhard Pyrker (OFB), Gerhard Schedl (OFF), Gerald Szyskowitz (ORF), Herbert Timmermann (BMKUS), Roberto Ellero (Urad za film, Občina Benetke), Bruno Torri (Ente Gestione Cinema, Rim), Claudio Zanchi (FICE, Rim), Valerio De Paolis (Distribucija BIM), Manfredi in Vania Traxler (Distribucija Academy)

Ob 15.30

Okrogla miza z avtorji

Sodelujejo režiserji Christian Berger, Karin Brandauer, Milan Dor, Niki List, Franz Novotny, Peter Patzak

Sobota, 7. februarja

Ob 10.00

Kritika in novi avstrijski film

Sodelujejo Karin Baur (kulturna redakcija ORF), Walter Fritz (Filmkunst), Aleksander Horvath (Filmlogbuch), Sergij Grmek Germani (RAI TV), Lino Micciché (L'Avanti, Univerza v Sieni), Gottfried Schlemmer (Gesellschaft für Filmtheorie), Leonardo Quaresima (Cinema e Cinema, DAMS), Giorgio Tinazzi (Univerza v Padovi)

Ob 15.30

Kinematografija in drugo

Sodelujejo Gerhard Roth (pisatelj), Helmut Zenker (pisatelj, scenarist), Marina Sbiša (Tržaška univerza), Josip Tavčar (literarni kritik), Wolfgang Kämpfer (Tržaška univerza)

Študijski dnevi bodo na sedežu Novinarskega krožka v Trstu

Košarka: v 22. kolu italijanskega prvoligaškega prvenstva

V Gorici Segafredo - Stefanel

Na polovici povratnega dela košarskega prvenstva A-2 lige sta deželna prvoligaša Segafredo in Stefanel, ki se bosta danes popoldne pomerila v Gorici, še vedno daleč od tega, čemur pravimo zadovoljiv položaj.

Tržaško moštvo se počasi »pobira« in je v zadnjih treh tekmah prikazalo mnogo boljše igrto kot v vseh dosedanjih, kar pa seveda še ne pomeni, da je nevarnost izpada že mimo. Stefanel mora namreč upoštevati igrto drugih postav (predvsem Citrosila in Corse Tris), ki jih pestijo podobne skrbi, ob tem pa ne gre pretiravati z zadovoljstvom in z bombastičnimi izjavami zaradi ene izdatne zmage.

V slabih vodah se je po spodbudnem in nekoliko nepričakovanem startu znašel tudi Segafredo, ki je trenutno na 13. mestu lestvice s štirimi točkami prednosti nad Tržacani. Jasno je, da bi se za goriške košarkarje položaj še bolj zapletel v primeru novega poraza.

Bosinijevo moštvo je v nedeljo utrpelo poraz v Pescari, kjer je debitiral namestnik Carla Mitchella, Lewis Brown, ki se pa še ni povsem vključil v novo okolje.

Za obe postavi je danes zmaga obvezna, zato je pričakovati ogorčen in neizprosno boj pod obema košema. Glede na zadnje tekme naj bi bila Tanjevičeva vrsta v rahli prednosti, tudi v psihičnem pogledu.

V Gorici pa bo prav gotovo vroče in ker se bo tekme udeležilo tudi kakih tisoč tržaških navijačev je upati, da ne bo prišlo do izgredev.

V A-1 ligi bo videmski Fantoni, ki postopoma izboljšuje svojo storilnost, gostoval v Turinu pri Berloniju.

V sinočnji anticipirani tekmi A-2 lige je Liberti iz Firenc v gosteh premagal Jollycolombani Forli s 103:97.

DANAŠNJI SPORED A-2 (17.30): Segafredo - Stefanel; Alno - Benetton; Citrosil - Filanto; Fleming - Corsa Tris; Viola - Annabella; Spondilatte - Pepper; Alfa Sprint - Facar.

A-1: Allibert - Mobilgirgi; Scavolini - DiVarese; Yoga - Hamby; Tracer - Bancoroma; Riunite - Ocean; Giomo - Dietor; Arexons - Boston; Berloni - Fantoni.

Danes Koper - Dinamo (Z)

Včeraj zvečer so pod vodstvom trenerja Blaževića pripotovali v Koper nogometaši zagrebskega Dinama, ki bo danes bo ob 13.30 odigral prijateljsko tekmo z domačim Koprom, ki s tem pričenja tudi uradne priprave na drugi del prvenstva v slovenski nogometni ligi. Dinamo načrtuje tudi tekmo s Triestino, vendar pa do danes izid dogovora še ni znan.

V Sloveniji je zaključen letošnji prestopni rok za atlete. Kopsrke atletske vrste sta okrepila slovenski prvak v krosu in republiški rekorder na 10 kilometrov ter stalni državni reprezentant Stane Rozman (Kladivar Celje), iz beograjske Crvene zvezde pa se je vrnil Igor Pekica, mladinski balkanski prvak na 110 m z ovirami. (J. Kreft)

Košarka: v 14. kolu 1. jugoslovanske lige

Vse po napovedih

V jugoslovanskem prvoligaškem košarkarskem prvenstvu je Cibona suvereno premagala Rabotnički iz Skopja in utrdila vodstvo na lestvici. Dražen Petrović je dosegel kar 46 točk. V Splitu je mlado nadarjeno moštvo Jugoplastike prepričljivo premagalo C. zvezdo, ki je očitno v krizi. Sarajevska Bosna je gladko premagalo Šibenko in se tako povzpela na četrto mesto na razpredelnici.

IZIDI 14. KOLA

Cibona - Rabotnički 120:103; Jugoplastika - Crvena Zvezda 93:78; MŽT -

Borac 80:78; Partizan - Sloboda Dita 105:75; Bosna - Šibenka 107:91. Danes: Budućnost - Zadar.

LESTVICA

Cibona Zagreb 28; Jugoplastika Split in Partizan Beograd 22; Bosna Sarajevo, Crvena zvezda Beograd in Šibenka Šibenik 18; Zadar in MŽT Skopje 10; Sloboda Dita Tuzla in Borac Čačak 6; Rabotnički Skopje in Budućnost Titograd 4. Zadar in Budućnost imata tekmo manj.

Smelt Olimpija spet s stotico

V nadaljevanju prvenstva 1. B košarske lige (zahodna skupina) je ljubljanska Smelt Olimpija igrala V Novem Sadu z drugouvrščeno Vojvodino in zmagala s 126:81 (80:37). Dragoceno zmago so dosegli tudi košarkarji ljubljanskega Minerala Slovana, ki so v Sarajevu premagali Famos z 92:85 (47:41).

V prvi ženski košarkarski ligi so igralke ljubljanske Iskre Delte Ježice premagale Vojvodino 101:65 (58:33).

Tenis: avstralsko prvenstvo

Mandlikova odpravila Martino Navratilovo

MELBOURNE — Včeraj so odigrali tri od petih predvidenih finalnih tekem mednarodnega teniškega prvenstva. Veliko presenečenje je pripravila Hana Mandlikova, ki je premagala Navratilovo. V moških dvojicah je slavil švedski par Edberg - Jarrid protiavrstralskemu paru Warder - Doohan.

IZIDI FINALNIH SREČANJ - ženske posameznice: Mandlikova (ČSSR) - Navratilova (ZDA) 7:5, 7:6; **moške dvojice:** Edberg-Jarrid (Sve.) - Warder-Doohan (Avs.) 6:4, 6:4, 7:6; **mešane dvojice:** Garrison-Stewart (ZDA) - Hobson-Castle (VB) 3:6, 7:6, 6:3.

Košarka: uspeh Doma v promocijskem prvenstvu

Goriziana - Dom 91:110 (41:50)

DOM: Nanut 44 (14:14), Puiatti 25 (5:6), Corsi 6 (5:6), Orzan 25 (2:4), U. Dornik 11 (5:8), Kocjančič, M. Dornik.

PON: Visintin (34); ON: Goriziana 28, Dom 19; 3 TOČKE: Nanut 4, Orzan 3, Puiatti 1.

Domačinci so v 9. kolu povsem zasluženoma premagali solidno Goriziano. Naši so nastopili v okrnjeni postavi, saj sta manjkala kar dva standardna igralca in sicer Coretti in Kristjančič. Semoličevi varovanci pa so bili vseskozi v vodstvu. Ob začetku drugega polčasa so vodili že s 17 točkami razlike. Vse je že kazalo, da bomo tudi tokrat priča obilni zmagi, toda domačini so se v 27. min. približali na samih 5 točk (58:63). V nadaljevanju pa so naši z odličnim Nanutom na čelu zapečatili končni izid. Dobro sta tokrat igrala tudi Puiatti in Orzan. (M. Čubej)

Odbojka: v moškem prvenstvu C-1 lige

V borbeni tekmi poraz valovcev

Povoletto - Val Kmečka banka 3:0 (15:11, 15:10, 15:11)

VAL KMEČKA BANKA: Lavrenčič, Petejan, Plesničar, Palin, Černic, Mučič, Grilanc, Allesch, Mervic, Stancič, Michelli.

TRAJANJE SETOV: 30, 20, 30 minut V drugem kolu povratnega dela prvenstva so valovci doživeli nov poraz in to s 3:0. Čeprav bi ta izid kazal na premoč domačinov, moramo reči, da je bila tekma lepa in vseskozi borbeno. Izidi in trajanje posameznih setov potrjujejo enakovrednost obeh ekip.

Razplet tekme pa je bil zelo enoličen, ker so domačini le v končnici vseh treh setov bili bolj zbrani, manj so grešili od belo-rdečih, tako da so se oddolžili za poraz, ki so ga doživeli v Štandrežu v prvem delu prvenstva.

Po nepričakovanem sobotnem spodrsljaju smo pri naših igralcih opazili pozitivno reakcijo, ki pa verjetno ni zadoščala. V glavnem so vsi dobro

igrali in tudi taktično so se znali upirati domačinom. Usodne pa so bile nekatere naivne napake v končnici vsakega seta in verjetno zelo enostaven servis, ki je omogočil kakovostni napad nasprotnikov. (Zip)

OSTALI IZIDI: Bassano - ASFJR Čedad 3:1, Rangers - Natisone 3:0, Spem - Ferroalluminio 3:2, CUS - Livenza 0:3. LESTVICA: Motta di Livenza 20, Belluno, Rangers Videm in Ferroalluminio Trst 16, Friuli Povoletto 14, ASFJR Čedad 12, Val Kmečka banka 10, CUS Trst in Bassano del Grappa 8, S. Giovanni Natisone 6, Spem Faenza 4.

1. ŽENSKA DIVIZIJA: Sloga Koimpex - Prevenire 3:0 (15:0, 15:7, 15:4). **UNDER 16 - ŽENSKE:** DLFAC - Bor Friulexport 0:3 (10:15, 9:15, 7:15); Agorest - Morarese 3:0 (15:3, 15:6, 15:5).

Rokomet: Kras - Cividin

Jutri bo v Zgoniku ob 19.15 tekma D lige med Krasom in mlado postavo Cividina.

Nogomet: zaradi velikih težav z igriščem

Kras - Zarja v Ronkah

Po neuspešnih prizadevanjih, da bi usposobili zasneženo in poledenelo igrišče v Repnu in raznih pripetijah, da bi našli prosto igrišče kje drugje, so si predstavniki Krasa, ko je skorajda kazalo, da bodo vsi naporji zaman, le zagotovili teren v Ronkah, kjer bo torej danes še zadnji derbi prvega dela v 2. amaterski nogometni ligi, in sicer med Krasom in Zarjo. Ta derbi sicer nima dolge tradicije, ker se je Kras z nogometom začel ukvarjati šele v sezoni 1975/76, ko je vpisal člansko ekipo v prvenstvo 3. AL. Bazoviška Zarja pa po štirih sezonah v 3. AL od sezone 1971/72 vseskozi igra v 2. AL. Kras si je pravico do nastopanja v 2. AL priboril v sezoni 1980/81. Tedaj sta se ekipi tudi prvič srečali v prvenstvu: tekma v Bazovici (5. 10. 1981) se je končala brez zmagovalca (1:1).

POSTAVI:

ZARJA: Puzzer, M. Žagar, I. Grgič, Franco, Macor, Križmančič, F. Ražem, Danna (v 27. min. Samese), Lenarduzzi, V. Ražem, E. Fonda.

KRAS: Paulin, D. Škabar, Blažina, Dilic, N. Germani (v 46. min. Guglia),

P. Terčon, L. Milič, M. Milič, Lanza, Villalta, G. Ferfoggia.

STRELCA: E. Fonda v 3. min. in L. Milič v 57. min.

Napisali smo postavbe, da bi bilo jasno, do kakšnih sprememb je oddlej prišlo: pri Zarji so ostali še štirje (I. Grgič, Franco, Križmančič, F. Ražem), pri Krasu pa samo D. Škabar.

Omembe vreden je vsekakor tretji derbi, v sezoni 1981/82, pa ne zaradi rezultata (ponovno remi), pač pa zaradi sodnika Capassa iz Trziča, ki je pokazal pet rumenih kartonov (Grgič, Bencich, Macor, F. Ražem pri Zarji in Salice pri Krasu) ter izključil štiri igralce (F. Ražem in E. Fonda pri Zarji ter Salice in M. Štoka pri Krasu). Omenimo še, da je v derbiju v Repnu Kras vodil Manzutto, v Bazovici pa je na Krasovi klopi sedel Vinko Hafner. Skupno sta Kras in Zarja odigrala osem prvenstvenih derbijev, na katerih je padlo 14 golov: Zarja je bila uspešnejša, saj jih je dala devet. Bazovci so tudi osvojili štiri derbije, dva pa sta se končala brez zmagovalca. Zadnji trije derbiji so se končali s pičlimi zmagami Zarje (1:0). (B. R.)

Odbojka: v moški C-2 ligi

Dvojni poraz naših

BOR JIK BANKA - MANIAGO 0:3 (8:15, 7:15, 9:15)

BOR JIK BANKA: Batič, Budin, G. in D. Gasparo, Pernarčič, Pečenko, Zubin, Meton, Starc, Gombač

Ni bilo pričakovati, da bodo borovci premagali Volley Ball iz Maniaga, ki je verjetno najboljši v skupini (predstavil se je kot dobro uigrana in homogena celota) in tudi povsem zasluženoma vodi na lestvici. Domači so se sicer srčno borili v vseh treh setih, kar pa ni bilo dovolj.

OLYMPIA KMEČKA BANKA - LIBERTAS SACILE 2:3

OLYMPIA KMEČKA BANKA: M., Š. in I. Cotič, S. in D. Terpin, Batistič, Marassi, Komjanc.

Goričani so se povsem enakovredno borili s solidnim nasprotnikom, pa čeprav so bili zelo okrnjeni. Manjkali so namreč Mirko Špacapan, Marassi in Dornik. Prva dva sta bila poškodovana, tretji pa je bil službeno zadržan.

ŽENSKA C-2 LIGA: tokrat le Bor Friulexport

PAV NATISONIA - BOR FRIULEXPORT 2:3 (15:11, 15:11, 7:15, 4:15, 17:19)

BOR FRIULEXPORT: Kus, D'Ambrogio, Foraus, Ukmar, Zergol, Debenjak, Stopper, Kralj, Kralj, Knez, Bandi.

V prvih dveh setih so borovke popustile v vseh elementih igre, od sprejema do napada, tako da so nasprotnice gladko povedle. Zatem pa so gostje zaigrale odločno in učinkovito. Zadnji set je bil dramatičen. Domačinke so povedle z 12:4, a borovke so jih dohitele. Sledilo je obdobje nervozne igre, ko je bilo mnogo menjav, na koncu pa so bile boljše naše predstavnice. (S. F.)

SLOGA KOIMPEX - FONTANAFREDDA 0:3 (7:15, 13:15, 4:15)

SLOGA KOIMPEX: Adam, Drnovšček, Kokoravec, Križmančič, Lupinc, Milkovič, Miot, Mörpurgo, Pro, Vidali.

Slogašice so tokrat igrale nezbrano, povsem nepovezano in tako v bistvu olajšale gostjam pot do zmage. V delno opravičilo jim lahko štejemo to, da so nastopile okrnjene, brez Alenke Sosič, vendar je to le premajhen izgovor. Fontanafredda je s svoje strani prikazala lep napredek v primerjavi z igro v prvem delu prvenstva. (Inka)

MOŠKA D LIGA: v derbiju boljši Goričani

SLÖGA - NAŠ PRAPOR VAL SIRION 0:3 (12:15, 9:15, 13:15)

SLOGA: Betocchi, Čač, De Walderstein, Gulič, Hrovatin, Kerpan, Komar, Kralj, Pahor, Sain, Sgubin.

NAŠ PRAPOR VAL SIRION: Superga, Sošol, Prinčič, Bevčar, Braini, Zavadlal, Vogrič, Grinovero, Devetak.

Sinočnji derbi na Opčinah je bil kljub gladki zmagi gostov sila zanimiv in borben. Obe ekipi sta se srčno borili, lepih akcij je bilo veliko na obeh straneh mreže. Goričani so zaigrali sila koncentrirano in motivirano od začetka tekme do konca, nikoli niso popustili, odlikovali so se zlasti v odlični obrambi in bloku. Slogaši so se jim na vse načine upirali, skozi vso tekmo so jim bili enakovredni, zgrešili pa so vse preveč servisov. (Inka)

SOČA SOBENA - MOSSA 3:1 (15:4, 15:3, 10:15, 15:10)

SOČA SOBEMA: Kovic, Marušič, Pahor, Tomasi, Černic, Antoni, Ferfolja, Cotič, Bagon, Soban.

Po daljšem obdobju je Soča Sobema zmagala, in to na račun ekipe, ki se prav tako bori proti izpadu. Naši so vseskozi kazali jasno premoč, a pokazali so tudi padec v zbranosti, kot se je že velikokrat doslej pripetilo, kar povzroča precej skrb. Toda uspeh je le uspeh in ta je odpravil vsaj del malodušja, ki je zadnje čase leglo nad našo ekipo. Omenimo še, da je med tednom pri Soči Sobema prišlo do zamenjave trenerja - Dušana Carlija je nadomestil Igor Orel. (P. Tomasi)

ŽENSKA D LIGA: tri zmage ob enem porazu

KILLJOY - BREG AGRAR 3:1 (15:3, 3:15, 15:11, 15:9)

BREG AGRAR: Slavec, Žerjal Malmenvall, Komar, Sancin, Mauri, Tavčar, Kocjančič, Šturman

To je bil tretji zaporedni poraz Brežank, ki pa je najbolj pekoč, ker so igrale proti skromnemu nasprotniku. Kot opravičilo ne velja niti to, da so nastopile zelo okrnjene (brez standardnih podajačic, igrati pa so morale s sistemom 5:1). Ker je bil sprejem izredno slab, je šepal še napad in tudi obramba ni bila najbolj zanesljiva. Če dodamo še zgrešene servise, je bil poraz povsem zaslužen in neizbežen. (K. S.)

SOKOL INDULES - NPT 3:1 (15:7, 15:3, 11:15, 15:10)

SOKOL INDULES: Legiša, Radetič, Ušaj, Rudež, Pizziga, Vižintin, T. in L. Masten, Škerk, Žbogar, Jazbec

Prva dva seta so Nabrežinke izbojevale z mirno in zbrano igro, v tretjem so žal precej grešile in ko so nasprotnice povedle, so postale še nervozne. V zadnjem nizu pa so spet uredile svoje vrste in zasluženoma zmagale. (A. P.)

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP - LE VOLPI 3:0 (15:11, 15:6, 15:13)

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Hrovatin, E. in T. Prašelj, Černjava, Danieli, Maver, Legiša, Conestabo, Sardo, Štoka

Razlika med ekipama je razvidna iz samega končnega rezultata. Kontovelke niso imele težkega dela na poti do zmage, saj jim gostje niso nudile večjega odpora z izjemo zadnjega seta, ko so domačinke občutno popustile. (M. Š.)

CORRIDONI - AGOREST 2:3 (7:15, 15:13, 6:15, 15:10, 8:15)

AGOREST: Klemše, Kocjančič, Primožič, Mulič, Cotič, Plet, Roner, Vižintin, Zavadlav, Orel, Peterin

Igralke Agoresta so s težavo premagale borbeni Corridoni. Vzroke slabe igre v obrambi in napadu gre iskati predvsem v dejstvu, da je polovica igralrk Agoresta imela povišano temperaturo. (D. Roner)

nadaljevanji s 1. strani

● Jadran

izenačen boj za vsako točko. Mladi Lokar je sredi drugega polčasa dosegel nekaj lepih košev (66:59). Kazalo je, da so jadranovci le uprli pravi ritem. Pa ni bilo tako. Sledilo je še nekaj napak, gostje so ujeli naše in gledalci so bili nato priča skoraj dramatičnemu finalu. Gostje so v zadnjih sekundah imeli možnost, da dajo odločilni koš. Zgrešili so. Naši pa so se veselili zmage. Sodnika pa sta ob znaku sirene dosodila našim osebno napako in Barbiero je ob izidu (78:79) imel na razpolago dva prosta meta, ki ju je zgrešil. Košarkar Vicenze ni mogel zadržati solz in Jadran je tako zmagal s točko razlike.(B. Lakovič)

Jadran - Vicenza 79:78 (37:43)

JADRAN: Lokar 7 (2:2), Sostič, Štoka 2, Ban 8, Daneu 19 (7:8), Gulič 9 (5:8), Čuk 13 (1:2), Rauber 18, Žerjal 3 (1:2).

VICENZA: Rossato, Rigon 16 (6:8), Barbiero 15 (2:4), Pollini, Gregori 22 (4:5), Carrara 12 (4:8), Carollo, Boaro 11 (5:6), Calgario, Rigodanza 2 (2:2).

SODNIKA: Cavallari in Contro (oba Ravena). PM: Jadran 16:22; Vicenza 23:33. ON: Jadran 28; Vicenza 21. PON: Čuk (31), Rauber (37), Žerjal

in Daneu (40). 3 TOČKE: Lokar 1; Rigon 2, Barbiero 1. GLEDALCEV: 900.

● Meblo

izkazalo, da so pravzaprav posredno odločilno vplivale na končni izid srečanja. Meblo je namreč oddlej popustil na vsej črti, gostiteljice pa so se z lepimi kombinacijami dobesedno poigravale z Meblovim blokom in gladko dobile oba končna seta. (A. Koren)

TREGAROFANI - MEBLO 3:1 (12:15, 15:12, 15:1, 15:5)

MEBLO: Nacinovi, Kralj, Maver, Žerjal, Mira in Neva Grgič, Klemše, Vidali, Garbini, Pertot, Malalan. **TOČKE:** Meblo 17:33 (Nacinovi in Kralj 4, Maver in Žerjal 3, Klemše 2, Mira Grgič 1); Tregarofani: 29:57. **ZGREŠENI SERVISI:** Meblo 10; Tregarofani 12. **GLEDALCEV:** 200.

OSTALI IZIDI: Soteco - Volpe Finesso 1:3, Ferrara - Viadana 0:3, Mogliano Veneto - Conegliano 3:0, Cervignano - Torrefranca 0:3, Albatros Treviso - Nervesa 0:3.

LESTVICA: Tregarofani Padova in Mogliano Veneto 22; Nervesa 20; Conegliano 18; Meblo 16; Viadana 14; Torrefranca Trento 12; Ferrara in Volpe Finesso 10; Albatros Treviso 6; Cervignano 4, Soteco Gradišče 2.

domači šport

DANES

NEDELJA, 25. JANUARJA 1987

KOŠARKA

KADETI

11.00 v Nabrežini: Sokol - Santos

ODBOJKA

1. **MOŠKA DIVIZIJA**

10.30 v Marianu: Intrepida - Naš prapor; 11.00 v Dolini: Breg - Pallavolo Trst.

1. **ŽENSKA DIVIZIJA**

9.30 v Trstu, na 1. maju: Bor Friulexport - ASC Montasio.

UNDER 16 ŽENSKE

9.30 v Trstu, licej Petrarca: Montasio - Sloga Koimpex; 11.30 v Dolini: Breg Agarr - Kontovel Electronic Shop

NOGOMET

2. **AMATERSKA LIGA**

14.30 v Ronkah: Kras - Zarja; 14.30 v Križu: Vesna - Opicina Supercaffè; 14.30 v Starancanu: Staranzano - Primorje.

3. **AMATERSKA LIGA**

14.30 v Medei: Medea - Juventina; 14.30 v Fossalonu: Fossalon - Sovodnje.

Brežana v selekciji

V pokrajinsko selekcijo najmlajših sta bila izbrana tudi Bregova nogometaša Mitja Gombač in Kristjan Dazzara.

Smučanje: danes se v Crans Montani začenja svetovno prvenstvo

Švicarji veliki favoriti

CRANS MONTANA — Danes se v švicarskih turističnih krajih Cransu in Montani z otvoritveno svečanostjo začne svetovno prvenstvo v smučanju. Že jutri bodo nato poskusne vožnje za kombinacijo moških in žensk, v torek pa bo že moški slalom. Prvenstvo se bo nato zaključilo v nedeljo, 8. februarja, z moškim slalomom in zaključno slovesnostjo.

Po vsej verjetnosti to prvenstvo potrdilo dobro formo tistih, ki so se že izkazali na raznih tekmovanjih za svetovni pokal. Junak tega smučarskega mundiala bo prav gotovo domačin Pirmin Zurbriggen. Že pred dvema letoma je na SP v Bormiu osvojil tri kolajne, sedaj pa odkrito računa na najmanj druge tri. Z Wasmeierjem je namreč glavni favoriti za zlato v smuku (ki ga je osvojil že v Bormiu), za najvišja odličja pa se bo potegoval v superveleslalomu, v veleslalomu, medtem ko je prvo mesto v kombinaciji že oddano (njemu seveda), razen če ne pride do neverjetnih zapletov.

Jugoslovanski predstavniki so se posebno dobro pripravili na slalom, saj razpolagajo s takimi smučarjema,

kot sta Križaj in Pertovič. Za najvišje mesto se bodo v tej disciplini še potegovali Nillson in Stenmark, vendar pa lahko seveda pride do presenečenj.

Tudi Italija računa na dobro prvenstvo. Vse pozornosti so obrnjene na Maira v smuku ter na solidno slalomsko in veleslalomsko ekipo, ki jo sestavljajo mladi in ambiciozni Pramotton, Toetsch, Edalini, Erlacher, Gerosa in drugi.

Pri ženskah domačini računajo na pravo zmagovalke. Dovolj je, da pogledamo skupno lestvico po točkah, da se prepričamo v nepremagljivost švicarske ekipe. Prva štiri mesta namreč zavzemajo Maria Walliser, Vreni Schneider, Brigitte Oertli in Erika Hess in najvišje uvrstitve bodo njihova domena. Ena od redkih, ki se bo lahko vmešala v boj za kolajne bo prav gotovo Mateja Svet.

SPORED SP V CRANS MONTANI: danes - otvoritvena slovesnost: jutri - poskusne vožnje za moško in žensko kombinacijo; torek, 27. - slalom za moško kombinacijo; sredo, 28. - smuk za žensko kombinacijo; četrtek, 29. -

slalom za žensko kombinacijo; petek, 30. - smuk za moško kombinacijo; 31. - smuk moški; 1. februar: smuk ženske; 2. - superveleslalom moški; 3. - superveleslalom ženske; 4. - moški veleslalom; 5. - ženski veleslalom; 6. - prosti dan; 7. - slalom ženske; 8. - slalom moški in zaključna svečanost.

Včeraj odpadel smuk v Kitzbühlu

Včeraj je zaradi slabega vremena odpadel smuk v Kitzbühlu. Če bo vreme naklonjeno, ga bodo ponovili že danes ob 10.00, kasneje pa bo v istem kraju ob 12.15 na sporedu še slalom za SP (kot po programu).

Smučarski skoki v Sapporu Tepeš in Ulaga odlična

Na tekmovanju na 70-metrski skakalnici v Sapporu, veljavnem za svetovni pokal, je zmagal domačin Akira Sato. Miran Tepeš je dosegel odlično drugo, Primož Ulaga pa šesto mesto. Skupna lestvica: 1. Vettori (Av.) 156 točk; 2. Opaas (Nor.) 149; 3. Ulaga (Jug.) 109... 6. Tepeš (Jug.) 90.

Nogomet: kvalifikacije za EP Italija »igrala« le 45 minut

Italija - Malta 5:0 (5:0)

STRELCI: Bagni v 5. min., Bergomi v 9. min., Altobelli v 25. in 35. min., Viali v 45. min.

ITALIJA: Zenga, Bergomi, Cabrini, Baresi, Ferri, Bagni (od 56. min. De Napoli), Donadoni, Dossena (od 56. min. Matteoli), Altobelli, Giannini, Viali.

MALTA: Bonello, Galea, Scicluna, Buttigieg, Holland, La Ferla, Busuttill, Vella, Gregory (od 67. min. Couchi), Farrugia (od 26. min. Scherri), Degiorio.

SODNIK: Hidjstephanou (Ciper). GLEDALCEV: 42.000.

BERGAMO — Italija je po pričakovanju in visoko premagala skromno reprezentanco Cipra. Če smo lahko z igro »azzurro« v prvem polčasu povsem zadovoljni, pa tega ne moremo trditi za drugi polčas. Italijanski nogometaši so vse najboljše pokazali v prvih 45 minutah, ko so tudi dosegli vseh pet zadetkov. Malteško mrežo je načel Bagni že v 5. min. Nato pa so bili uspešni še Bergomi, Altobelli (dosegel je dva gola) in Viali.

V drugem polčasu pa povsem drugačna slika. »Azzurri« so igrali povsem nezbrano, ustvarili so le nekaj priložnosti za zadetek (še te proti koncu srečanja), tako da je izid ostal nepsremenjen, občinstvo pa je kar izžvižgalo domače nogometaše, ki so se očitno zadovoljili z vodstvom petih zadetkov.

Italijani so torej proti Malti v dveh tekmah dali 7 golov, Švedska pa je v eni sami tekmi (in to v gosteh) dala pet zadetkov. Švedi so torej na boljšem.

SKUPINA 2

Dosedanji izidi

Švedska - Švica 2:0; Portugalska - Švedska 1:1; Švica - Portugalska 1:1; Italija - Švica 3:2; Malta - Švedska 0:5; Malta - Italija 0:2; Italija - Malta 5:0.

LESTVICA

Italija	3	3	0	0	10:2	6
Švedska	3	2	1	0	8:1	5
Portugalska	2	0	2	0	2:2	2
Švica	3	0	1	2	3:6	1
Malta	3	0	0	3	0:12	0

Prihodnja tekma

Portugalska - Italija (14. 2.)

Nogomet: žreb v treh evropskih pokalih Crveni zvezdi najtežje

KOELN — Včeraj je bil v Kölnu žreb četrtfinalnih parov v treh evropskih klubskih pokalih. V konkurenci so ostala še dve italijanski in eno jugoslovansko moštvo. V pokalu UEFA bo Inter pred zelo težko nalogo. Pomeril se bo s švedsko enajsterico Göteborga, ki gotovo sodi med najboljše ekipe v Evropi. Žreb je bil nekoliko bolj naklonjen Torinu, ki ne igra proti avstrijskemu Tyrolu iz Innsbrucka. V pokalu pokalnih prvakov se bo Crvena zvezda bo pomerila z Realom.

POKAL PRVAKOV

- Bayern München (ZRN) - Anderlecht (Bel.)
- Dinamo Kijev (SZ) - Besiktas Istanbul (Tur.)

- C. ZVEZDA BEOGRAD (JUG.) - Real Madrid (Sp.)
- Porto (Port.) - Brøndby (Dan.)
- POKAL POKALNIH PRVAKOV
- Malmö (Šve.) - Ajax Amsterdam (Niz.)
- Girondis Bordeaux (Fr.) - Torpedo Moskva (SZ)
- Real Zaragoza (Šp.) - Vitoša Sofia (Bol.)
- Sion (Švi.) - Lokomotiv Leipzig (NDR)

POKAL UEFA

- Dundee United (Škot.) - Barcelona (Sp.)
- Borussia Mönchengladbach (ZRN) - Vitoria Guimares (Port.)
- TORINO (IT.) - Tyrol Innsbruck (Av.)
- Göteborg (Šve.) - INTER (IT.)

Nogomet: v 19. kolu italijanske B lige

Triestina na popravnem izpitu

Tržaška ekipa je že od petka zvečer v Montevarchiju, kjer se v miru (?) pripravlja na tekmo v Arezzu. Med tednom se je mnogo govorilo o bledem domačem nedeljskem remiju proti Parmi. To srečanje je bilo verjetno najslabša domača tekma Tržčanov, ki so nato ponižno obljubili, da se bodo poboljšali... Prav gotovo se tudi bodo, saj slabše kot v nedeljo res ni mogoče igrati.

Triestina bo nastopila v nekoliko okrnjeni postavi. Doma so namreč ostali Dal Prà, Bagnato, Di Giovanni in Salvade, tako da je trener Ferrari tokrat sklical mlada Bravina in Schiraldija. Po drugi strani bo Arezzo, ki ima točko več od Triestine, igral v popolni postavi. Tržaška ekipa igra na tujem zelo blede, saj ni še nikoli zmagala, temveč je iztržila le nekaj remijev.

Od ostalih tekem bi omanili domače srečanje Pise z vodečim Cremonesem ter tekmi Campobasso - Messina in Genoa - Taranto. Messina se namreč prese-pnetljivo sama nahaja na drugem mestu lestvice, Genoa pa je tretja.

Današnji spored: Arezzo - Triestina, Bologna - Modena, Campobasso - Messina, Catania - Cesena, Genoa - Taranto,

Vicenza - Lazio, Lecce - Cagliari, Parma - Pescara, Pisa - Cremonese, Sambenedettese - Bari.

Na tekmi v Tokiu za pokal Xerox Zmaga... Maradone

Da je Maradona izredno popularen nogometaš, smo vsi dobro vedeli, da pa ga bo ob vstopu na igrišče čakalo kakih sto fotografov, ki so slikali le njega, nihče ni pričakoval.

Končni izid tekme med selekcijo Južne Amerike in Japonske, ki ga je zapечатil Brazilec Josimar v 31. minuti prvega polčasa je tako šel na stranski tir. Vsi so občudovali Maradono in kvečjemu njegovega brata Raula, ki je igral skoraj celo tekmo. Tudi Diego so šest minut pred koncem zamenjali, saj se še ni popolnoma opomogel od nedeljske poškodbe na tekmi z Brescia. Tekmo so odigrali ob 40. obletnici UNICEF, udeležili pa so se je tudi nogometaši kot Edinho, Marinho in Josimar, vodil pa jih je svetovni prvak Argentince Bilardo.

Na 10. občnem zboru Tržaškega pomorskega kluba Sirena Nov dokaz žilavosti in delavnosti

Lahko rečemo, da je deseti redni občni zbor TPK Sirena, ki je bil v petek pred polno dvorano pomorskega sedeža v Barkovljah, nekaj mejnik v življenju in delovanju tega našega društva, pa ne samo zaradi svoje okrogle številke. Društvo je namreč v glavnem izpeljalo zastavljene načrte, to je dokončanje večjih del na terenu in v sedežu, tako da se lahko odslej skoraj izključno posveti športnemu delovanju. Poleg tega je nekoliko popustil tudi pritisk dolgov in bi morali seveda nekoliko lažje zadihati.

Seveda jih vse to ni uspavalo, prav nasprotno. In to je nov dokaz žilavosti TPK Sirena: ne manjka jim načrtov za naprej, obenem pa se niso izognili kritičnim pripombam na račun članstva, kar pa je bilo izrečeno z izključnim namenom, da bi ga še bolj spodbudili k aktivnemu sodelovanju, tako da bi društvo, in tudi to je bilo posebej poudarjeno, lahko še v večji meri pripomoglo k utrjevanju naše skupnosti nasploh, še posebno v sedanjih naporih za izbojevanje pravične zakonske zaščite.

To so bile glavne značilnosti petkovega občnega zbora, ki se je sicer začel z izrednim občnim zborom v prisotnosti notarja in na katerem so dopolnili nekatere člene statuta. Sledil je redni občni zbor, na katerem je predsednik Edi Filipčič uvodoma pozdravil goste, med katerimi so bili Janko Kosmina in tajnik David Antončič za Primorsko športno društvo Koper, ki združuje Jadro in Nautilus, Vlado Barbarič za Burjo, predsednik jadralne zveze Slovenije Miha Wohinz, Jurij Kufersin v imenu teritorialnega odbora ZSSDI, Andro Vuga za JK Čupa, Bojan Pavletič v imenu SZ Bor in Športne šole, ter Luciano Jagodic za Slovensko kulturno društvo Barkovlje.

Edi Filipčič

Sledilo je nagrajevanje jadrancev in zaslužnih članov. Priznanja so prejeli: Gerta Meucci, Alex Žerjul, Andrej Ferfolja, Karlo Ferfolja, Miran Guštin, Peter Sterni, Maksi Ferfolja, Andrej Gregori, David Poljšak, Aleš Žetko, Zorko Ščuka, Lorenzo Bogatec, Arjana Bogatec, Silvana in Paola Piščanc.

V svojem predsedniškem poročilu je zatem Edi Filipčič orisal prehojeno pot v zadnjih dveh letih in načrte, ki jih imajo pred sabo in o čemer smo že govorili v uvodnih besedah tega članka. Filipčič je nadalje naglasil pomen sodelovanja z italijanskimi društvi, ki pa mora sloneti na spoštovanju naše narodnosti in na korektnih odnosih, kot tudi sodelovanje z Borom in SPDT ter z jadralnimi klubi z osntran meje, Burjo in Jadrom. Iz poročila tudi izhaja, da se Sirena vse bolj uveljavlja tudi v okviru Jadralne zveze bodisi z organiziranjem regat kot tudi s številnim članstvom, saj moč Sirene predstavlja 312 izkaznic, tako da je na conski lestvici, ki gre od Milj do Chioggie, med

32 jadralnimi klubi na 8. mestu. Ugled pa večajo še rezultati Sireninih tekmovalcev na raznih preizkušnjah, od conskih pa vse do svetovnih, o čemer smo med letom stalno pisali.

V tajniškem poročilu je Majda Gerdol podrobno orisala akcije in pobude, ki so jih v preteklem obdobju izpeljali, zavzela pa se je za še aktivnejši pristop članstva za športno dejavnost, o kateri je izrecno govoril športni direktor Bruno Bogatec, ki je predstavil preteklo in bodoče delovanje. Tudi Bogatec se je zavzel za večje sodelovanje članstva. Iz blagajniškega poročila Mita Pertota pa je izšlo, da so skrbno gospodarili, saj so se dolgovi zmanjšali, obenem pa bili uspešni v naporih za pridobivanje prepotrebni denarnih sredstev. Po poročilu nadzornega odbora, ki ga je podal Mario Gregorič, so bili na vrsti pozdravi gostov, medtem ko so se posegi v razpravo izčrpali že med izrednim občnim zborom, ko so v glavnem govorili o praktičnih vprašanjih v zvezi z dopolnitvami statuta. Po pozdravih gostov (Andro Vuga za JK Čupa, Bojan Pavletič za ŠD Bor in Športno šolo, Jurij Kufersin za TO ZSSDI, Miha Wohinz za Jadrarno zvezo Slovenije ter Janko Kosmina v imenu ŠD Jadro iz Kopra) so bile volitve novega odbora in priscna družabnost. (D. Bizjak)

NOVI ODBOR

GLAVNI ODBOR: Bruno Bogatec, Vojko Breclj, Marko Civardi, Miran Dolhar, Edi Filipčič, Danilo Gerdol, Adrijana Guštin, Livio Pertot, Mito Pertot, Fabio Plisca, Andrej Prašelj, Bogdan Stanič, Oskar Šiško-vič, Renato Štokelj, Marko Zubalič. NADZORNI ODBOR: Boris Kuret, Vladimir Podbršček, Leopold Zubalič. RAZSODIŠČE: Odo Kalan, Inko Starec, Pavel Stranj.

Funkcije posameznih odborov bodo porazdelili na prvi seji, ki bo 3. februarja.

obvestila

ROKOMETNI ODESK ŠK KRAS obvešča zainteresirane, rojene v letih od 1970 do 1975, da bo prvi trening naraščajniške ekipe v ponedeljek, 26. t. m., ob 18. uri v zgoiškem športno-kulturnem centru. Pridite, ne bo vam žal.

ŠD POLET vabi člane na 20. REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v petek, 30. t. m., ob 20.30 v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah.

ŠZ DOM obvešča, da bo danes, 25. t. m., s pričetkom ob 9.30 priredilo v telovadnici Kulturnega doma v Gorici Deželno prvenstvo v športni in ritmični gimnastiki za juniorke in seniorke. Tekmujejo dekleta SZ DOM, UG Videm in UG Trst.

ŠD MLADINA organizira v nedeljo, 1. februarja, avtobusni smučarski izlet v Forni di Sopra. Odhod avtobusa z Opčin ob 6. uri, iz Križa ob 6.15. Vpisovanje v Domu A. Sirk v Križu od 27. do 29. t. m. od 18. do 21. ure.

Preživite razburljiv popoldan na hipodromu Montebello

danes ob 14.30

pismo uredništvo

O Zadrugi Mangart v Žabnicah

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

Spoštovano uredništvo Primorskega dnevnika

V sredo, 21. januarja, ste v vašem dnevniku objavili pismo ŠD Grmada, v katerem se pripadniki društva pritožujejo nad Zadrugo Mangart glede poslovanja planinskega doma Mangart v Žabnicah. S tem v zvezi bi radi pojasnili športnikom ŠD Grmada, da odbor Zadruge Mangart se že vrsto let trudi in dela, da bi Dom v Žabnicah redno posloval in služil v tiste name-ne, za katere je bil zgrajen. Na žalost pa ugotavljamo, da so prav športniki tisti, ki se Doma najmanj poslužujejo, saj se v celem poletju 1986 ni prijavila niti ena skupina športnikov naših športnih društev za prebivanje v Domu.

Zato se tudi pojavlja problem, kako Dom še naprej vzdrževati, če se ga poslužujejo le redki priložnostni obiskovalci Kanalske doline. Prejšnja leta so zimsko sezono reševali v glavnem naše nižje in višje srednje šole, ki so za nekaj tednov napolnile Dom za svoje zimovanje. Zgleda, da letos odpade tudi to, kajti šolam ni več od-pojeno tedensko zimovanje; zato ostaja Dom neizkoriščen. Bežni nedeljski obiski pa nikakor ne zadoščajo, da bi Dom držali stalno odprto. Razen tega pa Dom potrebuje nekaj popravil in

preureditev poslovanja. Zato je Zadruga sklenila zapreti Dom v Žabnicah do konca meseca maja, ko bi moral ta ponovno odpreti svoja vrata za poletno sezono.

Da bi Dom res učinkovito deloval pa potrebujemo veliko pomoči in to še zlasti stalnih obiskovalcev, tako da ne bi Dom sameval in bil v stalnem deficitu. Kar se tiče sposobnosti uprave, pa moramo pripomniti, da ta pride do izraza šele, če imajo zainteresirani uporabniki res dobro voljo in se nude-nih uslug tudi praktično poslužujejo ob vsaki priložnosti in ne samo ka-kšno soboto in nedeljo ali pa s pisan-jem v dnevno časopisje. Zato vabimo športnike ŠD Grmada na sodelovanje k upravljanju in razvijanju Doma sa-mega, saj Zadruga Mangart nima zaprtega števila članov, ampak še vedno vabi pripadnike slovenske narodnos-tne skupnosti, naj bi se včlanili v za-drugo in da bi čimvečje število spo-sobnih ljudi pomagalo pri upravljanju, vzdrževanju in poslovanju Doma v Žabnicah. Priložnost, da se včlanimo in tudi delno prevzamemo nase breme za poslovanje Doma, bo nudil prav ob-čni zbor Zadruge, ki bo v Trstu v dru-gi polovici februarja letos.

S spoštovanjem
Upravni odbor Zadruge Mangart

professional sport

od 14. januarja do 14. februarja

POSEZONSKA RAZPRODAJA S SUPER POPUSTI prid te dukr ne zminka!

PREDSTAVLJA ODBOJKARSKA PRVENSTVA

KOIMPEX

UVOZ - IZVOZ - PREDSTAVNIŠTVA

TRST — Ul. Udine 45/a
Tel. 040/418315

VSE ZA ŠPORT IN PROSTI ČAS

TRST (Opčine)

Narodna ulica 51
Tel. 040/211424
Telex: 460250 KOIMEX I

Oprema in stroji za lesno industrijo

obv. občini

V TEKU JE
PROMOCIJSKA PRODAJA
S POPUSTI DO 60%

TRST
Tel.: 767235
Trg sv. Jakoba 6

vergani
pelletterie

Pred četrtkovo razpravo o južnotirolskem paketu v poslanski zbornici

Ustrahovalna bombna atentata v Bocnu pred hišama demokristjana in misovca

BOCEN — V Bocnu sta pred stanovanjema pokrajinskega odbornika za šolstvo, demokristjana Rema Ferrettija v Ul. Guncina, in vidnega misovskega predstavnika Andrea Mitola v Ul. Knoll sinoči počila peklenska stroja. Eksplozija je povzročila nekaj gmotne škode, ranjenih pa ni bilo.

Bombi sta bili enaki tisti, ki je počila 31. decembra lani pred hotelom v Meranu, v katerem je prenočil zunanji minister Giulio Andreotti, kot tudioni, ki je 5. septembra lansko leto raznesla prazen avtomobil ob 40-letnici sporazuma med De Gasperijem in Gruberjem.

Peklenska stroja sta počila skoraj istočasno in bila sestavljena vsak iz kakšnih 35 centimetrov dolge in debele železne cevi, v kateri je bilo najmanj 400 gramov razstreliva, povezanega z vžigalno vrvico s počasnim izgorevanjem. Na obeh je bilo natisnjeno ime Hofer: Andreas Hofer velja za tirolskega narodnega junaka, ker se je uspešno zoperstavil Na-

poleonovim zasedbenim četam, ime pa zdaj izkoriščajo v potrjevanje teze, češ da je Južna Tirolska pod italijansko okupacijo. V resnici se začne v četrtek poslanska razprava o sprejetju še zadnjih norm za celovito izvajanje avtonomnega statuta. To ni po volji skrajnemu krilu Južnotirolske ljudske stranke (SVP), ki ga sestavlja dobršen del schüznov in sploh separatistom ter vsem, ki nasprotujejo »preblagi politiki« Silviusa Magnaga, da ne govorimo o odkritih skrajno desničarskih skupinah, ki lahko računajo na pomoč ustreznih avstrijskih pa tudi bavarskih krogov, s katerimi so nenehno v stiku.

Sam Magnago, ki je tudi predsednik pokrajinskega odbora, je seveda dogodek ostro obsodil in izrazil solidarnost z italijanskima politikoma, je pa dodal, da ni šlo toliko za atentat kolikor za ustrahovalno dejanje in nov poskus umetnega ustvarjanja napetosti ter netenja narodnostne mrznje. V isti sapi je

polemiziral s svetovalcem Alternativne liste Alexander Langerjem, ki se zavzema za miroljubno sožitje, a je te dni v Innsbrucku namignil, da utegnejo biti vpleteni v zadnje atentate agenti italijanskih tajnih služb. Bombna atentata so obsodile vse demokratične stranke in sindikati, misovci pa so naslovili protestna pisma državnemu poglavarju, predsedniku vlade in notranjemu ministru.

Predsednik tridentinsko-južnotirolskega deželnega odbora Gianni Bazzanella je izjavil, da bo moč stvarno nevarnost novega vertikalnega razkola med skupnostima, ki je nastala po volilnem uspehu MSI, odstraniti samo, če bodo stranke vladne večine s komunisti in avtonomističnimi silami vred zajamčile dokončno rešitev južnotirolskega problema še v tem letu; rešitev pa mora priti sporazumno s SVP. V nasprotnem primeru, je dodal Bazzanella, se utegne vsa dežela spremeniti v nevarno destabilizacijsko območje mednarodnih razsežnosti. (dg)

Na pandžabski meji še napeto

NEW DELHI — Pakistanske čete so včeraj prekoračile reko Sutlej kakih 10 kilometrov daleč od meje z Indijo in se približale Fazilki ter Aboharju, ki ležita prav blizu meje s Pandžabom. Pakistanski ambasador v New Delhiju je izjavil, da čete niso osvojile ofenzivnih položajev in da noče Islamabad izzvati konflikta, ampak je to le odgovor na »doslej najmnogičnejše premike indijske vojske«. Dodal je, da je pakistanska vlada pripravljena na posvet z indijsko, ki je že včeraj predlagala obojestranski umik čet.

Indija je v petek zaprla mejo s Pakistanom v Pandžabu in nanesla ob njej čete, ker se pakistanske oborožene sile še zmerom niso umaknile iz obmejnega pasu, kamor so se prišle novembra urit. Včeraj ponoči sta se o zadevi telefonsko pogovorila načelnika vojaških operacij obeh držav, toda napetost je še velika.

Plača za italijanske dušne pastirje...

RIM — 408 milijard 757 milijonov lir, od katerih je 346 milijard 600 milijonov prispevala država, ni skupni seštevnik nagrad kake vesoljske loterije, pač pa vrednost prvih plač, ki jih bodo prejeli italijanski duhovniki. 29.385 duhovnikov, od mladih župnikov do škofov najpomembnejših italijanskih škofij, bodo namreč ob koncu meseca vnovčili svoj prvi redni (in državni) dohodek.

Mladi župniki bodo deležni 945.000 lir plače, škofje pa bodo prejeli milijon 486 tisoč lir. Omenjeni zneski niso obdavčeni, zato moramo računati, da bodo duhovniki na banki dvignili nekaj manj denarja. Po novem konkordatu bo za duhovniške plače skrbel novoustanovljeni Institut za podporo kleru, v katerega blagajne pa se bo stekala državna podpora le do leta 1990.

Do takrat bo moral Institut poskrbeti za vnovčenje osem tisočink davka IRPEF, ki ga državljani prostovoljno nakazujejo v prid katoliški cerkvi in ga lahko odbijejo od davčne prijave do vrednosti dveh milijonov lir. Že pri izplačilu plač za leto 1987 pa je Institut moral dopolniti državno subvencijo s 6 milijardami, ki mu po novem konkordatu pritečejo od dohodkov 85 tisočih cerkvenih posesti (zemljišč, kmetijskih posesti, stanovanj itd.).

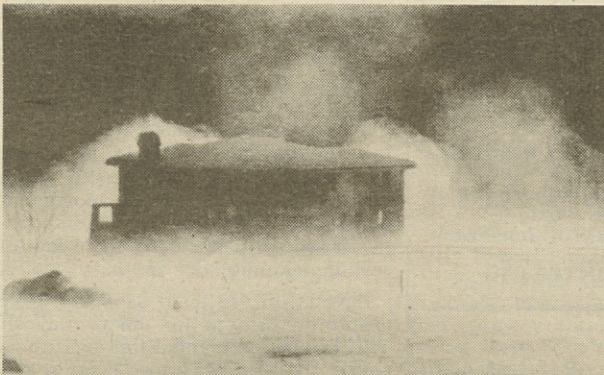
Za duhovnike, ki bodo zdaj deležni rednega plačila, bo morda nastopila nova, ali vsaj obnovljena, profesionalna etika. Do danes so namreč prejemalirendno plačilo le za »državne« službe, kot je poučevanje verouka na šolah, zdaj pa bodo, vsaj načelno, izvajali tudi svoje pastoralno poslanstvo »proti plačilu«.

... in dodatni prispevek vsedržavnim strankam

RIM — Konec meseca v znamenju radodarnosti. V senatu in v poslanski zbornici bodo namreč v kratkem prejeli državno subvencijo za leto 1987, ki jo po zakonu iz maja 1974, država namenja vsem italijanskim strankam. Od 83 milijard na razpolago, bosta največje podpore deležni KD in KPI, ki bosta skupno prejeli 45 milijard lir (24 milijard 938 milijonov KD, 19 milijard 855 milijonov pa KPI). Socialistična stranka bo dobila 9 milijard 679 milijonov lir, medtem ko bodo misovcem nakazali kar 6 milijard 226 milijonov.

Manjših vsot denarja bodo deležne ostale stranke (PRI 4.897 milijonov, PSDI 4.334 milijonov, PLI 3.747 milijonov, radikalci 2.839 milijonov), zdaleč najmanj denarja pa bosta dobili južnotirolska stranka SVP (214 milijonov) in UV-ADP (borih 70 milijonov). Denar so namreč odmerili glede na število poslancev in senatorjev v parlamentu.

Zimsko neurje v Severni Ameriki

NEW YORK — Medtem ko ima Evropa v letošnji ofenzivi generala zime nekaj dni premirja, pa se je ta lotil Severne Amerike. Še najhuje je v ZDA, kjer je zaradi snežnih metežev v četrtek izgubilo življenje 17 oseb. Na vzhodni obali ZDA vlada pravi kaos, saj je to najhuje snežno neurje v zadnjih štirih letih. Oblasti so zaprle večino šol, državnim uradnikom so dovolili ostati doma, policija pa odsvetuje voznikom, da bi rabili svoje avtomobile. Resnici na ljubo je to skoraj nemogoče, saj je večina cest zatrpanih s snegom, metež pa se nadaljuje. Nič boljši ni položaj na letališčih, kjer mehanizaciji ne uspe odstranjevati na novo zapadlega snega. Američani so na novo spoznali vrednost in zanesljivost železniških prevozov, saj so vlaki edini, ki se z zamudami še nekako prebijajo skozi snežne meteže.

Kot vedno je sibirski mraz še najhuje prizadel ameriške reveže in brezdomce, ki so jim priskočile na pomoč zasebne humanitarne ustanove, saj državnim ustanovam v glavnem primanjkuje fondov za take izredne posege. V težavah se je seveda znašel tudi razvajeni srednji sloj, ki se je moral spoprijeti z lopatami, da je lahko sploh šel iz hiše po življenjsko neobhodne nakupe. Za večino Američanov pa je najhuje, da morajo avtomobili ostati v garažah in prakiriščih.

Ameriški meteorologi medtem napovedujejo nova poslabšanja in še občutnejši padec temperature.

Na slikah: snežni metež in orkanski veter sta v Zahodni Virginii od sveta odrezala številne farme (levo zgoraj), idilična slika nekega mostu v Connecticutu ne more razkriti težav v cestnem prometu (desno zgoraj), zaradi visokega snega, predvsem pa zaradi stavke uslužbencev ni s postaje Long Island v Jamaici, zvezna država New York, odpotoval noben vlak (levo spodaj).

Solidarnost z državami prve bojne črte Večja doslednost v gibanju neuvrščenih

NEW DELHI — Sestanek v New Delhiju, na katerem sodelujejo predsedniki držav in vlad devetih držav, članic gibanja neuvrščenih, ki so obenem članice odbora sklada za pomoč afriškim državam tako imenovane prve bojne črte, utemeljeno zbujajo širše zanimanje. Ne gre namreč le za Južno Afriko, ki je v bistvu glavni predmet razprave, pač pa za nekatere nove prijeme, ki kažejo, da postaja gibanje neuvrščenih bolj dosledno, takorekoč bolj akcijsko v svoji dejavnosti.

V New Delhiju obravnavajo osnutek Poziva, akcijski program, pa tudi poslovnik sklada, s katerim naj bi v bodoče nudili kar najbolj stvarno pomoč državam prve bojne črte ter osvobodilnim gibanjem v Južni Afriki in Namibiji. Prvo, kar zasluži pozornost je, da so se člani odbora dosedaj

razmeroma hitro domenili o vsebini teh listin, pa čeprav gre za dežele, med katerimi pogledi na nekatera vprašanja niso stoddotno enaki.

Dokumenti kajpak predlagajo prednostno lestvico za reševanje problemov in zlasti o tej prednosti so včeraj in danes govorili v New Delhiju. Eno poglavitnih vprašanj zadeva surovine državam prve bojne črte. Teh (na primer nafte) je v teh deželah tako malo, da ne dosegajo niti 15 odstotkov potreb. Pomembni so tudi strokovnjaki, ki naj bi v prihodnje vodili zlasti gospodarsko dejavnost v teh državah in ki so prav tako sila redki. V New Delhiju sodijo, da bi jih potrebovali najmanj 500.

V to prednostno sfero spada tudi informativna dejavnost, ki je v državah prve bojne črte razvita različno, v celoti pa je v vsakem primeru daleč pod povprečjem. Bajje imajo skupaj, za primer, komaj okrog 15 tisoč televizijskih sprejemnikov. Toda brez dvoma kapilarno je vprašanje prometnih povezav med temi državami. Te so z ene strani slabe, z druge strani pa so domala vse (skoraj za 95 odstotkov) speljane skozi Južno Afriko, kot je pač ustrezalo nekdanji kolonialni strategiji.

Pomembno pa je še tole: sklad naj bi se namreč napajal ne samo s sredstvi neuvrščenih, pač pa tudi drugih, pa naj bodo to države, organizacije, ustanove ali takorekoč zasebniki. Poteza ni postranska. Politično jo lahko opredelimo tako, da se je gibanje bolj smelo in odprto, ter ne samo v primeru tega sklada, začelo obračati tudi na druge svetovne dejavnike in da se zmeraj bolj zaveda, da je njegova uspešnost v nadaljnjem prodiranju navzven.

Na sliki (telefotograf AP): predstavniki neuvrščenih držav na zasedanju v New Delhiju

MIRO KOCJAN

PLOŠČICE — SANITARIE

ROLICH & C S.n.c.

Nabrežina 35/c
Tel. 200371

ZASTOPSTVO

panto

Ul. Carducci 15

TRST — Tel. 64610

USNJENA GALANTERIJA

roberta

TORBICE

OPČINE - Proseška ul. 18 - Tel.: 212720

RAZPRODAJA OB KONCU SEZONE TUDI ZA ARTIKLE IZ DRAGOCENIH KOŽ

DO 14. FEBRUARJA

ROKAVICE

ŽENSKA OBUTEV

ciessemme

Trg sv. Jakoba 3
Trst — Tel. 773765

PRODAŠ STANOVANJE, HIŠO, ZEMLJIŠČE?

Verjetno imamo že kupca
za tvojo ponudbo.

Obišči nas na Trgu sv. Jakoba 3
Telefoniraj na št.: 773765